

ที่ กก 0204.4/ 607

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

|| มกราคม 2551

เรื่อง ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญพ้นจากตำแหน่ง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2550 สำเนาคำสั่งศาลปกครองกลาง ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2550 สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2549 และสำเนาคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ลงวันที่ 30 กันยายน 2546
2. สำเนาคำสั่งกระทรวงการคลังที่ 17/2551 ลงวันที่ 7 มกราคม 2551
3. สำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน จำนวน 1 ชุด
4. สำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน และ เรื่อง ให้ข้าราชการพลเรือนพ้นจากตำแหน่ง จำนวน 1 ชุด
5. แผนภาพแสดงช่วงเวลาการดำรงตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญทั้งสิ้นราย

ด้วยศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขคำที่ อ 212/2546 คดีหมายเลขแดง ที่ อ 89/2549 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2549 และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดในคำร้องที่ 822/2550 คำสั่งที่ 830/2550 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2550 ให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร 9) จำนวนสี่ราย อันประกอบด้วย นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ นายวิชัย จิ๊งรักเกียรติ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 226/2544 ลงวันที่ 26 กันยายน 2544 และคำสั่งที่ 108/2545 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2545 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

กระทรวงการคลังขอเรียนดังนี้

1. เรื่องเดิม

1.1 ข้าราชการทั้งสิ้นราย คือ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และ นายวิชัย จิ๊งรักเกียรติ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร 9) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร 9) ตั้งแต่วันที่...

วันที่ 7 ธันวาคม 2544 ภายหลังจากที่คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักบริหาร 9 ได้ดำเนินการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดให้ส่วนราชการถือปฏิบัติแล้ว

1.2 ต่อมาเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2545 นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ สรรพากรภาค 1 (ขณะนั้น)
ได้ยื่นฟ้อง คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ 1 ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ 2 และคณะกรรมการคัดเลือก
ข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร 9 (กระทรวงการคลัง) ที่ 3 เป็นผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อ
ขอให้ศาลมีคำพิพากษายกเลิกหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ค่วนที่สุด ที่ นร 0701/ว 9 ลงวันที่ 15 สิงหาคม
2544 และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร 9 ต้องมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการ
เสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี และเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ตามคำสั่ง
กระทรวงการคลังที่ 226/2544 ลงวันที่ 26 กันยายน 2544 กับคำสั่งที่ 108/2545 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2545 และให้
มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรใหม่

1.3 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2546 ศาลปกครองกลางได้พิพากษาให้เพิกถอนการแต่งตั้ง
ข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร 9) ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่
226/2544 ลงวันที่ 26 กันยายน 2544 และที่ 108/2545 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2545 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุใน
คำสั่งแต่งตั้ง และให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักบริหาร 9 ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ค่วนที่สุด ที่ นร 0701/ว 9 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2544 ในส่วนที่เกี่ยวกับ
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 2.3.2 และ ข้อ 2.3.3 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์
และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป และผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

1.4 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2549 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้แก่คำพิพากษาของศาล
ปกครองกลาง เป็นให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักบริหาร 9 ข้อ 2.3.2 และ ข้อ 2.3.3 ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ค่วนที่สุด ที่ นร 0701/ว 9 ลงวันที่ 15 สิงหาคม
2544 ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง

2. การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับกระทรวงการคลัง

2.1 หลังจากได้รับทราบคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดแล้ว กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ
ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2549 หรือสำนักงาน ก.พ. เกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
สำนักงาน ก.พ. มีหนังสือตอบสรุปได้ว่า โดยที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งทั้งสองฉบับ
กรณีจึงเป็นผลให้คำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวถูกเพิกถอนโดยคำพิพากษาดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงไม่จำเป็นต้อง
ออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งข้างต้นแต่อย่างใดอีก ส่วนคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน (ระดับ 10) ของ
บุคคลทั้งสี่ จะได้รับผลกระทบหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบหลัก 2 ประการ คือ 1) กระบวนการ
(Process) คัดเลือกถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดหรือไม่ และ 2) บุคคลทั้งสี่มีคุณสมบัติตรงตาม
คุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ ถ้าหากการ

/แต่งตั้งได้...

แต่งตั้งได้ดำเนินการคัดเลือกโดยถูกต้องตามกระบวนการคัดเลือกที่ ก.พ. กำหนด และผู้ได้รับแต่งตั้งดังกล่าว มีคุณสมบัติครบถ้วนตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งแล้ว คำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของข้าราชการทั้งสี่ ก็จะเป็นคำสั่งที่มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย กระบวนการคลัง ไม่จำเป็นต้องดำเนินการกับคำสั่งนั้นแต่อย่างใด

2.2 เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2549 กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและกระบวนการ (Process) การคัดเลือกตำแหน่งระดับ 10 ของข้าราชการสี่ราย คณะกรรมการฯ ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นสรุปได้ว่า กระบวนการ (Process) คัดเลือกครบถ้วนแล้ว และข้าราชการทั้งสี่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน

2.3 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 กระทรวงการคลังได้รายงานผลการพิจารณาของ คณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติฯ ต่อ อ.ก.พ.กระทรวงการคลัง ซึ่ง อ.ก.พ.กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วเห็นว่าข้าราชการทั้งสี่รายผ่านกระบวนการคัดเลือกและมีคุณสมบัติถูกต้องแล้ว แต่ให้หารือไปยัง สำนักงาน ก.พ. ในประเด็นที่ว่า ในการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาของกระทรวงการคลังจะพิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร 9) ซึ่งการ แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 ในครั้งนั้น ก็ได้พิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีในขณะนั้น โดยมีกระบวนการ (Process) คัดเลือกถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.กำหนด และเป็นการ แต่งตั้งก่อนศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง แต่งตั้งรองอธิบดีทั้งสี่รายตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง ทำให้ข้าราชการทั้งสี่รายไม่เคยดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร 9) ดังนั้น การแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายซึ่งไม่เคยดำรงตำแหน่งรองอธิบดี โดยผลของคำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุด จะทำให้กระบวนการ (Process) ในการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 ของข้าราชการ ทั้งสี่รายก่อนวันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ อย่างไร สำนักงาน ก.พ. ได้มี หนังสือตอบ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550 สรุปว่า เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงการคลังพิจารณาเห็นว่าข้าราชการทั้งสี่ รายที่หารือไป มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง รวมทั้งกระบวนการ พิจารณาคัดเลือกข้าราชการทั้งสี่รายดังกล่าวเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 ในครั้งนั้น ก็ได้พิจารณาจาก ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในขณะนั้น และถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด ตามหนังสือเวียนที่ เกี่ยวข้อง ดังนั้น กรณีนี้จึงมิได้ขัดต่อหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด แต่ประการใด

2.4 ในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 5 กระทรวงการคลังได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด และเมื่อศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาแล้ว กระทรวงการคลังได้ชี้แจงในแบบตรวจสอบการแต่งตั้งข้าราชการ ให้ดำรงตำแหน่งระดับ 10 ว่า ข้าราชการดังกล่าวเคยเป็นรองอธิบดี แต่ถูกเพิกถอนโดยคำสั่งศาลแล้ว ซึ่งเป็นไป ตามที่บันทึกไว้ในสมุดประวัติและแฟ้ม ก.พ. 7 ข้าราชการทั้งสี่รายมีประวัติการดำรงตำแหน่งระดับ 10 ดังนี้

1) นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ

- 29 มิถุนายน 2547 ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นักวิชาการคอมพิวเตอร์ 10 วช.) กรมสรรพากร
- 1 ตุลาคม 2550 ถึง ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง (นักบริหาร 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

2) นายช.นันท เพ็ญไพศิษฎ์

- 2 ตุลาคม 2546 ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 10 ชช.) กรมสรรพากร
- 24 มกราคม 2550 ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง (นักบริหาร 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- 1 ตุลาคม 2550 ถึง ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิต

3) นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา

- 21 ตุลาคม 2545 ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- 1 ตุลาคม 2546 ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง (นักบริหาร 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- 1 ตุลาคม 2547 ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมบัญชีกลาง
- 16 พฤศจิกายน 2549 ถึง ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

4) นายวิชัย จีรภักเกียรติ

- 1 ตุลาคม 2546 ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ 10) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- 1 ตุลาคม 2548 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย-รัฐวิสาหกิจ
- ปัจจุบัน มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2549

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3 - 4

3. คำตั้งศาลปกครองชั้นบังคับคดี

3.1 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2550 ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งว่า เมื่อศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ราย ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ย่อมมีผลตามกฎหมาย

/ให้คำสั่ง...

ให้คำสั่งนั้นสิ้นสุดลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) มีหน้าที่ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ราย กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมก่อนได้รับแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร หรือให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่า สำหรับคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ราย ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหลังจากที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนแล้วนั้น ก็เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) จึงมีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) จะแต่งตั้งนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา นายชนันท์ เพ็ชฌุฬพิสัย และนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดในกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติในการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นของกระทรวงการคลังทุกประการ ส่วนกรณีของนายวิชัย จิรรักเกียรติ ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว ไม่ต้องดำเนินการแต่อย่างใดต่อไป และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุด

3.2 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2550 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลาง อย่างไรก็ดี มีความเห็นแย้งของตุลาการศาลปกครองสูงสุด 1 ท่าน สรุปว่า ในระหว่างพิจารณาคดีนี้โดยศาลปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) มีอำนาจที่จะแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ราย ให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้นได้ และคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษานั้น เมื่อมิได้มีผู้ใดนำมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองและศาลปกครอง ก็มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย จึงยังไม่อาจวินิจฉัยได้ว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพียงเพราะเป็นการแต่งตั้งจากรองอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และยังไม่อาจวินิจฉัยได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 (ปลัดกระทรวงการคลัง) มีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

4. การดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด

4.1 เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ต้องมีการดำเนินการดังนี้

- (1) กระทรวงการคลังออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมก่อนได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่า
- (2) กระทรวงการคลังมีหน้าที่ดำเนินการเพิกถอนคำสั่งที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหลังจากแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (กรณีนายวิชัย จิรรักเกียรติ ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว ไม่ต้องดำเนินการในส่วนนี้)

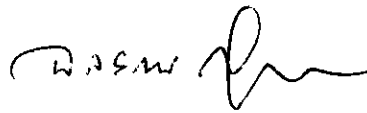
4.2 กระทรวงการคลังดำเนินการให้เป็นไปตาม 4.1 (1) แล้ว โดยมีคำสั่งที่ 17/2551 ลงวันที่ 7 มกราคม 2551 แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ราย จากตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ไปดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 กรมสรรพากร ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิมแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

4.3 สำหรับการดำเนินการให้เป็นไปตาม 4.1 (2) กระทรวงการคลังจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ ราย นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา พ้นจากการดำรงตำแหน่งระดับ 10 ที่เคยได้รับแต่งตั้งทุกตำแหน่งก่อนที่กระทรวงการคลังจะได้ดำเนินการแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิมในช่วงเวลาที่ข้าราชการทั้งสามรายดำรงตำแหน่งระดับ 10 ต่อไป

ในการดำเนินการข้างต้น กระทรวงการคลังเกรงว่าจะเป็นที่ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท จึงใคร่ขอพระราชทานพระมหากรุณาพระราชทานอภัยโทษในกรณีดังกล่าวไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตาม 4.3 ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉลองภพ สุตังกรกาญจน์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

สำนักพัฒนาองค์กรและบริหารงานบุคคล

โทร. 0 2273 9021 ต่อ 2606

โทรสาร 0 2273 9217

○ หมายถึง

คำสั่งศาล

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
เลขรับ 23768 วันที่ 31 ต.ค. ๖๐
เวลา 14:42
ที่คดีหมายเลขดำที่ 1300/2545
ลง 31 ต.ค. 50

(ด. ๑๐)

คำสั่งศาล

ให้เจ้าหน้าที่นำส่ง

คดีหมายเลขดำที่ ... ๑๓๐๐./๒๕๔๕

คดีหมายเลขแดงที่ ... ๑๓๓๙/๒๕๔๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๓๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี
นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ผู้ร้องสอด
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน ผู้ถูกฟ้องคดี
หมายถึง ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

ด้วยคดีเรื่องนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา และ ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง แต่เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ศาลจึงมีคำสั่ง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตาม รายงานกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองกลาง ฉบับลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งได้ส่งมา พร้อมหมายนี้ โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับหมายนี้ และรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้ศาลทราบหลังจากที่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตาม คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดแล้ว

สั่ง กลุ่มงานกฎหมาย ฉะนั้น ให้ท่านดำเนินการตามคำสั่งศาลภายในกำหนดดังกล่าว

31 ต.ค. ๖๐

(นายประยูร มีผล)

ผู้อำนวยการกลุ่มการบริหารงานทั่วไป

ตุลาการศาลปกครอง

(นายศรีสุธรรม เสงี่ยมวงศ์)

(พลิก)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๒๑๒/๒๕๔๖
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๘๙/๒๕๔๙

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๓๐ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง	{	นายไพรัช สหเมธาพัฒน์		ผู้ฟ้องคดี
		นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ		ผู้ร้องสอด
		คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	ที่ ๑	
		ปลัดกระทรวงการคลัง	ที่ ๒	
		คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง)	ที่ ๓	ผู้ถูกฟ้องคดี

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว.๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุด มีคำพิพากษา และให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง และศาลได้นัดไต่สวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ เพื่อทราบผลการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาของ ศาลปกครองสูงสุดดังกล่าว

ในวันไต่สวน ผู้แทนผู้รับมอบอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ได้ให้ถ้อยคำ ดังความละเอียดปรากฏในบันทึกถ้อยคำพยานและในรายงานกระบวนการพิจารณาสรุปความได้ดังนี้

ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการฯ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๓/๖๑๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ แจ้งกระทรวง ทบวง กรม และจังหวัดว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติให้ยกเลิกคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว โดยกำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๑ เท่านั้น เป็นผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ ซึ่งถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในส่วนนี้แล้ว

ส่วนกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ทั้ง ๔ ตำแหน่ง นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะพิพากษาคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการดังกล่าวไปดำรงตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

๑. รายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ระดับ ๙ เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง ระดับ ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ และต่อมา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และตำแหน่งอธิบดีกรมบัญชีกลาง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ และหลังจากที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

๒. รายนาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญญ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ระดับ ๙ ให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ ขช.) เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ และหลังจากที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งให้นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญญ์ ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐

และเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้นาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพสามิต ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ

๓. รายนายวิชัย จึงรักเกียรติ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจาก ตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ระดับ ๙ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง ระดับ ๑๐ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ หลังจากศาลปกครองสูงสุด พิพากษาคดีแล้ว ต่อมานายวิชัย จึงรักเกียรติ ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

๔. รายนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจาก ตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ระดับ ๙ ให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๑๐ วช.) เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ และหลังจากศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ เห็นชอบให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ดำรงตำแหน่งรองปลัด กระทรวงการคลัง ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ

กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิบัติตามคำพิพากษา ของศาลปกครองสูงสุดในส่วนที่ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรง ตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ทั้ง ๔ ตำแหน่งแล้วหรือไม่

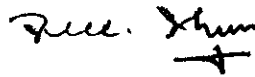
พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คำพิพากษาของศาลปกครองย่อมมีผลผูกพัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่งเป็นคู่กรณีให้ต้องปฏิบัติตามคำบังคับของศาลนับแต่วันที่ กำหนดในคำพิพากษา จึงเป็นหน้าที่ของคู่กรณีที่จะต้องดำเนินการตามวิธีการที่กฎหมาย กำหนดเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าว โดยศาลอาจจะระบุข้อสังเกตเกี่ยวกับ แนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาไว้ในคำพิพากษามาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หรือในคำสั่งของศาลในชั้นบังคับคดี

ดังนั้น เมื่อศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้ง ๔ ราย ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ย่อมมีผลตามกฎหมายให้คำสั่งนั้นสิ้นผลลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้ง ๔ ราย คือ นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชานาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ และ นางจันทิมา

สิริแสงทักษิณ กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมก่อนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร กล่าวคือ ให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๒ ระดับ ๙ ให้นาย ช.นันท เพ็ชฌุไพศิษฐ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภาษี ระดับ ๙ ให้นายวิชัย จีรังเกียรติ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ระดับ ๙ และให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๔ ระดับ ๙ หรือให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการดังกล่าว จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด สำหรับคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้ง ๔ ราย ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหลังจากที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนแล้วนั้น ก็เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน เนื่องจากเป็นการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะแต่งตั้งนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา นาย ช.นันท เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดในกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติในการแต่งตั้งข้าราชการ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นของกระทรวงการคลังทุกประการ ส่วนกรณีของนายวิชัย จีรังเกียรติ ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว ไม่ต้องดำเนินการแต่อย่างใดต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งศาล และรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้ศาลทราบหลังจากที่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวแล้ว

นายจรรย หนูคง

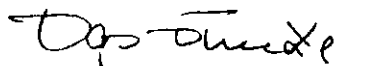
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

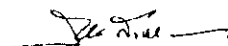
นายอดุล จันทรศักดิ์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายสุพจน์ สาทรกิจ

ตุลาการศาลปกครองกลาง

○ หนังสือแจ้งคำพิพากษา

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
เลขรับ 12453 วันที่ 20 มิ.ย.
เวลา 14:42:31
ที่ คดีหมายเลขดำที่ 1300/2545
ลว. 14 มิ.ย. 49

(อ.๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐ / ๒๕๔๕

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๓๙ / ๒๕๔๖

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

ระหว่าง { นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี
นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ผู้ร้องสอด
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน ผู้ถูกฟ้องคดี

หนังสือถึง... ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และในฐานะประธานคณะคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด้วยคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งได้อ่านเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๙ โดยพิพากษาแก้คำพิพากษาแก้ของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ส่วนคำอุทธรณ์และคำร้องสอดของนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ให้ยกอุทธรณ์ และไม่รับคำร้องสอด

รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำพิพากษาที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

ฉะนั้น จึงแจ้งมาเพื่อทราบและปฏิบัติ

ส่ง ส.พ.บ.
ส่ง กลุ่มงานกฎหมาย

๒๐ ๑๔ ๑ ๒๕๔๙

(นายประยูร มีผล)

ผู้อำนวยการกลุ่มการบริหารงานทั่วไป

(นายอลงกต ไม้พูล)

ผู้อำนวยการกลุ่มออกหมายและแจ้งคำสั่งศาล
ปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองกลาง

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

สำเนาถูกต้อง

คดีหมายเลขดำที่ อ.๒๑๒/๒๕๔๖

คดีหมายเลขแดงที่ ๑.๘๙/๒๕๔๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

น.ส. มลิกา แก้วน้อย
พนักงานคดีปกครอง
๗ ส.ย. ๒๕๔๙

วันที่ ๒ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

ระหว่าง { นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี
นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ผู้ร้องสอด
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑
ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ ๒
คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐/๒๕๔๕
หมายเลขแดงที่ ๑๓๓๙/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔
แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔

/ลงวันที่...

ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ได้แก่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชชัญไพศิษฐ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า หลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือก ตลอดจนคำสั่ง แต่งตั้งข้าราชการดังกล่าว ไม่ถูกต้องตามมติของคณะรัฐมนตรีและหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๒.๒ โดยไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์การประเมินกำหนดน้ำหนัก ของคะแนนไว้เป็นการล่วงหน้า การประชุมคัดเลือกขาดความโปร่งใสและไม่เป็นธรรม เพราะไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผลการประเมิน แต่เป็นไปตามตัวบุคคล ที่ได้กำหนดไว้แล้ว ทั้งการพิจารณาคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ ก็ได้ดำเนินการภายหลังจากการประชุมพิจารณาคัดเลือกแล้ว ส่วนนาย ช.นันท์ ไม่ปรากฏรายละเอียดการตรวจสอบคุณสมบัติ ของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร และไม่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองเป็นผู้อยู่ในบัญชี ผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งไม่สอดคล้องกับ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงจากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียม นักบริหารระดับสูง ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของนักบริหารระดับสูง และผู้ที่ไม่มียาชื่อ ในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ และยังยกเว้น ให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วย อันเป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงได้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ และได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่าอยู่ ระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์

/เพื่อพิจารณา...

เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำชี้แจงดังกล่าว จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ยกเลิกหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี

๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรใหม่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า หลังจากທີ່คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบในหลักการให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้นำแนวทางการดำเนินการตามมติดังกล่าวไปศึกษาและนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ พร้อมทั้งจัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณา เรื่อง การสรรหานักบริหารระดับสูงหลายครั้ง หลังจากนั้น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยมีเหตุผลและการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ กล่าวคือในส่วนคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลือกสรรนักบริหารระดับสูงจากบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร สำนักงาน ก.พ.จึงได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูงในระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อจัดอบรมให้ผู้ที่ยังไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ผู้ที่ส่วนราชการประสงค์จะเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ว่างลง และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองแล้ว และมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้ง

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เพื่อเป็นการเตรียมการฝึกอบรมและประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารไว้ล่วงหน้า ตามนัยข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ผ่านการอบรมและมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศรับสมัครคัดเลือกนักบริหาร ๙ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าแต่ละพฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรพิจารณาจากข้อมูลใดเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหาร เช่น พิจารณาจากประวัติการทำงาน ประวัติส่วนบุคคล ประสบการณ์การฝึกอบรมดูงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ เป็นต้น และกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน โดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ หรืออาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติม เช่น การนำเสนอข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่อที่ประชุม การทดสอบโดยการให้สถานการณ์จำลอง การเขียนรายงาน ก.พ. ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน ตามข้อ ๒.๓.๑ โดยหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองให้มีสิทธิสมัครเข้ารับคัดเลือกได้ประกอบด้วย หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน หลักสูตรนักปกครองระดับสูง และผู้ที่ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. และการกำหนดให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ ตามข้อ ๒.๓.๓ นั้น มีเหตุผลเนื่องมาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งบริหารของนักบริหาร ๙ โดยได้ให้โอกาสข้าราชการที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองมาก่อน เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง จึงให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือกได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๑ หรือข้อ ๒.๓.๒ หรือไม่ก็ตาม การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นอกจากจะต้องกำหนดให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว

/ยังต้องกำหนด...

ยังต้องกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งด้วย ทั้งนี้ ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว กำหนดไว้ว่า ผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในด้านความรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ ด้านการบริหารคน และด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือ สมรรถนะหลักทางการบริหารที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดต่อไป จึงเห็นได้ว่า ผู้ที่มีคุณสมบัติ ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับ ผู้ที่มีคุณลักษณะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๑ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ไว้ในข้อ ๘ ตามประกาศของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุด จำนวน ๓ - ๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง และได้ระบุไว้ชัดแจ้งในประกาศรับสมัครคัดเลือกที่ผู้สมัครคัดเลือกได้ทราบ ก่อนสมัครแล้ว สำหรับการกำหนดน้ำหนักของคะแนนประเมินแต่ละสมรรถนะนั้น ตามแบบ การประเมินบุคคลแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว ข้อ ๒ กำหนดว่า น้ำหนักของ คะแนนแต่ละรายการเป็นไปตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณากำหนด จึงเป็นสิทธิของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่จะกำหนดน้ำหนักของคะแนน โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้รับการคัดเลือก ทราบ สำหรับการพิจารณาคัดเลือก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับเอกสารการสมัครตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และได้อ่าน ศึกษาประวัติผลงานของผู้เข้าสมัครทุกรายแล้ว การพิจารณาคัดเลือกบุคคลมิใช่พิจารณาเพียงประวัติ ผลงาน วิสัยทัศน์ที่เป็นเอกสารเท่านั้น ยังต้องพิจารณาจากส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น สมรรถนะ ความประพฤติ และคุณลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่เหนือกว่าคนอื่น โดยอธิบดีกรมสรรพากรจะเป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รับทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาประเมินให้เหมาะสมที่สุด ส่วนรายงานการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ที่มีมติให้แต่งตั้ง นาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ เป็นลำดับที่ ๒ แต่คะแนนประเมินอยู่ลำดับที่ ๔ นั้น ถือว่ายังอยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือก และเป็นไปตามบัญชีรายชื่อ ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีเป็นลำดับที่ ๒ รายงาน การประชุมเป็นเพียงรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเท่านั้น มิได้ระบุเรียงลำดับคะแนนจากมาก ไปหาน้อยแต่อย่างใด สำหรับกรณีรายงานบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้รับแจ้งจาก กรมสรรพากรว่า จะเสนอรายชื่อเข้ารับการคัดเลือก จึงได้ตรวจสอบในเบื้องต้นว่า เป็นผู้มีคุณสมบัตินักบริหาร ๔ หรือไม่ ซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการป้องกัน ราชอาณาจักรภาครัฐและเอกชน รุ่นที่ ๑๑ และได้รับการเสนอชื่อจากกรมสรรพากรให้เข้ารับ

/การประเมิน...

การประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ โดยมีการบันทึกการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ส่วนนาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก จึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔.๔ ของประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ถือได้ว่า ข้าราชการทั้งสองรายเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ฉบับลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณา ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว และมีมติให้ส่วนราชการระดับกรม ที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้บุคคลสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ เป็นการกำหนดรายละเอียดนอกเหนือจากกรอบที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเห็นชอบไว้ การเปิดโอกาสให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลที่ต้องการ ทำให้มีมติคณะรัฐมนตรีที่ให้นำระบบนักบริหารระดับสูง มาใช้ในราชการพลเรือนไม่มีผลบังคับ การกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยตำแหน่ง ย่อมสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คัดเลือกบุคคลที่ตนเองเสนอชื่อไว้ ทำให้ยังคงมีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นในการพิจารณาแต่งตั้ง ข้าราชการระดับสูง ส่วนมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๑ และข้อ ๒ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘ ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ก็ให้เข้ารับการฝึกอบรมภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากได้รับการแต่งตั้งด้วย ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลให้เข้ารับการคัดเลือกโดยอ้างเหตุผลเพราะมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้น จึงไม่ถูกต้อง นอกจากนั้น การกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และ เป็นบุคคลที่ส่วนราชการเสนอชื่อมีโอกาสเข้ารับการคัดเลือก แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกเอง จึงเป็นการเลือกปฏิบัติ และขัดกับมติคณะรัฐมนตรี ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีและผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อโดยส่วนราชการ การจัดอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูง ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ทำให้นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ ซึ่งเดิมไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง และไม่เคยเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารมาก่อน มีโอกาสได้รับการคัดเลือกด้วย นอกจากนั้น ตามประกาศเรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้กำหนดและไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์

/ที่ใช้ในการ...

ที่ใช้ในการเลือกสรรไว้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายการประเมิน รวม ๑๐๐ คะแนน แยกออกเป็นสมรรถนะหลักทางการบริหาร ๓๐ คะแนน สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ๓๐ คะแนน ความประพฤติ ๒๐ คะแนน ประวัติการรับราชการ ๑๐ คะแนน และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ๑๐ คะแนน ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากแบบ การประเมินบุคคลตามเอกสารแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และตามข้อ ๒.๖ ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง เพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุพิจารณาแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือก ผู้ที่เหมาะสมสำหรับการแต่งตั้งโดยไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องและแตกต่างจากการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีของกรมศุลกากร ที่ได้ระบุเหตุผลของการพิจารณาไว้ การพิจารณาใช้ดุลพินิจให้คะแนนจากคำชี้แจง ของอธิบดีกรมสรรพากร ทำให้เกิดอคติต่อผู้สมัครทั่วไปและไม่เป็นธรรม เนื่องจากอธิบดี กรมสรรพากรเป็นกรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่สามารถเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับ การคัดเลือกได้ ๑-๒ ชื่อ ย่อมต้องให้คะแนนสูงแก่ผู้ที่ตนเองเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก และให้คะแนนต่ำแก่ผู้สมัครอื่นที่ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง ทั้งยังสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่น ให้คะแนนการประเมินแก่ผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรเสนอชื่อให้สมัครด้วย ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า แม้ว่าชื่อของ นาย ช.นันท์ จะอยู่ลำดับที่ ๒ หรือลำดับที่ ๔ ก็ยังคงเป็นผู้ที่ได้รับคัดเลือก แสดงให้เห็นว่า เป็นการเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีตามรายชื่อ ที่ถูกกำหนดไว้แล้ว การตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ที่ได้ดำเนินการ ตรวจสอบคุณสมบัติในเบื้องต้นว่า นายบุญศักดิ์มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อนที่จะได้รับใบสมัคร และนำใบสมัครดังกล่าวซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการเข้ารับการ พิจารณาคัดเลือก จึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ สำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติของนาย ช.นันท์ ก็ได้ดำเนินการแตกต่างจากผู้สมัครอื่น จึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติเช่นเดียวกัน เมื่อนายบุญศักดิ์ และนาย ช.นันท์ ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร การคัดเลือกบุคคลทั้งสองคน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จึงไม่ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า ได้จัดประชุมฟังความคิดเห็นเรื่อง
 แนวทางการสรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๓ กลุ่ม รวมทั้งได้
 จัดการประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม
 ๒๕๔๔ ซึ่งผลการร่วมคิดพิจารณาสรุปได้ว่า ส่วนราชการเห็นด้วยกับแนวทางการสรรหา
 นักบริหารระดับสูง ตามหลักการของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓
 ที่กำหนดคุณสมบัติของนักบริหารระดับสูงให้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหาร
 ระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร แต่มีข้อเสนอให้ส่วนราชการ
 ที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีเหมาะสมเข้ารับการคัดเลือกด้วย
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวและความเห็นของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 มาพิจารณาประกอบกับคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง จึงได้กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่าง
 มีโอกาสเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยสามารถเสนอชื่อได้ส่วนราชการละ
 ๑ - ๒ ชื่อ แต่มีเงื่อนไขให้บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลัก
 ทางการบริหารด้วย ซึ่งการให้ส่วนราชการเสนอชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร
 ระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และผู้ที่ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างประสงค์จะเสนอชื่อให้สมัคร
 เข้ารับการคัดเลือกมาเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในแต่ละครั้ง
 ที่มีตำแหน่งว่าง เป็นการสร้างภาระให้ส่วนราชการ ดังนั้น เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และ
 มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้าง
 สมรรถนะด้านการบริหารให้เป็นเวลาประมาณ ๕ วัน และจากการศึกษาภาพรวมผลการ
 ประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ ของสำนักงาน ก.พ.
 พบว่าข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๕๓ คน เป็นผู้ผ่าน
 การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ร้อยละ ๕๔.๗๒ (๒๙ คน)
 เป็นผู้ผ่านหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารระดับสูง ร้อยละ ๓๐.๑๙ (๑๖ คน)
 เป็นผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง ร้อยละ ๑๓.๒๑ (๗ คน)
 และเป็นผู้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ผ่านหลักสูตรใด ๆ เลย
 ร้อยละ ๑.๘๘ (๑ คน) ซึ่งแสดงว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง
 ของสำนักงาน ก.พ. ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ มากกว่าข้าราชการ
 กลุ่มอื่นๆ การกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครที่หลากหลายจะทำให้ข้าราชการส่วนใหญ่

/ได้รับประโยชน์...

ได้รับประโยชน์และมีใช่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนการที่ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๔ จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งหรือไม่อย่างไร นั้น เป็นกระบวนการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๔ ของกระทรวงและผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ใช้ประกาศรับสมัครคัดเลือกตามท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทุกประการ ยกเว้นในข้อ ๘ ของประกาศ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาว่าจะคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร ซึ่งเป็นดุลพินิจจะประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ แล้วอาจใช้วิธีการใดเพิ่มก็ได้ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้พิจารณาวิธีการคัดเลือกอื่นใดเพิ่มเติมจึงไม่จำเป็นต้องประกาศให้ผู้สมัครรับทราบตามตัวอย่างประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ข้อ ๔ ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ก็ได้เห็นชอบกับประกาศแล้ว ส่วนในทางปฏิบัติการกำหนดน้ำหนักคะแนนจะอยู่ในดุลพินิจและเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเปิดเผยให้ผู้สมัครทราบแต่อย่างใด ในส่วนของการประเมิน อธิบดีกรมสรรพากรซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงจะเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด ความต้องการของตำแหน่ง คุณสมบัติรายย่อยของผู้ได้บังคับบัญชาที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งในทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาย่อมเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของผู้ได้บังคับบัญชาอยู่แล้ว และเป็นสิ่งปฏิบัติที่ถูกต้องและยึดถือปฏิบัติกันมา และเนื่องจากมีตำแหน่งนักบริหาร ๔ จำนวน ๔ ตำแหน่ง แต่มีผู้สมัครเพียง ๔ ราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้ผู้สมัครทั้ง ๔ รายเป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด หากคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม ๓ - ๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง อาจเป็นข้อที่เข้ากันได้ในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งอาจไม่มีผู้สมัครครบทั้ง ๔ รายก็ได้ ส่วนการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุมและไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เพราะเห็นว่าผู้สมัครทั้ง ๔ ราย เป็นผู้ที่เหมาะสมทั้งหมด แต่การแต่งตั้งจะต้องแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมที่สุดลดหลั่นกันมา

ศาลได้สวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สรุปได้ว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นหนังสือที่ได้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบแล้ว แต่ไม่ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และในการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร

/ผู้ได้รับการ...

ผู้ได้รับการแต่งตั้งบางคนไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรของนักบริหารระดับสูงจริง แต่ก็เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งถือว่ามีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแล้ว และก่อนจะมีการคัดเลือกรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งไปยัง สำนักงาน ก.พ. เรื่อง ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ในกระทรวงการคลัง รวมถึงนักบริหาร ระดับ ๙ ในกรมสรรพากร ๔ ตำแหน่ง สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งรายชื่อข้าราชการระดับสูง ของกระทรวงการคลัง ผู้ที่ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและผ่านหลักสูตร นักบริหารระดับสูง กลับไปยังกระทรวงการคลัง จำนวน ๒๔ คน โดยมีข้าราชการกรมสรรพากร จำนวน ๔ คน ได้แก่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายพิชาติ เกษเรือง นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ และนายวิชัย จีรรักเกียรติ ผู้ที่ได้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรมีจำนวน ๒ คน คือ นางจันทิมา และนายวิชัย

ศาลได้ไต่สวนผู้ฟ้องคดีได้ความว่า หลักเกณฑ์การรับสมัครรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้สมัครกรอกข้อมูลส่วนบุคคลในเอกสารจำนวน ๔๐ หน้ากระดาษ ในเอกสารนี้ไม่มีแบบการประเมินบุคคลแนบมาด้วย ผู้ฟ้องคดีได้แบบการประเมินบุคคล จากหนังสือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในแบบดังกล่าวไม่มีการให้น้ำหนักคะแนนหลักไว้แต่ละรายการ ไม่มีรายละเอียดข้อย่อย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ประกาศเกี่ยวกับรายละเอียดดังกล่าว ให้ทราบทั่วกัน การประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ใช้เวลาในการประชุมพิจารณา ๔ ชั่วโมง เพื่อพิจารณาเอกสารของผู้สมัครทั้งหมดประมาณ ๙๖๐ หน้า สำหรับหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักบริหารระดับสูง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ได้ถูกยกเลิกโดยหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ศาลได้ไต่สวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ความว่า ในการสมัคร เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรครั้งนี้ มีทั้งผู้ที่สมัครด้วยตนเองและกรมสรรพากรเสนอชื่อ โดยกรณีของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา อธิบดีกรมสรรพากรนำเอกสารที่รับรองแล้ว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำไปเสนอ ต่อที่ประชุมในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือก และได้ประกาศรายละเอียดให้ผู้สมัครทราบก่อนแล้ว ยกเว้นเกณฑ์ย่อยในใบให้คะแนนและ น้ำหนักการให้คะแนนไม่ได้ประกาศไว้ เพราะมีอยู่ในหนังสือแจ้งเวียนของ สำนักงาน ก.พ.

/และในประกาศ...

และในประกาศรับสมัครแล้ว การให้คะแนนแต่ละข้อจะให้คะแนนมากน้อยเพียงใด เป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า การให้คะแนนในข้อ ๑ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. จะนำคะแนนมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ได้คะแนนเฉลี่ย ๗๓.๐๓ ผู้ผ่านหลักสูตรประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารได้คะแนน ๗๓.๓๗ ผู้ผ่านหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. รับรองได้คะแนน ๗๒.๐๖ ก่อนการให้คะแนนกรรมการ ที่เป็นผู้บังคับบัญชาจะบรรยายถึงจุดดีจุดเด่นของข้าราชการแต่ละคน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงให้คะแนนครบทั้ง ๙ คน และคิดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคนประกาศในที่ประชุมในวันนั้น ในขณะที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้มีการพิจารณาเอกสารอื่น ๆ ของแต่ละคนที่ยื่นไว้พร้อมใบสมัคร เพราะได้เสนอเอกสารส่วนนั้นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ล่วงหน้าในช่วงเช้าวันนั้นแล้ว

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

เห็นว่า คำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง โดยมีเหตุผลของคำวินิจฉัยว่า

(๑) การดำเนินการเสนอชื่อข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรสมัครเข้ารับการคัดเลือก จำนวน ๕ คน ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรม ที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อเท่านั้น มิใช่ตำแหน่งละ ๑ - ๒ ชื่อ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติ แสดงความจำนงส่งหรือยื่นใบสมัครด้วยตนเองเป็นหลัก ส่วนที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับ กรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกนั้น เป็นข้อยกเว้น ซึ่งในกรณีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว กล่าวคือ จะรับรายชื่อข้าราชการกรมสรรพากรเสนอมาเพื่อคัดเลือกให้ดำรง

/ตำแหน่งนักบริหาร...

ตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) ได้เพียงไม่เกิน ๒ รายชื่อเท่านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กลับรับเอาบัญชีรายชื่อข้าราชการ จำนวน ๕ ราย ที่กรมสรรพากรเสนอมาเข้าสู่กระบวนการพิจารณาแต่งตั้ง และข้าราชการ จำนวน ๒ ราย ที่ได้รับการเสนอชื่อ ได้แก่ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นผู้ที่ไม่มียาชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารตามประกาศที่สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ ก็ยังเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่เปิดช่องไว้

(๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้วิเคราะห์งานในตำแหน่งที่ว่าง หรือจะว่าง กำหนดความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่ง ซึ่งได้แก่สมรรถนะหลักทางการบริหาร กำหนดสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ความประพฤติ ประวัติการรับราชการ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ตามที่กำหนดในข้อ ๒.๒.๑ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมิน และขั้นตอนการคัดเลือก ตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งของหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่จะต้องประกาศให้ทราบทั่วกันล่วงหน้า เพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครทุกคนที่จะเตรียมความพร้อมและเอกสาร ข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัคร ซึ่งจะทำให้ระบบขั้นตอนและวิธีการดำเนินการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้ดำเนินการในส่วนนี้ให้เป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่กำหนดดังกล่าว

(๓) หลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๒.๕ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหาร สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ในอดีตด้านการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ รวมทั้งความประพฤติ และคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน อันเป็นกระบวนการขั้นตอนเลือกสรรผู้เหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งในการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง จำนวน ๔ ส่วนราชการ

/ครั้งนี้...

ครั้งนี้มีผู้สมัครด้วยตนเอง รวมทั้งผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อ มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๖ คน เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ๘ คน จึงเหลือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งจำนวน ๒๘ คน และฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องจัดทำเอกสารของผู้สมัครทุกคนส่งให้กรรมการแต่ละคน เพื่อศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนผู้สมัคร โดยในส่วนของกรมสรรพากร จะต้องส่งเอกสารของผู้สมัครจำนวน ๘ คน ให้กรรมการแต่ละคน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมในวันถัดจากวันปิดรับสมัครและที่ประชุมได้ใช้เวลาพิจารณาผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในเวลาเพียง ๔ ชั่วโมง ย่อมขัดกับความเป็นจริงในการพิจารณาหาผู้เหมาะสมในระบบการบริหารงานบุคคลของนักบริหารระดับสูงที่กรรมการแต่ละคนจะต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรอบคอบ โดยเปรียบเทียบความเหมาะสมของผู้สมัครแต่ละคน ตามความมุ่งหวังที่ต้องการให้กลุ่มนักบริหาร ๘ เป็นกลุ่มพิเศษ อีกทั้ง การลงมติเห็นสมควร แต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคลทันทีให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามตำแหน่งที่ว่าง แล้วเสนอรายชื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาตามที่จัดลำดับไว้ โดยไม่คำนึงถึงผลของคะแนนในการประเมินบุคคล เนื่องจากอ้างว่าถึงอย่างไรก็เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกอยู่แล้ว จึงเป็นการกระทำเพื่อให้สอดคล้องกับรายชื่อบุคคลที่กรมสรรพากรได้เสนอให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร มีลักษณะเป็นการเจาะจงตัวบุคคล โดยเสนอให้ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญญไพศิษฐ์ และนายวิชัย จิรรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๘) ตำแหน่งเลขที่ ๒ ตำแหน่งเลขที่ ๔ และตำแหน่งเลขที่ ๕ กับเสนอให้นายพิชาติ เกษเรือง รักษาราชการแทนรองอธิบดี (นักบริหาร ๘) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ไว้ก่อน หลังจากนั้น จึงได้เสนอรายชื่อบุคคลในลักษณะเป็นการเปลี่ยนตัวบุคคล โดยให้นายบุญศักดิ์ เจริญปรีชา เข้ารับการคัดเลือกในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๘) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ตามหนังสือ กรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการเสนอรายชื่อ บุคคลและกำหนดเลขที่ตำแหน่งก่อนที่จะมีการพิจารณาข้อมูลของผู้สมัครแต่ละคน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดตัวบุคคลไว้ล่วงหน้า และในที่สุดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ได้มีมติ ให้เสนอรายชื่อบุคคลทั้งสี่ที่กรมสรรพากรเสนอรายชื่อ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยเจาะจง ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง อันเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๖ ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือก ผู้เหมาะสมจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ไม่แสดงเหตุผล

/ของความเหมาะสม...

ของความเหมาะสมในการพิจารณามีมติที่เสนอให้แต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกคน ในการคัดเลือกครั้งนี้ ถือเป็นการดำเนินการโดยมิชอบและไม่โปร่งใส อีกทั้ง นายบุญศักดิ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ลงชื่อในใบสมัคร เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ อธิบดีกรมสรรพากรลงนามให้ความเห็นในแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนามตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายนี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมคัดเลือกและนายบุญศักดิ์ได้รับการคัดเลือกไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ จึงแสดงให้เห็นว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครรายนายบุญศักดิ์แล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครของข้าราชการผู้นี้ จึงเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติและเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้ และยังเป็นการปฏิบัติโดยข้ามขั้นตอน อันเป็นสาระสำคัญของการพิจารณาอีกด้วย การปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ และข้อ ๒.๖ หลายประการดังกล่าว ถือเป็นสาระสำคัญของกระบวนการสรรหา เป็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่เอื้อประโยชน์แก่ข้าราชการบางราย และไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกรายอื่น ๆ หากผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกยังคงดำเนินการในลักษณะเช่นนี้อยู่ การนำระบบการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง โดยกำหนดวิธีการคัดเลือกให้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการคัดเลือกข้าราชการระดับ ๙ โดยทั่วไปมาใช้ในระบบราชการ ก็จะไม่เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ในเรื่องนี้แต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เห็นว่า หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ไม่ขอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกดังกล่าวโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป โดยวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน

/ได้ใช้อำนาจ...

ได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบายให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยข้อเสนอให้เน้นกระบวนการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหารระดับ ๙) คือ ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า โดยแยกกระบวนการให้แตกต่างจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ตำแหน่งอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม ซึ่งข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ใหม่นี้ให้สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ จากผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กระบวนการเลือกสรรเพื่อการแต่งตั้งกระทำเมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลงให้กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งไปยังสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา การเลือกสรรกำหนดในรูปคณะกรรมการคัดเลือกและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีก เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกกระบวนราชการ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติตามข้อเสนอแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และสำนักงาน ก.พ. มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ หากจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงจะต้องขอทบทวนไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ โดยเพิ่มคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกว่า ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อ ซึ่งเป็นการยกเว้นหลักการที่กำหนด กล่าวคือ แม้ผู้เข้ารับการคัดเลือกจะไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินก็ยังสามารถเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ ถ้าเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือโดยการได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่าง

/ซึ่งการกำหนด...

ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติเช่นนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นเอง โดยไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่า สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทบทวน แต่อย่างใด และแม้การออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. จะกระทำในนาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่สำนักงาน ก.พ. ก็ไม่มีอำนาจที่จะกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับการคัดเลือกซึ่งเป็นส่วนที่เป็นหลักการสำคัญ อันมิใช่เป็นรายละเอียดได้ การดำเนินการของ สำนักงาน ก.พ. จึงเป็นการไม่ถือปฏิบัติตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และขัดต่อหลักการที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ที่มีเจตนารมณ์จะกำหนดเงื่อนไขในการแต่งตั้งเป็นนักบริหาร ๙ ให้มีลักษณะพิเศษกว่า การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ โดยทั่วไป การกำหนดข้อยกเว้นไว้เช่นนี้ย่อมทำให้ กระบวนการและกลไกในการคัดเลือกนักบริหารเป็นไปด้วยความไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เกิดการอุปถัมภ์ และการวิ่งเต้น การเพิ่มหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ทำให้การคัดสรรบุคคลที่กำหนดไว้เป็นหลักการ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ความ เห็นชอบและให้ข้อสังเกตไว้ คือ เป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองและต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักด้านการบริหาร และมีชื่ออยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำขึ้นเพื่อสร้างระบบการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงให้เป็นไป ด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรมไม่อาจดำเนินการไปได้ เพราะมีการกำหนดข้อยกเว้นที่ จะไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวอันเป็นการเปิดโอกาสให้มีการอุปถัมภ์และวิ่งเต้น

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง และให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า หลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เนื่องจาก

/ตามมาตรา ๕๗...

ตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้อำนาจ ก.พ. ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งได้ ทั้ง มติ ก.พ. ครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๒ และครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการพัฒนาาระบบนักบริหารระดับสูงโดยคำนึงถึงคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ ความโปร่งใส ความพร้อม ความเป็นกลางทางการเมือง ความเป็นมืออาชีพ และการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเปิดกว้าง รวมทั้งให้คณะกรรมการคัดเลือก สามารถคัดเลือกบุคคลนอกบัญชีนักบริหารได้ ซึ่งหมายความว่าสามารถคัดเลือกผู้ที่ผ่านหรือไม่ผ่านหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง หรือหลักสูตรอื่นที่ ก.พ. รับรอง หรืออาจจะผ่านหรือไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารก็ได้ หลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จึงเป็นหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ คำพิพากษาศาลที่ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ของ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้มีผลตั้งแต่วันออกหลักเกณฑ์และเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันออกคำสั่งนั้น เป็นการไม่ชอบด้วยหลักการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ให้เพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่วันมีคำสั่งเป็นต้นไป ทั้งกรณีผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการแต่ภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้สั่งให้ออกจากราชการโดยพลันหรือให้ออกจากการนับแต่วันมีคำสั่ง และกรณีข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด โดยการย้าย โอน เลื่อน หากขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งข้าราชการผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นในระดับเดียวกันโดยพลัน รวมทั้ง กระทรวง ทบวง กรม ต่างได้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับข้างต้น และได้มีการแต่งตั้งข้าราชการผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ไปแล้วเกือบทุกส่วนราชการ ฉะนั้น การเพิกถอนหลักเกณฑ์หรือคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการโดยให้มีผลย้อนหลังจึงมีผลกระทบต่อส่วนราชการและข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งซึ่งได้ดำเนินการไปโดยสุจริต

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อรรถาธิบายว่า การที่คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบ

/นักบริหาร...

นักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยในระยะแรกให้ใช้บัญชีเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบตามที่เสนอ โดยกำหนดให้สำนักงาน ก.พ. จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) จากผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมีอาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยได้กำหนดกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้งไว้ดังนี้ (๑) เมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งมายังสำนักงาน ก.พ. (๒) สำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา (๓) คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีกเป็นการเพิ่มเติม เช่น รับสมัครจากภายนอก กระทรวงหรือคนภายนอกกระบวนราชการ (๔) คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวงทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ รายชื่อต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่ง เสนอ ปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา ดังนั้น เมื่อ ก.พ. ได้นำหลักการดังกล่าวที่ได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ใหม่ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการ และการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เรื่อง การคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา และระดับ ๙ ระดับ ๑๐ ระดับ ๑๑ ทั้งนี้ เฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และแม้ว่า ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. แตกต่างเพิ่มเติมจากหลักการที่ได้รับความเห็นชอบของ

/คณะรัฐมนตรี...

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ก็ไม่มีผลให้หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งออกโดยชอบตามกฎหมายแล้วต้องเสียไปแต่อย่างใด อีกทั้ง การฟ้องขอให้ศาลสั่งให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ นั้น เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีไม่อาจฟ้องคดีต่อศาลได้ เนื่องจากหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับ ดังกล่าว มีลักษณะเป็นกฎซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด และเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นการฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งมิใช่กรณีเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลจะรับไว้พิจารณาได้ ส่วนกรณีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ผู้ฟ้องคดีมิได้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวัน นับแต่ทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการ ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้ฟ้องคดีภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีเช่นเดียวกัน

ส่วนกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่ง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้งยังมีความคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ การพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรตามลำดับคะแนน ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง เพื่อให้ปลัดกระทรวงการคลังพิจารณาสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๕ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แล้ว แม้ว่าคณะกรรมการคัดเลือกฯ จะมีได้พิจารณากลับกรองบุคคลรอบแรกให้เหลือเพียง ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่งก็ตาม เนื่องจากหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒.๕ ดังกล่าวมิใช่กฎระเบียบหลักเกณฑ์ข้อบังคับที่บังคับให้คณะกรรมการคัดเลือกฯ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด แต่เป็นอำนาจของคณะกรรมการคัดเลือกฯ มีสิทธิเลือกที่จะดำเนินการหรือไม่ก็ได้ โดยหากคณะกรรมการคัดเลือกฯ เห็นว่า ข้อมูลของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกยังไม่เพียงพอ

/ก็อาจใช้วิธีการ...

ก็อาจใช้วิธีการกลั่นกรองบุคคลรอบแรกให้เหลือเพียง ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่งก่อน แล้วจึงให้ผู้ผ่านการกลั่นกรองเข้ารับการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม โดยอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ในกรณีของกระทรวงการคลัง เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกเห็นว่าข้อมูลของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพียงพอที่จะพิจารณาประเมินความเหมาะสมแล้ว ก็อาจไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีเพียง ๑ คน ต่อ ๑ ตำแหน่งก็ได้ ทั้งได้ดำเนินการตามข้อ ๒.๖ และข้อ ๒.๗ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแล้ว คือ ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง ซึ่งเป็นการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่งแล้ว ส่วนเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อยู่ในฐานะประธานกรรมการคัดเลือกฯ จึงรับทราบเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งไปในคราวเดียวกันแล้ว จึงได้มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌุฬพิศุทธิ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๒ ตำแหน่งเลขที่ ๔ และตำแหน่งเลขที่ ๕ และคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ตำแหน่งเลขที่ ๓ กรณีนี้จึงไม่มีความจำเป็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรมากกว่า ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และเมื่อพิจารณาตามหนังสือ ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ จะเห็นได้ว่าการรับสมัครเข้ารับการคัดเลือกตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) จะมีวิธีการอยู่ ๒ วิธี คือ การสมัครด้วยตนเองวิธีหนึ่ง และการที่ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่ออีกวิธีหนึ่ง ดังนั้น จึงมีผู้สมัครบางคนมีชื่อซ้ำกัน เนื่องจากได้ยื่นใบสมัครเองด้วยและส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกด้วย ซึ่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทั้ง ๔ คน คือ นางจันทิมา นาย ช.นันท์ นายวิชัย และนายบุญศักดิ์ มีการสมัครเข้ารับการคัดเลือกทั้งสองวิธีภายในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ตามที่กำหนด

ไว้ในประกาศ...

ไว้ในประกาศคณะกรรมการคัดเลือกฯ ข้อ ๖ สำหรับข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ นั้น เนื่องจากในขณะนั้นมีระยะเวลากระชั้นชิด ไม่สามารถหาหรือเป็นทางการไปยังสำนักงาน ก.พ. ได้ จึงได้สอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงาน ก.พ. ว่า เจตนารมณ์ตามหลักเกณฑ์ข้อ ๒.๓.๓ ดังกล่าวเป็นอย่างไร ได้รับการชี้แจงว่าเจตนารมณ์จริง ๆ เป็นเรื่องต่อตำแหน่ง หมายความว่า ถ้าส่วนราชการระดับกรมใดมีตำแหน่งว่าง ๑ ตำแหน่ง สามารถเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ แต่ถ้ามีตำแหน่งว่างมากกว่า ๑ ตำแหน่ง ก็สามารถเสนอชื่อเพิ่มขึ้นได้ตามสัดส่วนของตำแหน่งที่ว่าง เมื่อส่วนราชการมีตำแหน่งว่างไม่เกิน ๒ ตำแหน่ง จึงสามารถเสนอรายชื่อได้เพียง ๑-๒ ชื่อ ตามตำแหน่งที่ว่าง แต่กรมสรรพากรมีตำแหน่งรองอธิบดีว่าง ๔ ตำแหน่ง เมื่อปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๐๒/๑๖๖๑ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แล้ว กรมสรรพากรสามารถส่งรายชื่อข้าราชการได้ถึง ๘ คน ดังนั้น การที่กรมสรรพากรส่งรายชื่อเพียง ๕ คน จึงชอบแล้ว

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า กรณีการเพิ่มเติมคุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับการคัดเลือก ข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน ตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐและอนุมัติให้ดำเนินการได้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเสนอ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ โดยต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการบริหารงานบุคคลตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และ มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐและระบบนักบริหารระดับสูงที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการมีสาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเกินกว่ามติของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นการออกหลักเกณฑ์วิธีการคัดเลือกโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การกำหนดคุณสมบัติฯ โดยเปิดโอกาสให้ส่วนราชการเสนอชื่อ

/ผู้สมัครเข้ารับ...

ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก โดยไม่ต้องมีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทาง
การบริหารนั้น ทำให้มีคณะกรรมการที่ต่อนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน
ไม่มีผลบังคับ เพราะส่วนราชการก็จะเสนอชื่อบุคคลที่ตนต้องการให้ได้รับการคัดเลือก แม้ว่าผู้
นั้นจะไม่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถนะ
หลักทางการบริหาร หรือมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ประกอบกับเมื่อหัวหน้าส่วนราชการ
เป็นกรรมการคัดเลือกโดยตำแหน่ง จึงสามารถโน้มน้าวหรือชักนำการใช้ดุลพินิจ
ของกรรมการคัดเลือกอื่น ๆ ให้คัดเลือกบุคคลที่ตนเองได้เสนอชื่อไว้ ไม่เป็นธรรมกับผู้สมัครทั่วไป
และเป็นกระบวนการคัดเลือกที่ไม่โปร่งใส การให้ส่วนราชการเสนอชื่อผู้สมัครได้ยังเป็นทางลัด
ให้กับผู้ที่ต้องการให้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร พยายามสร้างความสัมพันธ์กับ
หัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้เสนอชื่อของตนเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งทำให้ยังคงมีระบบอุปถัมภ์
ในราชการ เมื่อคดีพิพาทนี้เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการคัดเลือก
และการออกคำสั่งแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มิใช่กรณีตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๗
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดวิธีการปฏิบัติกรณี
ผู้ได้รับแต่งตั้งขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ซึ่งจะต้องแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม
หรือตำแหน่งอื่นในระดับเดิมโดยพลัน และในกรณีการบรรจุเข้ารับราชการโดยผู้ได้รับการบรรจุขาด
คุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ซึ่งจะต้องสั่งให้ออกจากราชการโดยพลัน
การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรง
ตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔
ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕
โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง และเพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก
ข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของ
ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตาม ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์
และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป จึงเป็นไปโดยชอบและไม่ขัดกับหลักการตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า ผู้ฟ้องคดี
ได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนการฟ้องคดีแล้ว โดยเมื่อทราบว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อได้รับข่าวสาร

/ของราชการ...

ของราชการเกี่ยวกับการดำเนินการกระบวนกรคัดเลือกและแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตามคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ที่ สค ๑๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จากสำนักงาน ก.พ. และสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ หลังจากนั้นผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อเลขาธิการ ก.พ. เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รับทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์จากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่า เรื่องอยู่ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์ และร้องทุกข์ซึ่งทำการแทน ก.พ. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี แต่ไม่ได้กำหนดวันพิจารณาเสร็จไว้ และตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อ ๑๓ กำหนดระยะเวลาการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จและกรณีที่มีการขยายเวลาไว้รวมทั้งสิ้นเก้าสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันอันเป็นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้พิจารณาให้แล้วเสร็จดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้แจ้งผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้ผู้ฟ้องคดีได้ทราบ ดังนั้นผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรอผลการพิจารณาวินิจฉัยของ ก.พ. ก็มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และคดีนี้ไม่ขาดอายุความแต่อย่างใด ส่วนกรณีคำแก้อุทธรณ์ในประเด็นอื่น ๆ นั้น มีรายละเอียดเช่นคำเดียวกับคำฟ้อง คำคัดค้านคำให้การ และคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ยื่นต่อศาลไว้แล้ว

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เห็นชอบกับระบบนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. เสนอและได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

/ให้นาระบบ...

ให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แจกส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อทราบ และถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่ง ที่ ๒๐๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธาน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กำหนดให้ ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ - ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๑ (เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร ๙) ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ แล้วนำรายชื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับหนังสือเสนอรายชื่อจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งข้าราชการที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๓ คน คือ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชญาไพศิษฐ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ อธิบดีกรมสรรพากรได้ออกคำสั่ง ที่ ๒๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รักษาการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ตนเองไม่ได้รับการแต่งตั้งเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างให้สอดคล้องกับหนังสือข้างต้นและประกาศให้ทราบทั่วกัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่แน่นอนชัดเจน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศว่าจะดำเนินการคัดเลือก

/โดยการประเมิน...

โดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามเอกสารใบสมัครฯ แต่ไม่เคร่งครัดพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ตนเองกำหนด ไม่ได้พิจารณาการประเมินให้คะแนนจากเอกสารใบสมัคร และแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร การแจ้งลำดับชื่อผู้สมัครคัดเลือกตามลำดับคะแนน การประเมินจากมากไปหาน้อยไม่ถูกต้อง การพิจารณาคัดเลือกและประเมินให้คะแนนผู้สมัครไม่ถูกต้องตามขั้นตอน และการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้น ขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่เห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงจากผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกบางส่วนโดยมีข้อยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง และไม่มีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมิน สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกหรือให้ส่วนราชการเสนอชื่อได้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เป็นผลให้การพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จากรายชื่อที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คัดเลือกไว้โดยไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม และไม่โปร่งใส ทำให้คำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูงและมีชื่ออยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำขึ้นด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ โดยสำนักงาน ก.พ. มีหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่า เรื่องร้องทุกข์อยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และเพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้ง

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากรใหม่ ซึ่งต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๑๐.๑/๔๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์แล้ว มีคำสั่งให้ยกคำร้องทุกข์ โดยเห็นว่าแม้ว่าคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วน ตามข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ก็ไม่มีผลให้การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรครั้งนี้เสียไป จึงให้ยกคำร้องทุกข์ และแจ้งข้อสังเกตไปยังกระทรวงการคลังว่า การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะจะต้องระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการพิจารณาไว้ด้วย เพื่อข้าราชการที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบผลประโยชน์ความเหมาะสมของบุคคลโดยเปิดเผย สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย รวม ๖ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจรับคำฟ้องในข้อหาที่ขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ไว้พิจารณาได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง (นักบริหาร ๙) เป็นหลักเกณฑ์ที่ออกโดยสำนักงาน ก.พ. อันมีลักษณะเป็นกฎที่มีได้ออกโดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ตามนัยมาตรา ๑๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองชั้นต้น ตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอุทธรณ์ว่า หนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับดังกล่าวมีลักษณะเป็นกฎซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี การฟ้องขอให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือดังกล่าวจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดนั้น จึงฟังไม่ขึ้น

/ประเด็นที่สอง...

ประเด็นที่สอง ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนฟ้องคดีและได้มีการฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้หนึ่งที่สมควรรับคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตามประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ โดยเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง และมีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำแต่มิได้รับการแต่งตั้ง เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกบางส่วนไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี และยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง และไม่มีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือก หรือให้ส่วนราชการเสนอชื่อได้ อันเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้ตนเองได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนหลักเกณฑ์ การคัดเลือกดังกล่าว ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้เพิกถอนกฎ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายก่อนฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันแต่อย่างใด และแม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ฯ ที่ สด ๑๐/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จากสำนักงาน ก.พ. และสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องทุกข์ต่อเลขาธิการ ก.พ. เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ขอให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๒.๒ และ ๒.๒.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีในข้อหานี้อย่างช้าที่สุด เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้อง

/ข้อหานี้...

ข้อหานี้ต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แม้เป็นการยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ตาม แต่โดยที่หลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นั้น เป็นหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการต้องถือปฏิบัติในการเลือกสรรบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งในระดับสูง เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของ ผู้เข้ารับการจัดเลือกนักบริหาร ๙ ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น หากศาลรับคดีนี้ ไว้พิจารณาก็จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องในข้อหานี้ไว้พิจารณา จึงชอบแล้ว

ส่วนกรณีการฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่ง กระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่ง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นั้น เห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับทราบกระบวนการคัดเลือก และการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากสำนักงาน ก.พ. และสำนักงานปลัดกระทรวง เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับแล้ว จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการร้องทุกข์ อย่างช้าที่สุดในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ การที่ผู้ฟ้องคดีร้องทุกข์ต่อ ก.พ. เพื่อขอให้เพิกถอน คำสั่งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ จึงเป็นการร้องทุกข์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการร้องทุกข์ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์ และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมาย กรณีถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไข ความเดือดร้อนหรือเสียหาย ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ส่วนระยะเวลาในการฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดี มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ขอร้องผลการพิจารณา และสำนักงาน ก.พ. มีหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า เรื่องร้องทุกข์อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ผู้ฟ้องคดี

/เห็นว่า...

เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ภายในระยะเวลาอันสมควร จึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ จึงเป็นการฟ้องคดีภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว การที่ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องในข้อหานี้ไว้พิจารณาจึงชอบแล้ว

ประเด็นที่สาม การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ โดยข้อความตามประกาศดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับ (๑) ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่จะแต่งตั้ง (๒) หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง (๓) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ (๔) คุณสมบัติของผู้สมัคร (๕) ความรู้ความสามารถที่ต้องการ (๖) การสมัคร (๗) เอกสารที่ต้องส่งในการสมัคร ซึ่งประกอบด้วย ใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของงานในตำแหน่งที่จะแต่งตั้งไม่เกิน ๓ หน้ากระดาษ เอ ๔ และ (๘) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งระบุว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะดำเนินการคัดเลือกโดยประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ (๗) หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรเพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓ - ๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง โดยประกาศดังกล่าวไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะพิจารณาจากพฤติกรรมหรือคุณลักษณะใดของผู้สมัคร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะใช้วิธีการใดในการประเมินเพื่อจะทราบถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้สมัครในตำแหน่งที่จะพิจารณาแต่งตั้ง ตลอดจนมีขั้นตอนดำเนินการในการคัดเลือกอย่างไร ตามข้อ ๒.๒.๒.๑ ข้อ ๒.๒.๒.๒ และข้อ ๒.๒.๒.๓ ของหนังสือดังกล่าวแต่อย่างใด ซึ่งการให้ประกาศในเรื่องดังกล่าวก็เพื่อให้ผู้สมัครได้รับทราบล่วงหน้า ในอันที่จะได้เตรียมข้อมูลและเอกสารที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้สมัครได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัคร

/ต่อผู้ถูกฟ้องคดี...

ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อพิจารณาให้ได้บุคคลที่มีทักษะของผู้บริหารและมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสมควรได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต่อไป และต้องถือว่าหลักเกณฑ์และขั้นตอนในข้อ ๒.๒.๒ ดังกล่าว เป็นรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้การสรรหามีความโปร่งใสและเป็นธรรม ตลอดจนได้นักบริหารที่มีความรู้และมีทักษะในการบริหารอย่างแท้จริงตามวัตถุประสงค์ของมติคณะรัฐมนตรี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่า ประกาศรับสมัครในข้อ (๗) ซึ่งได้กำหนดให้ผู้สมัครกรอกใบสมัครในรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติการรับราชการ ประวัติส่วนตัว วุฒิการศึกษา ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่ง รวมทั้งผู้สมัครจะต้องแสดงสมรรถนะทางด้านการบริหาร วิสัยทัศน์ ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของงานในตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง รวมทั้งข้อ (๘) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ (๗) หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร จึงยอมทำให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทราบล่วงหน้าและเข้าใจเป็นอย่างดีแล้วว่ามีหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรวิธีการในการประเมินและขั้นตอนในการคัดเลือกอย่างไรตามข้อ ๒.๒.๒ แล้วนั้น เห็นว่า ข้อความตามตัวอย่างประกาศรับสมัครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้เป็นแนวทางในเอกสารที่ส่งมาด้วยท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ นั้น มิใช่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมิน และขั้นตอนการคัดเลือกตามข้อ ๒.๒.๒ ของสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวแต่อย่างใด คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามจึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สี่ การที่กรมสรรพากรได้เสนอชื่อนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ นายวิชัย จิรรักเกียรติ นายพิชาติ เกษเรือง และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เข้ารับการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ขอบด้วยหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ หรือไม่

/พิเคราะห์...

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๓ กำหนดว่า ผู้มีสิทธิสมัครจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ๒.๓.๑ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน โดยบัญชีดังกล่าวมีอายุไม่เกิน ๒ ปี ๒.๓.๒ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ที่ ก.พ. รับรอง ๒.๓.๓ ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับ การคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ในส่วนของกรมสรรพากรซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ว่างจำนวน ๔ ตำแหน่ง ได้เสนอชื่อข้าราชการพลเรือนที่มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเข้ารับการคัดเลือก ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จำนวน ๕ คน ได้แก่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ นายวิชัย จิรรักเกียรติ นายพิชาติ เกษเรือง และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งข้อ ๒.๓.๓ กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมขึ้นไปที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อได้ ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อ โดยไม่ได้ระบุต่อ ๑ ตำแหน่งไว้ด้วย ดังนั้น การที่กรมสรรพากร ซึ่งมีตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ว่างจำนวน ๔ ตำแหน่ง เสนอชื่อข้าราชการ เข้ารับการคัดเลือกจำนวน ๕ ตำแหน่ง จึงชอบด้วยข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม โดยที่ข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณา คัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง พร้อมทั้ง ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ พิจารณา แต่งตั้ง ซึ่งเมื่อพิจารณารายงานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และเอกสารประกอบการประชุม ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าในส่วนของกรมสรรพากร มีผู้ยื่นใบสมัครเองจำนวน ๕ ราย ได้แก่ นายสุริย์ บัวคอม นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ นางอัมพร เล็กอุทัย นางประภาดา สารนุสิต และนายศุภชัย จงศิริ ซึ่งขาดคุณสมบัติ เนื่องจากเป็นผู้อำนวยการกองเพียง ๑ ปีเศษ และผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ จำนวน ๕ ราย ได้แก่ นางจันทิมา นายช.นันท์ นายวิชัย นายพิชาติ และนายบุญศักดิ์ โดยที่ประชุม ได้พิจารณาและมีมติสมควรแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร

/ตามลำดับ...

ตามลำดับ ดังนี้ (๑) นางจันทิมา (๒) นายช.นันท์ (๓) นายวิชัย และ (๔) นายบุญศักดิ์ โดยข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการได้ดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสม ไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และไม่ได้ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละ ตำแหน่งเพื่อเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแต่งตั้งตามข้อ ๒.๖ แต่อย่างใด จึงเป็นการดำเนินการคัดเลือกที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๒.๖ ของหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ดังกล่าว ทั้งไม่เป็นไปตามกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ให้คณะกรรมการคัดเลือกแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวงคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ รายชื่อ ต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่ง เสนอปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ว่าได้ดำเนินการตามข้อ ๒.๖ ครบถ้วนแล้ว โดยได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม กับตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ๑ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง ซึ่งเป็นการคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม สำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้อภิปรายถึงเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่งในการประชุมแล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ก็ได้รับทราบเหตุผลของความเหมาะสม ของบุคคลในแต่ละตำแหน่งในที่ประชุมจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกและเสนอรายชื่อ ผู้ที่เหมาะสมไม่เกิน ๓ ชื่อ ต่อ ๑ ตำแหน่ง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็เห็นชอบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เสนอ จึงเป็นการดำเนินการชอบด้วยกฎหมายและโปร่งใสแล้ว จึงเป็นข้ออ้างที่ฟังไม่ขึ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาชื่อของบุคคลที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ปรากฏว่าเป็นบุคคลที่กรมสรรพากรเสนอชื่อให้ เข้ารับการคัดเลือกทั้งสิ้น และผู้ที่ได้รับการคัดเลือกและเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวน ๒ ราย คือ นายช.นันท์ และนายบุญศักดิ์ เป็นผู้ที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีผ่านการประเมิน สมรรถนะหลักทางการบริหารตามเจตนารมณ์ของนโยบายในการคัดเลือกแต่งตั้งผู้บริหาร ระดับสูงตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า นายบุญศักดิ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก นั้น ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ลงชื่อ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายนี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาภายหลัง จากที่ได้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ อันแสดงให้เห็นได้ว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบ คุณสมบัติแล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครอันมีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้

/จนได้รับ...

จนได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร จากพฤติการณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว จึงเชื่อว่าการดำเนินการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ครั้งนี้ ได้มีการกำหนดตัวบุคคลที่สมควรแต่งตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าแล้ว อันไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีและผู้สมัครด้วยตัวเองรายอื่น ข้ออ้างในอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามที่ว่า การคัดเลือกเป็นไปโดยความโปร่งใสและเป็นธรรม จึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น เมื่อการดำเนินการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงทำให้คำสั่งแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

ประเด็นที่ห้า การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้งนั้น ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การดำเนินการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และการมีคำสั่งแต่งตั้งโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น มิใช่กรณีตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติให้ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๖๐ แล้ว แต่ภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๒ แต่งตั้งผู้นั้นกลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งอื่นในระดับเดิม โดยพลัน ทั้งมิใช่กรณีตามนัยมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ที่บัญญัติให้ผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไป ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่เป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองได้มีการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ และเมื่อพิจารณามาตรา ๗๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจ

/สั่งให้เพิกถอน...

สั่งให้เพิกถอนคำสั่งโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง หรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใด ขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ตามความเป็นธรรมแห่งกรณีแล้ว การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง นักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง จึงชอบแล้ว

ประเด็นที่หก หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ได้มีมติเห็นชอบกับแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ตามข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งแผนปฏิรูประบบราชการนี้ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาระบบนักบริหารระดับสูงขึ้น ต่อมา คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ได้เห็นชอบกับข้อเสนอและแผนการดำเนินงานของระบบนักบริหารระดับสูง ที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบให้ สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ นักบริหารระดับสูงที่จะอยู่ในระบบนักบริหารระดับสูง ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ - ๑๑ โดยนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ คือ ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ในปัจจุบัน ได้แก่ ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า กลุ่มที่ ๒ คือ ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๑๐ ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งอธิบดี รองปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า กลุ่มที่ ๓ คือ ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๑๑ ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ในส่วนของข้าราชการ ระดับสูงตำแหน่งอื่น เช่น ตำแหน่งนักปกครอง ผู้ตรวจราชการ นักการทูต และตำแหน่ง ในสายวิชาการหรือสายวิชาชีพ เช่น ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ จะไม่รวมอยู่ในระบบนักบริหารระดับสูง แต่จะมีระบบบริหารงานบุคคลแยกต่างหาก โดยในระยะแรกให้นำระบบนี้มาใช้กับนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหารระดับ ๙) โดยสำนักงาน ก.พ. จะเป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร

/การบริหาร...

การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารระบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้ ผู้ที่ผ่านการประเมินดังกล่าวข้างต้นจะมีชื่ออยู่ในบัญชีนักบริหาร และบัญชีจะมีอายุ ๒ ปี ส่วนกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้งมีหลักการว่า เมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๔ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งมายังสำนักงาน ก.พ. ให้สำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา แต่คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีกเป็นการเพิ่มเติม เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกระบบราชการ และคณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๔ ของกระทรวงทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ ชื่อ ต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่งเสนอปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณา และระยะเวลาในการดำเนินการ โดยระยะที่ ๑ ให้ปรับเข้าสู่ระบบนักบริหารระดับสูง เฉพาะนักบริหาร กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๔) ในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๔๔) และเมื่อมีการประเมินผลเมื่อครบ ๑ ปีแล้ว ก็จะไปสู่การดำเนินการระยะที่ ๒ ซึ่งจะรวมนักบริหาร กลุ่มที่ ๒ (นักบริหาร ๑๐) ด้วย และระยะที่ ๓ ในปี ๒๕๔๗ จะดำเนินการเต็มรูปแบบต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้มีข้อสังเกตในเรื่องนี้ว่า กระบวนการ และกลไกในการเลือกสรรนักบริหาร ควรต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่มีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยส่วนที่เพิ่มเติม คือ ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง หรือผู้ที่ส่วนราชการระดับกรมที่ตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อ มีคุณสมบัติที่จะเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วย ทั้งนี้ ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทำให้ข้าราชการผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่ตำแหน่งว่างไม่จำเป็นต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินมีสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๔ ได้ จึงมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยในกรณีนี้ว่า การที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารระดับสูงนอกเหนือจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอแผนการดำเนินการ

/ใช้ระบบ...

ใช้ระบบนักบริหารระดับสูงต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนการดำเนินการดังกล่าวแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามอ้างว่า มติคณะรัฐมนตรีข้างต้นไม่มีผลบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องถูกจำกัดหรือถูกตัดทอนอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายได้นั้น เห็นว่า แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง แต่โดยที่คณะรัฐมนตรีเป็นองค์กรสูงสุดที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปคณะกรรมการในฝ่ายบริหาร และมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงต้องปฏิบัติตามนโยบายการบริหารงานบุคคลดังกล่าว ซึ่งหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. เห็นว่า แผนการดำเนินการใช้ระบบผู้บริหารระดับสูงที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักการให้มีระบบผู้บริหารระดับสูง ก็อาจเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนเพื่อความเหมาะสมต่อไปได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมิได้มีมติเปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นประการอื่น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ให้แตกต่างไปจากหลักการที่เป็นสาระสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นนโยบายได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบการพิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จากบัญชีรายชื่อผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร ๙ ด้าน ที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เท่านั้น การที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง รวมทั้งให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกมีคุณสมบัติที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูง (ผู้บริหาร ๙) ตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ได้นั้น จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกสรรผู้บริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) ไม่ชอบด้วยมติคณะรัฐมนตรี และการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมดังกล่าว ย่อมไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีผู้ผ่าน

/การประเมิน...

การประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ใน ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม จึงไม่อาจรับฟังได้ แต่อย่างไรก็ดี หากศาลปกครองสูงสุดจะกำหนดให้มีการเพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์นี้ตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ย่อมมีผลกระทบต่อข้าราชการพลเรือนรายอื่นที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งโดยอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกัน และมีได้มีส่วนได้เสียในคดีนี้ รวมทั้งอาจมีผลกระทบต่อการบริหารราชการโดยรวมได้

ส่วนกรณีที่ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีนี้ และร้องสอดเข้ามาในคดีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษา โดยอ้างว่าเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผลของการปฏิบัติตามคำพิพากษาและไม่ได้รับความเป็นธรรม และศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งรับอุทธรณ์ไว้พิจารณา ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้คำพิพากษาศาลปกครองผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรือดลเสีย ประกอบกับ ข้อ ๑๐๑ วรรคสอง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้ ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างในการยื่นคำอุทธรณ์นั้น ผู้อุทธรณ์จะต้องยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ดังนั้น ผู้มีสิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น จึงต้องเป็นคู่กรณีซึ่งถูกผูกพันโดยคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางจันทิมาไม่ได้เป็นผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี หรือผู้ร้องสอด จึงมิใช่คู่กรณีที่จะมีสิทธิอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ สำหรับกรณีที่นางจันทิมา ได้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษานั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้ว เห็นว่า บุคคลภายนอก

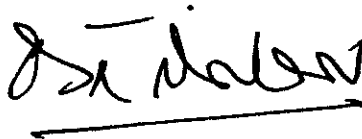

/ที่ร้องสอด...

ที่ร้องสอดเข้ามาในคดี จะต้องร้องสอดเข้ามาในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น ไม่อาจร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ การที่นางจันทิมา ร้องสอดเข้ามาในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด จึงไม่อาจกระทำได้

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อย ๒.๓.๒ และ ข้อย ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ส่วนคำอุทธรณ์และคำร้องสอดของนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ให้ยกอุทธรณ์ และไม่รับคำร้องสอด

นายธงชัย ลำดับวงศ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

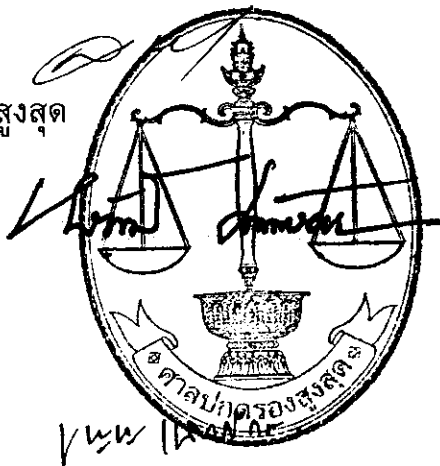
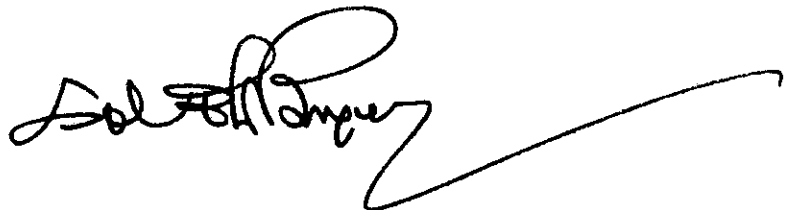
ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายพีระพล เชาวนศิริ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายหัสวุฒิ วิฑิตวิริยกุล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสวงศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

สำเนาถูกต้อง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายประนัย วณิชชานนท์

สำเนา

○ คำพิพากษา

(จ. ๑๘)

สำเนาถูกต้อง

คดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐/๒๕๔๕

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๓๙ / ๒๕๔๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

(นายสมพร วงศ์สารศรี)

ศาลปกครองกลาง

พนักงานคดีปกครอง

- 1 ต.ธ. 2546

วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

ระหว่าง	{	นายไพรัช สหเมธาพัฒน์	ผู้ฟ้องคดี
		คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	ที่ ๑
		ปลัดกระทรวงการคลัง	ที่ ๒
		คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง)	ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารต่าง ๆ เพื่อเข้ารับการคัดเลือก ผลการคัดเลือกปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการคัดเลือก โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ เรื่อง ย้ายข้าราชการ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญญู และนายวิชัย จีรังเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี

(นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร และอธิบดีกรมสรรพากรมีคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ๒๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รักษาการในตำแหน่ง รองอธิบดีกรมสรรพากร โดยพิจารณาจากรายชื่อข้าราชการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คัดเลือกไว้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าประกาศเรื่องรับสมัครพร้อมหลักเกณฑ์การประเมินคะแนนของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คำสั่งกระทรวงการคลังและ คำสั่งกรมสรรพากรดังกล่าวข้างต้นไม่ถูกต้อง ไม่เป็นธรรม ไม่โปร่งใส ไม่เป็นไปตามมติของ คณะรัฐมนตรี และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ กำหนดไว้ เป็นการกระทำที่ ขัดต่อมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

๑. หนังสือของสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒.๒.๒ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการขั้นตอนในการ คัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างให้สอดคล้องกับ หนังสือนี้และประกาศให้ทราบทั่วกันถึงเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการที่ใช้ในการประเมิน และขั้นตอนในการคัดเลือก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ที่แน่นอนชัดเจน และแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าวล่วงหน้าให้ผู้สมัครทราบโดยทั่วกันตั้งแต่ต้น ไว้ในประกาศรับสมัคร หลักเกณฑ์การประเมินกำหนดน้ำหนักของคะแนนเพื่อกำหนดการ ประเมินแต่ละสมรรถนะในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา หลังจากสิ้นสุด กำหนดการรับสมัครในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ แล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำดังกล่าว ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ การกระทำเช่นนี้เปิดโอกาสให้สามารถดำเนินการเป็นคุณและเป็นโทษแก่ ผู้สมัครบางคนได้

๒. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศแจ้งว่าจะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินผล จากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามเอกสารใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ และ ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ประเมินให้คะแนนจาก เอกสารใบสมัคร และแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของ

ผู้สมัคร เนื่องจากระยะเวลาเพียง ๔ ชั่วโมง ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน เพื่ออ่านและพิจารณาใบสมัครรวมทั้งเอกสารประกอบ โดยพิจารณาประเมินและคัดเลือกจากผู้สมัครจำนวนมากถึง ๒๔ ราย ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้รู้จักผู้สมัครทั้งหมด จึงเป็นการเสียโอกาสที่จะกระทำได้ ถ้าไม่มีการกำหนดผู้ที่ได้รับการคัดเลือกไว้ก่อน เป็นการประเมินและตัดสินใจให้คะแนนตามอำเภอใจ ไม่สามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ว่ามีเหตุผลและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่โปร่งใส ดำเนินการคัดเลือกไปโดยไม่ชอบธรรม

๓. รายงานการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา วาระที่ ๒.๒.๔ ที่ประชุมมีมติสมควรให้แต่งตั้ง ๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ๒. นาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญไพบิษฏ์ ๓. นายวิชัย จีรังเกียรติ และ ๔. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งเอกสารการประเมินเมื่อเรียงรายชื่อผู้สมัครสอบคัดเลือกตามลำดับคะแนนการประเมินจากมากไปหาน้อยแล้วปรากฏคะแนนดังนี้ ๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ได้คะแนนรวม ๙๐.๕๐ คะแนน ๒. นายวิชัย จีรังเกียรติ ได้คะแนนรวม ๘๙.๒๗ คะแนน ๓. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้คะแนนรวม ๘๖.๖๓ คะแนน ๔. นาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญไพบิษฏ์ ได้คะแนนรวม ๘๖.๒๐ คะแนนและ ๕. ผู้ฟ้องคดีได้คะแนนรวม ๘๓.๙๓ คะแนน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือแจ้งมติการคัดเลือกโดยเปลี่ยนลำดับของนาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญไพบิษฏ์ จากลำดับที่ ๒ เป็นลำดับที่ ๔ เป็นการแจ้งลำดับไม่ถูกต้องตามคะแนน ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผลการประเมิน แต่เป็นไปตามความพึงพอใจและได้กำหนดบุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ก่อนแล้ว

๔. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการคัดเลือกและประเมินให้คะแนนผู้สมัคร โดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน กรณีรายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ ในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ภายหลังจากการประชุมพิจารณาคัดเลือกแล้ว กรณีรายนาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญไพบิษฏ์ไม่ปรากฏรายละเอียดการตรวจสอบคุณสมบัติของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร นอกจากนั้น ผู้สมัครทั้งสองรายนี้ไม่มีรายชื่อเป็นผู้ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การพิจารณาคัดเลือกและประเมินให้คะแนนผู้สมัครทั้งสองรายนี้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน

ยอมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ให้ความเป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีเพราะได้กำหนดบุคคลที่จะคัดเลือกไว้ก่อน นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงหรือนักบริหาร ๙ จากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักของนักบริหารระดับสูง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗/๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการคัดเลือกบางส่วนไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ มีข้อยกเว้นให้ผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของนักบริหารระดับสูง และผู้ไม่มีชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมิน สามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ และมีข้อยกเว้นให้ส่วนราชการเสนอชื่อได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงได้

ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ นร ๐๗/๐๙.๒/๖๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า เรื่องอยู่ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำบันทึกเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ซึ่งมีหน้าที่ทำการแทน ก.พ. เกี่ยวกับร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือน เพื่อพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี แต่ไม่ได้กำหนดวันพิจารณาเสร็จไว้

ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ยกเลิกหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จะต้องมียาชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี

๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากรใหม่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า หลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบในหลักการให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้นำแนวทางการดำเนินการตามมติดังกล่าวไปศึกษาและนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ พร้อมทั้งจัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณา เรื่อง การสรรหานักบริหารระดับสูง จำนวน ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิภาคเอกชนและนักวิชาการ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔ กลุ่มที่ ๒ กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการระดับ ๑๑ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ กลุ่มที่ ๓ กลุ่มอธิบดีหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และกลุ่มที่ ๔ กลุ่มอธิบดีหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ตลอดจนจัดประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับ ปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่าเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ หลังจากนั้น จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยมีเหตุผลและการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ สรุปได้ดังนี้

ในส่วนคุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือก คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลือกสรรนักบริหารระดับสูงจากบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน

ตามข้อ ๒.๓.๑ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ต่อมาสำนักงาน ก.พ. ได้จัดประเมินผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. แล้วขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร อีก ๔ ครั้ง ด้วย และโดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับรองหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) และหลักสูตรนักปกครองระดับสูง (นปส.) ให้เทียบเท่าหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. ดังนั้น เมื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) ของสำนักงาน ก.พ. มีโอกาสสมัครเข้ารับการคัดเลือกก็ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านหลักสูตรทั้ง ๓ หลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองมีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ด้วย ตามข้อ ๒.๓.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ นอกจากนี้ การกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ คือ ให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อนั้น มีเหตุผลเนื่องมาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งบริหารของนักบริหาร ๙ โดยได้ให้โอกาสข้าราชการที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองมาก่อน เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง จึงให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อบุคคลเข้ารับการคัดเลือกได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๑ ข้อ ๒.๓.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวนั้นหรือไม่ก็ตาม การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นอกจากจะต้องกำหนดให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีแล้ว ยังต้องกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งด้วย ทั้งนี้ ข้อ ๒.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดด้วยว่า ผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ จะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในด้านความรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ ด้านการบริหารคน และด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือสมรรถนะหลักทางการบริหารที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

กำหนดต่อไป จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และ ข้อ ๒.๓.๓ นี้ ก็มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับผู้ที่มีคุณลักษณะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตาม ข้อ ๒.๓.๑ คือ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ที่ใช้แบบประเมินชุดเดียวที่ใช้ ประเมินผู้ที่มีคุณสมบัติสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๑

โดยที่จะเริ่มดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดฝึกอบรมหลักสูตร เสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูง ของสำนักงาน ก.พ. ในระหว่าง วันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นการจัดหลักสูตรให้แก่บุคคลที่ยังไม่ผ่านการประเมิน สมรรถนะหลักทางการบริหาร และส่วนราชการประสงค์จะเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกเพื่อ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ว่างลง และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร ระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองแล้วและมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือก เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เพื่อเป็นการเตรียมการฝึกอบรมและประเมินสมรรถนะ หลักทางการบริหารไว้ล่วงหน้า เพื่อที่ส่วนราชการและสำนักงาน ก.พ. จะได้มีความพร้อมใน การดำเนินการเมื่อคณะกรรมการคัดเลือกของแต่ละกระทรวงประกาศรับสมัครคัดเลือก กล่าวคือ ผู้ที่ประสงค์จะสมัครก็จะได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้เลย และส่วนราชการก็จะได้ เสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามนัยข้อ ๒.๓ ในหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ การจัดอบรม ระยะสั้นเพียง ๕ วันไม่ใช่กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดให้แก่บุคคลบางคนก่อนมีการรับสมัคร คัดเลือก เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีคุณสมบัติตามข้อยกเว้นที่จะได้รับการคัดเลือกและได้รับ การแต่งตั้ง อันเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ที่ผ่านการ อบรมและมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้ง ตามคำฟ้องแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ให้การว่าตามที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่แน่นอนชัดเจนและแจ้งหลักเกณฑ์ดังกล่าว ล่วงหน้าให้ผู้สมัครทราบโดยทั่วกันตั้งแต่ต้นในใบสมัคร แต่กลับกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมิน กำหนดน้ำหนักของคะแนนประเมินแต่ละสมรรถนะในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา หลังจากสิ้นสุดกำหนดการรับใบสมัครวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการประกาศรับสมัครคัดเลือกนักบริหาร ๙ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ตามข้อ ๒.๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างและประกาศให้ทราบทั่วกัน กำหนดหลักเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าแต่ละพฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรพิจารณาจากข้อมูลใดประกอบการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะของผู้บริหาร เช่น พิจารณาจากประวัติการทำงาน ประวัติส่วนบุคคล ประสบการณ์ การฝึกอบรม ผลงานการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ เป็นต้น และกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมิน โดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ หรืออาจใช้ วิธีอื่นเพิ่มเติม เช่น การนำเสนอข้อมูล/ข้อเท็จจริงต่อที่ประชุม การทดสอบโดยการ ใช้ สถานการณ์จำลอง การเขียนรายงานตามหัวข้อที่กำหนด การเขียนวิสัยทัศน์ ฯลฯ เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่จะแสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของบุคคลในตำแหน่งที่จะ ได้รับการแต่งตั้ง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับ ตำแหน่ง ซึ่งประกาศไว้ในข้อ ๘ ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ กล่าวคือ จะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ (ใบสมัคร ใบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ หรือวิธีการอื่นใด ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร) เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุด จำนวน ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ประกาศชัดแจ้งในประกาศรับสมัครคัดเลือก ที่ผู้สมัคร คัดเลือกได้ทราบชัดเจนก่อนสมัครแล้ว

สำหรับการกำหนดน้ำหนักของคะแนนประเมินแต่ละสมรรถนะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓ ได้ปฏิบัติตามแบบการประเมินบุคคลแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ข้อ ๒ ว่าน้ำหนักของคะแนนแต่ละรายการเป็นไป ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณากำหนด จึงเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่จะกำหนด น้ำหนักของคะแนน โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้รับการคัดเลือกทราบ

ข้อที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เคร่งครัดในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ตนกำหนดไว้ ไม่ได้พิจารณาประเมินให้คะแนนจากเอกสารใบสมัครและแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีเหตุผลสนับสนุนหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและมีการพิจารณาคัดเลือกไว้ก่อน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตัดสินใจใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่าแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการและข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัครทุกราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับเอกสารการสมัครตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ แล้ว และได้อ่าน ศึกษาประวัติ ผลงานของผู้เข้าสมัครทุกรายแล้ว ทั้งนี้แบบแสดงผลงานและวิสัยทัศน์จำเป็นต้องผ่านอธิบดีกรมเจ้าสังกัด ซึ่งเป็นกรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด้วย และอธิบดีกรมสรรพากรได้เป็นผู้ชี้แจงคุณลักษณะย่อยรายบุคคลของผู้สมัครแต่ละราย เฉพาะข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบ แต่มิได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงดังกล่าวในรายงานการประชุม ทั้งนี้ การพิจารณาคัดเลือกบุคคลมิใช่พิจารณาเพียงประวัติ ผลงาน วิสัยทัศน์ที่เป็นเอกสารเท่านั้น การพิจารณาจะต้องมองถึงส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น สมรรถนะ ความประพฤติและคุณลักษณะเด่นอื่น ๆ ที่เหนือกว่าคนอื่น โดยอธิบดีกรมสรรพากรจะเป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รับทราบเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินให้เหมาะสมที่สุด

ข้อที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือแจ้งมติการคัดเลือกโดยเปลี่ยนลำดับของนาย ช.นนท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ จากลำดับที่ ๔ เป็นลำดับที่ ๒ เป็นการแจ้งลำดับไม่ถูกต้องตามลำดับคะแนน แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผลการประเมิน แต่แจ้งมติกัดเลือกตามความพึงพอใจ และได้กำหนดบุคคลที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ก่อนแล้ว เป็นการปฏิบัติไม่ชอบธรรม นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า ตามรายงานการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ มีมติให้แต่งตั้งข้าราชการโดยนาย ช.นนท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ซึ่งอยู่ลำดับที่ ๒ ส่วนคะแนนประเมินอยู่ลำดับที่ ๔ นั้น ก็ยังคงอยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกด้วย จึงมีชื่ออยู่ในลำดับที่ ๒ ในการแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งเป็นบัญชีรายชื่อที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีเป็นลำดับที่ ๒ ทั้งนี้ ในรายงานการประชุมมิได้ระบุรายชื่อผู้ได้

รับคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย เป็นเพียงรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเท่านั้น

ข้อที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประเมินให้คะแนนผู้สมัครไม่ถูกต้องตามขั้นตอน โดยนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา และนาย ช.นนท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ไม่มีรายชื่อเป็นผู้ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ให้ความเป็นธรรม เพราะได้กำหนดบุคคลที่ได้คัดเลือกไว้ก่อน นั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่านายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรว่า กรมสรรพากรจะเสนอรายชื่อนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กรมสรรพากร เพิ่มเติม จึงได้ตรวจสอบในเบื้องต้นว่า เป็นผู้มีความสมบัตินักบริหาร ๙ หรือไม่ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองหรือไม่ ซึ่งปรากฏว่าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐและเอกชน (ปรอ.) รุ่นที่ ๑๑ และได้รับการเสนอชื่อจากกรมสรรพากรให้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ต่อมากรมสรรพากรได้มีหนังสือเสนอชื่อนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตามหนังสือ ลำดับที่ ๓๓๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ พร้อมใบสมัครคัดเลือก และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำเข้าที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าได้ตรวจสอบคุณสมบัตินายบุญศักดิ์ เจียมปรีชาแล้ว เป็นผู้มีความสมบัติครบถ้วนและส่งคืนกองการเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ หลังจากนั้น กองการเจ้าหน้าที่ส่งไปยังฝ่ายสรรหาในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และได้บันทึกการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔

สำหรับนาย ช.นนท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ตรวจสอบแล้วไม่สามารถลงในแบบฟอร์มได้ เนื่องจากนาย ช.นนท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก จึงเป็นผู้ที่มีความสมบัติตามข้อ ๔.๔ ของประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ กล่าวคือ ส่วนราชการระดับกรมที่มี

ตำแหน่งว่างในสังกัดกระทรวงการคลัง เสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกโดยจะต้องเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร หากยังไม่เคยเข้ารับการประเมิน ให้แจ้งความประสงค์ขอเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารไปยังสำนักงาน ก.พ. เพื่อจัดให้มีการประเมินหรือได้ขึ้นบัญชีผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และกรมสรรพากร ได้ส่งนาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญญุ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชาเข้าประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ที่สำนักงาน ก.พ. ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ จึงถือได้ว่าข้าราชการทั้งสองรายตามที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่อ้างว่าตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ การประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ พิจารณาเรื่องการพัฒนากระบวนการระดับสูง จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใสเป็นธรรม เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้แตกต่างจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการระดับ ๙ อื่น ๆ มีการจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อจากผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร โดยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสรรต้องมีการประกาศให้ทราบทั่วกันเป็นการล่วงหน้า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไม่มีส่วนใดเลยที่กำหนดให้ยังคงใช้วิธีการเดิมในการคัดเลือก หรือให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดประชุมกลุ่มร่วมคิดพิจารณาภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว และที่ประชุมมีมติให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้บุคคลสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ เป็นการกำหนดรายละเอียดนอก

เนื่องจากกรอบที่คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติเห็นชอบไว้ และไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงมติของคณะรัฐมนตรีซึ่งหน่วยงานราชการต้องถือปฏิบัติตาม นอกจากนั้น การเปิดโอกาสให้ส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลที่ต้องการ ทำให้มติดังกล่าวที่ให้นาระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการไม่มีผลบังคับ ไม่สามารถเปลี่ยนจากระบบ “อำนาจนิยม” มาเป็น “ความสามารถนิยม” เพราะหัวหน้าส่วนราชการก็จะเสนอชื่อบุคคลที่ตนต้องการ แม้ว่าผู้นั้นจะไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ไม่เคยผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร หรือมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน มีโอกาสได้รับการคัดเลือก ประกอบกับเมื่อหัวหน้าส่วนราชการก็เป็นกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยตำแหน่ง ย่อมสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คัดเลือกบุคคลที่ตนเองเสนอชื่อไว้ ทำให้ผู้ที่หัวหน้าส่วนราชการเสนอชื่อไว้ได้รับการคัดเลือกทั้งหมด จึงยังคงมีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กรณีกำหนดให้ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอชื่อให้บุคคลสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้นี้ จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อมติดังกล่าว และทำให้ไม่สามารถนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการได้อย่างแท้จริง

ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๑ และ ๒ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘ ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เป็นการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับการฝึกอบรม ซึ่งมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้อ ๓ นี้ ไม่มีข้อความใดที่แสดงไว้ หรือมีความหมายว่าเฉพาะข้าราชการที่ส่วนราชการเสนอชื่อให้เข้ารับการคัดเลือก ดังนั้น จึงย่อมหมายความว่ารวมถึงข้าราชการผู้ใดก็ตามหากได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ก็ให้เข้ารับการฝึกอบรมภายในระยะเวลา ๑ ปี นับจากได้รับการแต่งตั้งด้วย ดังนั้น การกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอชื่อบุคคลให้เข้ารับการคัดเลือกโดยอ้างเหตุผลเพราะมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้น จึงไม่ถูกต้อง นอกจากนั้น การกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่ส่วนราชการเสนอชื่อมีโอกาสเข้ารับการคัดเลือก แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และเป็นบุคคลที่สมัครเข้ารับการคัดเลือกเอง จึงเป็นการเลือกปฏิบัติ ทำการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกขัดกับมติดังกล่าว ไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดีและผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อโดยส่วนราชการ และทำให้ยังคงมีระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการ

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๖.๒/๘๑๗ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ขอเชิญส่งข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารสำหรับนักบริหารระดับสูง ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะหลักด้านการบริหารให้เฉพาะบุคคลที่ยังไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารที่ส่วนราชการประสงค์จะเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก และแก่บุคคลผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. รับรองแล้วและมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือก การจัดฝึกอบรมข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ปฏิบัติตามปกติเป็นการทั่วไป แต่จัดโครงการฝึกอบรมรุ่นเดียวก่อนถึงกำหนดเวลาการรับสมัครเพียง ๑๐ วัน เพื่อบรรจุข้อกำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/วส ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทำให้นาย ช.นนท์ เพ็ชฌัญญู ซึ่งเดิมไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงและไม่เคยเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารมาก่อน เมื่อเข้ารับการอบรมตามโครงการนี้แล้วมีโอกาสได้รับการคัดเลือก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดฝึกอบรมโดยให้มีการบรรยายและอภิปรายสัปดาห์แล้วประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารช่วงปลายวันสุดท้าย เป็นเสมือนการดิวหรือบอกแนวทางการประเมินให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนทำการประเมิน เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินได้คะแนนสูงเพียงพอที่จะได้รับแต่งตั้ง เพราะถ้าให้ทำแบบประเมินโดยไม่ได้รับการฝึกอบรมก็จะได้คะแนนต่ำ เป็นการกระทำที่เลือกปฏิบัติ ไม่ให้เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง โดยใช้เวลาในการฝึกอบรมนานถึงสามเดือน และมีรายชื่ออยู่ในบัญชีผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารก่อนแล้ว และจากเอกสารข้อมูลราชการที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือก เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ มีมติให้ดำเนินการเกี่ยวกับร่างประกาศ พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง สำหรับการให้คะแนนในแต่ละสมรรถนะที่ประชุมจะพิจารณาในคราวต่อไป โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นัดประชุม ในวันอังคารที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ภายหลังจากประชุม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศเรื่องรับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ตามข้อ ๘ ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจาก

เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใด ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓-๕ คน ต่อ ๑ ตำแหน่ง หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ไม่มีการประชุมหรือมีประกาศเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกเพิ่มเติมอีก จนกระทั่งวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ระหว่างเวลา ๑๖.๐๐-๒๐.๐๐ น. รวม ๔ ชั่วโมง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีการประชุมกำหนดขั้นตอนของคณะกรรมการประเมินบุคคลในการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ โดยพิจารณามติให้นำผลการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. มาเทียบเป็นน้ำหนักคะแนนการประเมินบุคคลในการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีหัวข้อรายการประเมินและน้ำหนักคะแนน และพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง รวม ๘ อัตรา จากผู้สมัครทั้งสิ้น ๓๖ ราย แยกเป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อ ๑๐ ราย ผู้ที่สมัครเอง ๑๔ ราย กรณีพิเศษ ๔ ราย และขาดคุณสมบัติ ๘ ราย จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แจงมติที่ประชุมเห็นสมควรให้คัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เรียงตามผลการประเมินบุคคลให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

จากข้อเท็จจริงข้างต้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กระทำการโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากการกระทำโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ เนื่องจากเหตุผล ดังนี้

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่าง และประกาศให้ทราบทั่วกัน และกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่าแต่ละพฤติกรรมหรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรจะพิจารณาจากข้อมูลใดประกอบการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหาร ตามประกาศเรื่องรับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้กำหนด

และไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสรรไว้ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดเกณฑ์รายการประเมินรวม ๑๐๐ คะแนน แยกออกเป็นสมรรถนะหลักทางการบริหาร ๓๐ คะแนน สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ๓๐ คะแนน ความประพฤติ ๒๐ คะแนน ประวัติการรับราชการ ๑๐ คะแนน และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ๑๐ คะแนน นอกจากนั้น ยังกำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมสำหรับการประเมินเพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากแบบการประเมินบุคคลตามเอกสารแนบท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เช่น ภายใต้อายการประเมินหัวข้อความประพฤติ ก็กำหนดให้มีการประเมินเพิ่มอีก ๓ หัวข้อย่อยเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม มีความซื่อสัตย์โปร่งใส หรือ ภายใต้อายการประเมินประวัติการรับราชการก็กำหนดให้มีการประเมินเพิ่มอีก ๓ หัวข้อย่อยเกี่ยวกับประวัติการทำงานที่ผ่านมา ผลงานที่แสดงถึงความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการ ประวัติทางวินัย ในขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับหัวข้อย่อยว่าแต่ละหัวข้อย่อยจะประเมินจากคุณสมบัติอย่างไร และมีคะแนนเท่าใด การไม่ได้แจ้งหลักเกณฑ์วิธีการให้ผู้ฟ้องคดีหรือผู้สมัครอื่นทราบล่วงหน้า จึงขัดกับเจตนารมณ์ของการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการ ที่ต้องการให้การคัดสรรมีความโปร่งใส เป็นธรรม และตามข้อ ๘ ของประกาศรับสมัครคัดเลือกข้าราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดว่าจะดำเนินการคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ หรือวิธีการอื่นใดตามที่เห็นสมควร การกำหนดดังกล่าวทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถเลือกวิธีการใช้ในการประเมินอย่างไม่มีข้อจำกัด ไม่มีผู้ใดทราบว่าวิธีการอื่นใดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควรนั้น หมายถึงวิธีการใด จึงไม่โปร่งใส ขัดกับหลักของการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เลือกใช้วิธีการประเมินโดยให้อธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้ชี้แจงคุณลักษณะย่อยรายบุคคลของผู้สมัคร ซึ่งไม่ได้ประกาศให้ผู้ฟ้องคดีและผู้สมัครอื่นได้ทราบล่วงหน้า จึงไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกจะต้องดำเนินการไว้หลายขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์งาน ในตำแหน่งหน้าที่ การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือก การรับสมัคร การขอรายชื่อ

จากบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ การพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหาร การพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง จนกระทั่งการสั่งบรรจุ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กำหนดและประกาศขั้นตอนอื่น ๆ ไว้ เช่น ขั้นตอนเกี่ยวกับการประเมินสมรรถนะหลัก ขั้นตอนและระยะเวลาการประเมินเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ของผู้สมัคร ขั้นตอนการเสนอผลการประเมินและมติของที่ประชุม หรือขั้นตอนการแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ๙ รวมทั้งไม่ได้เปิดเผยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการคัดเลือกให้รับทราบโดยทั่วกัน แต่กำหนดขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกเป็นคร่าว ๆ เมื่อมีการประชุมกัน จึงขัดต่อเจตนารมณ์และไม่ได้ปฏิบัติตามข้อ ๒.๒.๒.๓ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่ ๓๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

ตามข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่ ๓๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งจำนวน ๓ ชื่อต่อ ๑ ตำแหน่ง และตามข้อ ๘ ของประกาศเรื่องรับสมัคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง แต่ตามรายงานประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจำนวน ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่งตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดและตามที่ได้ประกาศไว้ล่วงหน้า แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกโดยนำผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกรายมาพิจารณารวมกันในคราวเดียว แล้วมีมติเห็นสมควรแต่งตั้งนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญญไพศิษฐ์ นายวิชัย จึงรักเกียรติ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือแจ้งผลการคัดเลือกไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็แจ้งรายชื่อผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทั้ง ๙ รายโดยเรียงลำดับตามผลการประเมินบุคคล ทั้งที่รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้เรียงลำดับตามผลการประเมิน จึงเป็นการคัดเลือกโดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด ซึ่งไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำการนั้น

สำหรับข้อที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าได้อ่าน ศึกษาประวัติและผลงานของผู้เข้าสมัครทุกรายแล้ว ตั้งแต่เข้าวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และทำการประเมินสมรรถนะผู้สมัคร

ตอนเย็นนั้น ย่อมทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบว่าผู้สมัครแต่ละรายเขียนคุณสมบัติของตนเอง
 ในใบสมัครอย่างไร มีผลงานด้านบริหารจัดการที่ดียังไร และมีวิสัยทัศน์อย่างไร จึงเปิด
 โอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สามารถดำเนินการทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้สมัครบางรายได้
 เช่น กำหนดเกณฑ์และน้ำหนักคะแนนการประเมินให้เหมาะสมกับผู้สมัครที่ถูกฟ้องคดีที่ ๓
 ต้องการให้ได้รับการคัดเลือก การอ่านและศึกษาใบสมัครและเอกสารประกอบก่อนกำหนดเกณฑ์
 การประเมิน จึงไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส และที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่า
 อธิบดีกรมสรรพากรเป็นผู้ชี้แจงคุณลักษณะย่อรายบุคคลของผู้สมัครเฉพาะข้าราชการใน
 สังกัดกรมสรรพากรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับทราบ แต่มิได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจง
 ดังกล่าวในรายงานการประชุมนั้น ตามรายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔
 ข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ประชุมพิจารณาผู้สมัครทางด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์
 และแนวทางการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. และความเห็นของ
 ผู้บังคับบัญชาแล้วมีมติเห็นควรให้แต่งตั้งบุคคล ๔ รายให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรม
 สรรพากรตามผลการประเมิน และจากใบสมัครของข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรทุกราย
 อธิบดีกรมสรรพากรได้มีความเห็นในฐานะผู้บังคับบัญชาว่า ผลงานที่เสนอแสดงถึงความรู้
 ความสามารถและศักยภาพในการบริหารจัดการ และเป็นผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อ
 กรมสรรพากร เนื่องจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกตามข้อ ๒.๖ ในหนังสือ
 สำนักงาน ก.พ. ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้ผู้ถูก
 ฟ้องคดีที่ ๓ ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง เพื่อเสนอให้ผู้มี
 อำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕
 พิจารณาแต่งตั้ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รับฟังคำชี้แจงของอธิบดีกรมสรรพากรโดยไม่บันทึก
 รายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุม และพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมสำหรับการ
 แต่งตั้งโดยไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละตำแหน่ง จึงปฏิบัติไม่ถูกต้อง
 แตกต่างจากการคัดเลือกตำแหน่งรองอธิบดีของกรมศุลกากรซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ระบุเหตุ
 ผลของการพิจารณาไว้ นอกจากนั้น การพิจารณารายชื่อข้าราชการพลเรือนที่มีคุณสมบัติที่จะ
 ได้รับการแต่งตั้งที่หัวหน้าส่วนราชการเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น เป็นลักษณะของการ

พิจารณาแต่งตั้งตามวิธีการเดิมที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ซึ่งได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

ผู้ฟ้องคดีเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้อ่านใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ ข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัครทุกรายโดยละเอียดจนสามารถนำไปใช้ประกอบดุลพินิจในการตัดสินใจในน้ำหนักระยะหนึ่งเป็นธรรมเนียม เนื่องจากวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการยื่นใบสมัคร เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องรอนถึงเวลาประมาณ ๑๖.๓๐ นาฬิกา เพื่อให้ผู้ประสงค์จะสมัครมีโอกาสนำใบสมัครตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จากนั้นจะต้องทำเอกสารจำนวนมาก ได้แก่ วาระการประชุมสำเนาใบสมัครและเอกสารประกอบการสมัครของผู้สมัครสังกัดกระทรวงการคลังทุกรายรวม ๒๔ ราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีจำนวนหลายคนต้องทำเอกสารหลายชุด ไม่ปรากฏหลักฐานว่าเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ส่งวาระการประชุมให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ด้วยวิธีการใดเมื่อใด การแจ้งว่าได้รับเอกสารตั้งแต่เช้าวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นเวลาราชการที่กรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติราชการตามปกติ เช่น การพิจารณาลงนามในหนังสือราชการต่าง ๆ การประชุมข้าราชการ หรือการตรวจราชการ จึงย่อมไม่มีเวลาในการอ่านใบสมัครโดยละเอียด เนื่องจากการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๔ ซึ่งจะดำรงตำแหน่งรองอธิบดีมีความสำคัญต่อการปฏิรูประบบราชการและต่อผู้ที่ จะได้รับการแต่งตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงสมควรต้องใช้เวลาในการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เฉพาะใบสมัครและเอกสารประกอบการประเมินของผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ๔ คน ก็มีจำนวนมากกว่า ๒๐๐ หน้ากระดาษ ถ้ารวมของทุกสังกัดของกระทรวงการคลังย่อมมีจำนวนหน้ากระดาษหลายร้อยหน้ากระดาษ จึงเป็นไปได้ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะใช้เวลาในการอ่านพิจารณาและตัดสินใจใช้ดุลพินิจให้คะแนนประเมินแก่ผู้สมัครทั้ง ๒๔ ราย รวมเวลาเพียงสี่ชั่วโมงตามระบุไว้ในรายงานการประชุม

จากคำให้การที่ว่าได้พิจารณาใช้ดุลพินิจให้คะแนนจากคำชี้แจงของอธิบดีกรมสรรพากร นั้น ย่อมทำให้เกิดอคติต่อผู้สมัครทั่วไปและไม่เป็นธรรมในการให้คะแนน เนื่องจาก

อธิบดีกรมสรรพากรเป็นกรรมการในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่สามารถเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ ๑-๒ ชื่อ ย่อมต้องให้คะแนนสูงแก่ผู้ที่ตนเองเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก และให้คะแนนต่ำแก่ผู้ที่สมัครอื่นที่ยื่นใบสมัครด้วยตนเอง นอกจากนั้น ยังสามารถโน้มน้าวกรรมการคนอื่นให้คะแนนการประเมินแก่ผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรเสนอชื่อให้สมัครด้วย จึงไม่เป็นธรรม อีกทั้งข้อที่ว่า การเรียงลำดับคะแนนการประเมินก็มีได้ระบุว่าเป็นรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปน้อย เป็นเพียงรายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเท่านั้น และแม้ว่าชื่อของ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ จะอยู่ลำดับที่ ๒ หรือลำดับที่ ๔ ก็ยังคงเป็นผู้ที่ได้รับคัดเลือก ไม่มีผลกับผู้ฟ้องคดี แสดงให้เห็นว่าการเรียงลำดับคะแนนมีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่อง กระทำด้วยความรีบร้อน ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เป็นการเลือกผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี ตามรายชื่อที่ถูกกำหนดไว้แล้ว กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดผู้ที่ได้รับการคัดเลือกไว้ล่วงหน้า เนื่องจากไม่มีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์การประเมินที่สามารถตรวจสอบการใช้ดุลพินิจให้คะแนนของกรรมการ เช่น ในใบสมัครไม่มีรายการที่แสดงเกี่ยวกับความซื่อสัตย์โปร่งใส ประวัติทางวินัย ทัศนคติในการให้บริการ หรือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็นำมาเป็นหลักเกณฑ์การประเมินข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จำนวน ๓ หน้ากระดาษก็ไม่สามารถระบุเหตุผลว่าผู้สมัครที่ได้รับคัดเลือกทั้ง ๔ ราย ได้รับการประเมิน ๒๘-๒๙ คะแนน แต่ผู้ฟ้องคดีได้รับการประเมินเพียง ๒๔-๒๖ คะแนนนั้น เนื่องมาจากสาเหตุใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เคร่งครัดในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ตนเองกำหนดไว้ ได้แก่การให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้เขียนข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ จำนวน ๔ หน้ากระดาษ ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดไว้ให้เขียนเพียง ๓ หน้ากระดาษ แต่ก็ได้รับการพิจารณาคัดเลือก เนื่องจากเป็นผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อ การประเมิน นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญไชยสิทธิ์ ตามแบบการประเมินบุคคล ข้อ ๕ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ในการมีทัศนคติในการให้บริการ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีได้รับคะแนนเฉลี่ย ๘.๕๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐ หรือร้อยละ ๘๕ โดยไม่มีเหตุผลหรือมาตรฐานสนับสนุนการใช้ดุลพินิจในการให้คะแนน ดังกล่าว เป็นการประเมินให้คะแนนแก่ผู้สมัครตามอำเภอใจโดยไม่ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ไม่มีเหตุผลหรือมาตรฐานสนับสนุนการใช้ดุลพินิจในกรณีให้คะแนนเป็นการให้คะแนนอย่างไม่โปร่งใส

ตามหนังสือ กจท. ฝสบ. ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าได้ประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ และได้มีมติเห็นสมควรคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เรียงตามผลการประเมินบุคคล เอกสารข้างต้นที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ มีการปกปิดชื่อบุคคลอื่นไว้ด้วยแถบสีดำ ผู้ฟ้องคดีจึงนำรายชื่อของผู้สมัครตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกรายมาพิมพ์ด้วยอักษรชนิดและขนาดเดียวกับที่ปรากฏในหนังสือแล้วเรียงลำดับตามความกว้างและความยาวของแถบสีดำ เมื่อผู้ฟ้องคดีเปรียบเทียบการเรียงลำดับชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกกับคะแนนการประเมินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ จึงทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้แจ้งผลการคัดเลือกเรียงตามลำดับผลการประเมินบุคคลเพราะนาย ช.นันท์ เพ็ชชูปิเศษณ์ได้คะแนนการประเมินเป็นลำดับที่ ๔ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าได้เป็นลำดับที่ ๒ นอกจากนั้นรายงานการประชุม เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมมีมติเห็นสมควรให้แต่งตั้งข้าราชการ ๔ คน ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตามผลการประเมินที่แนบมาเรียงลำดับ นาย ช.นันท์ เพ็ชชูปิเศษณ์ ไว้ในลำดับที่ ๒ อ้างว่าเรียงตามบัญชีรายชื่อที่กรมสรรพากรเสนอเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งมีพิรุณชัดกับข้อเท็จจริงอย่างชัดเจน โดยเฉพาะหนังสือที่เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าเรียงลำดับตามผลการประเมินบุคคล แต่ลำดับรายชื่อในหนังสือไม่เรียงตามคะแนนการประเมินที่ได้รับ จึงเป็นไปได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งผลการคัดเลือกโดยไม่มีการพิจารณาประเมินผู้สมัครทั้งหมด เมื่อผู้ฟ้องคดีขอข้อมูลข่าวสารของราชการเกี่ยวกับการคัดเลือก จึงมีการให้คะแนนประเมินขึ้นในภายหลังและไม่สามารถให้คะแนนให้เป็นไปตามลำดับที่ได้มีหนังสือแจ้งผลการคัดเลือกไปแล้ว หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อาจแจ้งมติคัดเลือกตามความพึงพอใจโดยไม่มีหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ก็ไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีผู้สมัครหลายราย เช่น ผู้ฟ้องคดี นางอัมพร เล็กอุทัย นางประภาดา สารนุสิต ได้ยื่นใบสมัครวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงวันที่กำกับการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครเหล่านั้นในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ คงมีเพียงนายบุญศักดิ์เพียงรายเดียวที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างว่าได้รับ

ใบสมัครพร้อมกับหนังสือกรมสรรพากร ฉบับที่ ๑๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ แต่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงลายมือชื่อกำกับว่าได้ตรวจสอบคุณสมบัติในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาคัดเลือกแล้ว ไม่มีเหตุผลที่เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะไม่ลงลายมือชื่อกำกับกับการตรวจสอบคุณสมบัติในใบสมัครของนายบุญศักดิ์ ในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ถ้าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ นอกจากนั้น เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็เข้าร่วมประชุมในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ย่อมสามารถลงนามกำกับกับการตรวจสอบคุณสมบัติของนายบุญศักดิ์ในวันที่มีการประชุมได้ ดังนั้น การดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติในเบื้องต้นว่านายบุญศักดิ์มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อนที่จะได้รับใบสมัครจึงเป็นการเลือกปฏิบัติ และการนำใบสมัครของนายบุญศักดิ์ซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจสอบคุณสมบัติอย่างเป็นทางการเข้ารับการพิจารณาคัดเลือก เป็นการกระทำการไม่ถูกต้องตามขั้นตอน และจากคำให้การที่ว่าเมื่อตรวจสอบคุณสมบัตินาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ แล้ว ไม่สามารถกรอกรายละเอียดการตรวจสอบคุณสมบัติของการฝึกอบรมและสถานภาพการสมัคร เนื่องจากเป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก แต่แบบตรวจสอบคุณสมบัติข้อ ๓ มีรายการให้กรอกรายละเอียดโดยส่วนราชการเสนอชื่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้กรอกรายการนี้ และไม่ได้ระบุว่า ไม่ต้องเข้ารับการประเมินหรือต้องเข้ารับการประเมิน กลับแก้ไขข้อความเป็น เข้ารับการประเมินสมรรถนะแล้ว เป็นเพราะนาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ ได้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักแล้ว แต่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เฉพาะรายนาย ช. นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ ซึ่งแตกต่างจากผู้สมัครอื่นจึงเป็นการเลือกปฏิบัติและเนื่องจากนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา และนาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔ การคัดเลือกทั้งสองคนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จึงขัดกับมติคณะรัฐมนตรี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่าในการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับเรื่องระบบนักบริหารระดับสูงตามมติคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้วางแผนการเลือกสรรและแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงไว้หลายประการ เช่น คุณสมบัติของ

ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร การประเมินเพื่อขึ้น บัญชีนักบริหาร และการเข้าสู่บัญชีนักบริหาร โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จัดประชุมฟังความคิดเห็นเรื่องแนวทางการสรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๓ กลุ่ม รวมทั้งได้จัดการประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ อีกด้วย ซึ่งผลการร่วมคิดพิจารณาสรุปได้ว่า ส่วนราชการเห็นด้วยกับ แนวทางการสรรหานักบริหารระดับสูง ตามหลักการของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดคุณสมบัติของนักบริหารระดับสูงให้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร เตรียมผู้บริหารระดับสูงและผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหาร แต่มีข้อเสนอให้ส่วน ราชการที่มีตำแหน่งว่างสามารถเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีเหมาะสมเข้ารับการ คัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวและความเห็นของกลุ่มบุคคลที่ เกี่ยวข้อง มาพิจารณาประกอบกับคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ปรากฏว่ามาตรฐานกำหนดตำแหน่งได้กำหนดให้ ผู้ที่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตร นักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรดังกล่าว ภายใน ๑ ปี นับจากที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะ สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จึงไม่ระบุว่าผู้นั้นจำเป็นต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงดังกล่าว ซึ่งก็คือผู้นั้นจะไม่ได้รับการขึ้นบัญชี ผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ประกอบกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ผู้บังคับ บัญชาควรมีโอกาสกลั่นกรองบุคคลมาระดับหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้กำหนดให้หัวหน้า ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างมีโอกาสเสนอชื่อบุคคลให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถ เสนอชื่อได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ โดยมีเงื่อนไขให้บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อต้องเข้ารับการ ประเมินสมรรถนะทางการบริหารด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตระหนักดีว่าการที่จะให้ส่วนราชการเสนอชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และผู้ที่ส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างประสงค์จะ เสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกมาเข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารในแต่ละ ครั้งที่มีตำแหน่งว่าง เป็นการสร้างภาระให้ส่วนราชการ ดังนั้น เพื่อความสะดวก รวดเร็ว

และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดให้มีการประเมินสมรรถนะหลัก
 ทางการบริหารเป็นกลุ่มใหญ่ แต่การที่จะให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้ามารับการประเมิน
 สมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ทราบเหตุผลและความเป็นมาก็จะไม่เป็นธรรมกับบุคคล
 เหล่านี้ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารให้
 เป็นเวลาประมาณ ๕ วัน ซึ่งการฝึกอบรมดังกล่าวไม่ใช่เป็นการติวหรือบอกแนวทางการ
 ประเมินให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามที่ข้าราชการส่วนหนึ่งเข้าใจ เพราะไม่มีเนื้อหาที่เป็น
 ข้อคำถามในแบบประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร อย่างไรก็ตาม เมื่อจะกล่าวถึงความ
 เป็นธรรมแล้วก็มีข้อคิดที่ว่าข้าราชการจะไม่ได้รับความเป็นธรรมนับตั้งแต่การที่มีโอกาสเข้า
 รับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หรือหลักสูตรนักบริหารระดับ
 สูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง กล่าวคือ ข้าราชการที่มีโอกาสได้รับการเสนอชื่อจากส่วน
 ราชการให้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรของนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. หรือ
 หลักสูตรบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง จะได้ประโยชน์จากการที่ผู้นั้นสามารถ
 สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ด้วยตนเอง และได้รับความรู้จาก
 การฝึกอบรมมากกว่าข้าราชการที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการ
 บริหารระดับสูง ซึ่งแม้จะได้รับความรู้จากการฝึกอบรมในระดับหนึ่ง แต่ในการสมัครเข้ารับ
 การคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการเสนอชื่อ
 ให้สมัครเท่านั้น และข้าราชการที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการ
 บริหารระดับสูง ก็จะได้ความรู้จากการฝึกอบรมมากกว่าข้าราชการที่เข้ารับการประเมิน
 สมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมใด ๆ เลย นอกจากนี้ ยังมีความไม่
 เป็นธรรมในประเด็นขนาดของกรมแต่ละกรมอีกด้วย ซึ่งปรากฏจากความเห็นของที่ประชุม
 ร่วมพิจารณาว่า การที่จะเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ.
 ในขณะนี้พบว่า กรมที่เล็กกว่าจะเสียโอกาสในการเสนอรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม เช่น
 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นต้น พบว่าความเท่าเทียมกันของคนที่เข้ารับการฝึกอบรม
 ไม่เท่ากันตั้งแต่ต้นแล้ว สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การศึกษาภาพรวม
 ผลการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๔ ของสำนักงาน ก.พ.
 พบว่าข้าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๕๓ คน เป็นผู้ผ่าน

การฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ร้อยละ ๕๔.๗/๒ (๒๙ คน) เป็นผู้ผ่านหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารระดับสูง ร้อยละ ๓๐.๑๙ (๑๖ คน) เป็นผู้ผ่านหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง ร้อยละ ๑๓.๒๑ (๗ คน) และเป็นผู้เข้ารับการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารโดยไม่ผ่านหลักสูตรใด ๆ เลย ร้อยละ ๑.๘๘ (๑ คน) ซึ่งแสดงว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงของสำนักงาน ก.พ. ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ มากกว่าข้าราชการกลุ่มอื่นๆ จึงสรุปได้ว่าการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครที่หลากหลายจะทำให้ข้าราชการส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์และมีใช่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนการที่ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งหรือไม่อย่างไร นั้น เป็นกระบวนการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของกระทรวง และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างประกาศ รวมทั้งแบบประเมินบุคคลตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด โดยได้พิจารณารายการที่จะประเมินในแต่ละหัวข้อ รวม ๕ หัวข้อใหญ่ ส่วนน้ำหนักคะแนนจะพิจารณาในคราวต่อไป โดยไม่แยกคะแนนย่อยในแต่ละหัวข้อซึ่งฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เตรียมร่างแบบประเมินบุคคลโดยให้น้ำหนักคะแนน ๒๕, ๓๕, ๒๐, ๑๐, ๑๐ คะแนน ตามลำดับ ต่อมาในการประชุมผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ก่อนการประชุมพิจารณาคัดเลือก ที่ประชุมได้พิจารณาน้ำหนักคะแนนโดยเห็นว่าน่าจะเป็นเลขกลม คือ ๓๐, ๓๐, ๒๐, ๑๐, ๑๐ คะแนน ก่อนใช้แบบประเมินนี้ประเมินผู้สมัครต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ใช้ประกาศรับสมัครคัดเลือกตามท้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ทุกประการ ยกเว้นในข้อ ๘ ของประกาศ ที่ประชุมได้พิจารณาว่าจะคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นสมควร ซึ่งเป็นดุลพินิจจะประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ แล้วอาจใช้วิธีการใดเพิ่มก็ได้ เมื่อผู้ถูกฟ้อง

คดีที่ ๓ มิได้พิจารณาวิธีการคัดเลือกอื่นใดเพิ่มเติม จึงไม่จำเป็นต้องประกาศให้ผู้สมัครรับทราบตามตัวอย่างประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ข้อ ๙ ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ก็ได้เห็นชอบกับประกาศแล้ว ส่วนในทางปฏิบัติการกำหนดน้ำหนักคะแนนจะอยู่ในดุลพินิจและเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเปิดเผยให้ผู้สมัครทราบแต่อย่างใด รวมทั้งตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ตัวนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ก็ไม่มีข้อใดระบุว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องเปิดเผยการกำหนดน้ำหนักคะแนนประเมินให้ผู้สมัครคัดเลือกทราบแต่อย่างใด

ในการพิจารณาคัดเลือกนักบริหาร ๙ ซึ่งเป็นตำแหน่งนักบริหารระดับสูง ผู้สมัครทุกรายล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานดังปรากฏตามเอกสารที่ยื่นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว การพิจารณาคัดเลือกจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ก็น่าจะเพียงพอส่วนวิธีการอื่นใดตามที่เห็นสมควรเป็นเพียงวิธีการเพื่อเลือกในกรณีที่มีผู้สมัครที่สมควรได้รับคัดเลือกเท่าเทียมกันไม่สามารถตัดสินใจได้ จึงค่อยนำวิธีการอื่นใดมาใช้ การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าประเมินโดยอธิบดีกรมสรรพากรนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่ามีใช่เป็นการประเมินโดยบุคคลเพียงคนเดียว อธิบดีกรมสรรพากรซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของข้าราชการกรมสรรพากรจะเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด ความต้องการของตำแหน่งและคุณสมบัติรายย่อยของผู้ได้บังคับบัญชาที่สมัครเข้ารับการคัดเลือก และในทางปฏิบัติตามหลักสากลผู้บังคับบัญชาย่อมต้องเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของผู้ได้บังคับบัญชาอยู่แล้ว และเป็นสิ่งปฏิบัติที่ถูกต้องและยึดถือปฏิบัติมาในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดขั้นตอน โดยมีการเพิ่มความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่วนขั้นตอนและระยะเวลาการประเมินเอกสารและข้อมูล ขั้นตอนการเสนอผลงาน มติที่ประชุม เป็นขั้นตอนการปฏิบัติที่ต่อเนื่องจากประกาศรับสมัครคัดเลือก การแต่งตั้งผู้ได้รับคัดเลือกก็เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว และเนื่องจากมีตำแหน่งนักบริหาร ๙ จำนวน ๔ ตำแหน่ง แต่มีผู้สมัครเพียง ๙ ราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้ผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด หากคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่ง อาจเป็นข้อที่ซ้ำกันได้ในแต่ละตำแหน่ง ซึ่งอาจไม่มีผู้สมัครครบทั้ง ๙ รายก็ได้ การคัดเลือกนักบริหาร ๙

กรมสรรพากรนี้ ได้ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการตามรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดทุกอย่าง เพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมที่สุดโดยเน้นประโยชน์ที่ทาง ราชการจะได้รับเป็นหลัก การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงาน การประชุมและคัดเลือกผู้ที่เหมาะสม โดยไม่ระบุเหตุผลของความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เพราะเห็นว่าผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ที่เหมาะสมทั้งหมด แต่การแต่งตั้งจะต้องแต่งตั้งผู้ ที่เหมาะสมที่สุดลดหลั่นกันมา

ศาลได้สวนผู้แทนผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สรุปได้ว่า ในทาง ปฏิบัติ กระทรวงที่มีตำแหน่งว่าง จะแจ้งต่อสำนักงาน ก.พ. ว่า กระทรวงมีตำแหน่งว่าง กี่อัตรา แล้วสำนักงาน ก.พ. จะส่งรายชื่อข้าราชการที่มีอยู่ในบัญชีของสำนักงาน ก.พ. แก่กระทรวง เพื่อกระทรวงจะดำเนินการต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยึดหลักเกณฑ์ ตามมติคณะ รัฐมนตรีเป็นทางปฏิบัติตลอดมา ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ จะต้องถือปฏิบัติตามมติ คณะรัฐมนตรี ถ้ากระทำการใดฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีถือว่าการนั้นไม่สมบูรณ์ ไม่มีผลบังคับ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบแล้ว แต่ไม่ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ หนังสือ ดังกล่าวไม่มีหลักเกณฑ์ใดขัดมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น คำว่า “นักบริหารระดับสูง” ในหนังสือฉบับนี้ หมายถึง ข้าราชการตำแหน่งทางการบริหาร ระดับ ๙ และต้องผ่านการ อบรมตามหลักสูตร นบส. ของสำนักงาน ก.พ. หลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง คือ วปอ. ปรอ. นปส. เท่านั้น ส่วนหลักสูตรอื่น ๆ สำนักงาน ก.พ. ยังไม่รับรอง ตามหนังสือร้องทุกข์ ของผู้ฟ้องคดีต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใน ข้อ ๕.๑ มีสาระสำคัญว่า คุณสมบัติของผู้สมัครไม่เป็น ไปตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบไว้ คือ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร บางคน ไม่ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงหรือหลักสูตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง นั้น ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ชี้แจงว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีบางคนไม่ได้รับการ อบรมตามหลักสูตรของ นบส. จริง เพราะฉะนั้น ผู้นั้นจึงไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่สำนักงาน ก.พ. แจ้งไปยังกระทรวงการคลัง แต่ข้าราชการผู้นั้นเป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อและผ่าน การประเมินของสมรรถนะหลักทางการบริหารของสำนักงาน ก.พ. ถือว่ามีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔

การสมัครเป็นนักบริหารระดับสูงในหน่วยงานหนึ่ง ๆ นั้น หน่วยงานจะมีแบบพิมพ์ใบสมัครตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. แจกเวียนส่งไปให้ เมื่อผู้สมัครกรอกข้อความแล้วเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะตรวจสอบใบสมัครก่อน ผู้ใดมีคุณสมบัติครบหรือไม่ เจ้าหน้าที่จะบันทึกเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบและพิจารณา ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรบางคน ไม่ผ่านหลักสูตร นบส. แต่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒.๓.๓ เช่นเดียวกัน แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ นั้น ทางสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้เสนอต่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ก่อนจะมีการคัดเลือกรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจกไปยังสำนักงาน ก.พ. เรื่อง ตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ในกระทรวงการคลัง รวมถึงนักบริหารระดับ ๙ ในกรมสรรพากร ๔ ตำแหน่ง สำนักงาน ก.พ. ได้แจ้งรายชื่อข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการคลัง ผู้ที่ขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะและผ่านหลักสูตร นบส. (รวมถึงกรมสรรพากร) กลับไปยังกระทรวงการคลัง มีจำนวน ๒๔ คน ข้าราชการกรมสรรพากรมีจำนวน ๔ คน คือ ๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ๒. นายพิชาติ เกษเรือง ๓. นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ๔. นายวิชัย จึงรักเกียรติ ผู้ที่ได้เป็นรองอธิบดีมีจำนวน ๒ คน คือ นางจันทิมา และนายวิชัย หลักการเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูงที่กล่าวถึงในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ และหลักการของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีความหมายถึง นักบริหารระดับสูง เช่นเดียวกัน หลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. จัดเอง มี ๑. หลักสูตร นบส. และ ๒. หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหาร หลักสูตรแรกใช้เวลา ๔ เดือน หลักสูตรหลังใช้เวลา ๕ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ๑๐ วันในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้เข้ารับการอบรมไม่ต้องผ่านหลักสูตร นบส. มาก่อน หลักการฝึกอบรมตามหลักสูตร นบส. ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๒๙ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะ สำนักงาน ก.พ. จัดขึ้นเอง โดยหลักสูตรนี้ผู้ได้รับการแต่งตั้งจะต้องไปผ่านการอบรมหลักสูตร นบส. ภายใน ๑ ปี หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการผู้บริหารระดับสูง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ผู้แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอยืนยันว่าไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ดังกล่าวในทุก ๆ กรณี

ศาลได้ไต่สวนผู้ฟ้องคดีในชั้นไต่สวนคดี เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๖ ได้
 ความเป็นว่า หลักเกณฑ์การรับสมัครรองอธิบดีกรมสรรพากร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้สมัครกรอก
 ข้อมูลส่วนบุคคลในเอกสารจำนวน ๔๐ หน้ากระดาษ ในเอกสารนี้ไม่มีแบบการประเมินบุคคล
 แนบมาด้วย ผู้ฟ้องคดีได้แบบประเมินบุคคลจากหนังสือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในแบบดังกล่าวไม่มี
 การให้น้ำหนักคะแนนหลักไว้แต่ละรายการ แบบประเมินเดิมที่ได้รับจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
 ไม่มีรายละเอียดข้อย่อยของแต่ละรายการ ผู้ฟ้องคดีได้ทราบรายละเอียดข้อย่อยจากผู้ถูกฟ้อง
 คดีที่ ๓ ภายหลังจากคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูล
 ดังกล่าวให้แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ยอมรับข้อรายละเอียดที่กำหนดไว้ในรูปแบบนี้ แต่อย่างไรก็ดี
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ประกาศให้ทราบทั่วกัน การประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในวันที่
 ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ – ๒๐.๐๐ นาฬิกา ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ได้พิจารณา
 เอกสารของผู้สมัครทั้งหมดประมาณ ๙๖๐ หน้า เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่จะตรวจสอบโดย
 ละเอียดถี่ถ้วน หลักเกณฑ์การคัดเลือกนักบริหารระดับสูง ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร
 ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ได้ถูกยกเลิกโดยหนังสือ สำนักงาน ก.พ.
 ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ และที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่ถูกต้องคือ
 ข้อ ๒.๓.๓ ถือเป็นหลักการสำคัญที่เกินกว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓
 จึงไม่มีผลบังคับหรือใช้ไม่ได้

ศาลได้ไต่สวนผู้แทนผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ เมื่อวันที่
 ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ได้ความว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะปลัดกระทรวงการคลัง ผู้มีอำนาจ
 แต่งตั้งข้าราชการระดับ ๙ เป็นประธานกรรมการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรง
 ตำแหน่งนักบริหาร ๙ กระทรวงการคลัง โดย อ.ก.พ. กระทรวงเป็นผู้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
 แต่งตั้ง เรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละคน เลขานุการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้ตรวจสอบก่อน
 แล้วจึงเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละคนจะปรากฏอยู่ในประวัติข้าราชการ
 ของผู้สมัครเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ มีทั้งสมัครเองและกรมสรรพากรเสนอชื่อ
 กรมสรรพากรต้องการจะเสนอชื่อข้าราชการผู้ใด กรมสรรพากรจะไปแจ้งแก่ผู้นั้นให้กรอก
 ข้อความในใบสมัคร แล้วกรมสรรพากรจะส่งชื่อผู้นั้นไปกระทรวงการคลัง แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔
 มีเจพายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ที่อธิบดีกรมสรรพากรนำเอกสารที่อธิบดีกรมสรรพากรรับ

รองให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะปลัดกระทรวงเองในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำไปเสนอต่อที่ประชุมในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือก และในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประกาศให้ผู้สมัครทราบก่อน ยกเว้นเกณฑ์ย่อยในใบให้คะแนนและนำนักการให้คะแนนไม่ได้ประกาศเพราะมีอยู่ในหนังสือแจ้งเวียนของ สำนักงาน ก.พ. และในประกาศรับสมัครอยู่แล้ว ซึ่งหนังสือแจ้งเวียนของสำนักงาน ก.พ. ถือว่าทุกคนต้องรู้เอง การให้คะแนนแต่ละข้อจะให้คะแนนมากน้อยเท่าใดเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตัดสินใจให้คะแนนแต่ละหัวข้อในวันนั้น ในวันคัดเลือก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้คะแนนแก่ผู้สมัครทุกคน การให้คะแนนในข้อ ๑ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. จะนำคะแนนมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ผ่านหลักสูตร นบส. ได้คะแนนเฉลี่ย ๗๓.๐๓ ผู้ผ่านหลักสูตรประเมินสมรรถนะได้คะแนน ๗๓.๓๗ ผู้ผ่านหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ. รับรองได้คะแนน ๗๒.๐๖ ก่อนการให้คะแนนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กรรมการที่เป็นผู้บังคับบัญชาจะบรรยายถึงจุดดีจุดเด่นของข้าราชการแต่ละคนในกรมแล้วผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงให้คะแนนครบทั้ง ๙ คน และส่งใบคะแนนให้เลขานุการรวบรวมและคิดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน เลขานุการคิดคะแนนเฉลี่ยในขณะนั้น และประกาศคะแนนในที่ประชุมในวันนั้น ในขณะที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้มีการพิจารณาเอกสารอื่น ๆ ของแต่ละคนที่ยื่นไว้พร้อมใบสมัคร เพราะได้เสนอเอกสารส่วนนั้นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ล่วงหน้าในช่วงเช้าวันนั้นแล้ว

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงของคู่กรณี และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เห็นชอบกับระบบนักบริหารระดับสูงที่สำนักงาน ก.พ. เสนอและได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ แ่งส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งที่ ๒๐๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธาน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง รับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ กำหนดให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๑ (เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร ๙) ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประชุมพิจารณาคัดเลือกเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ แล้วนำรายชื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับหนังสือเสนอรายชื่อจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งข้าราชการที่ผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๓ คน คือ นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ อธิบดีกรมสรรพากรได้ออกคำสั่งที่ ๒๗๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รักษาการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้วต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งผู้ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ศาลตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัย

ดังนี้

กฏ

๑. การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๒. หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์ประเด็นการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่แล้ว เห็นว่า เรื่องการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นี้ สืบเนื่องมาจากคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ใน ราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำยุคใหม่ที่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้มีผู้นำเพียงพอที่จะขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนระบบ ราชการได้ และเพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใส เป็นธรรม ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบโดยระยะแรกให้ใช้บัญชีเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยสำนักงาน ก.พ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ขึ้นแจ้งส่วนราชการต่างๆ เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มีสาระสำคัญให้ยกเลิกหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือก เพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ในระดับที่สูงขึ้น ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ เฉพาะตำแหน่งนักบริหาร ๙ อ้างเจตนารมณ์จากกรณีการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ภาครัฐต้องปรับบทบาทภารกิจให้เหมาะสมและทันการณ์ โดยอาศัยนักบริหารระดับ สูงที่มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์แก่ราชการและ สังคม เพื่อให้สามารถคัดเลือกได้นักบริหาร ๙ ที่มีทักษะความรู้และความสามารถเหมาะสม โดยพิจารณาความรู้และความสามารถ จากสมรรถนะหลักทางการบริหาร และสมรรถนะที่

เกี่ยวข้องกับงาน รวมทั้งเพื่อให้ระบบขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น หลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดกลไกในการเลือกสรรต้องเป็นไปในรูปคณะกรรมการ เพื่อคัดเลือกผู้จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส และได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงมาบริหารงาน มีองค์ประกอบเรียกว่าคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จำนวน ๔ คน เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดีกรมสรรพากร) ตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งดำเนินการคัดเลือกโดยไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนด ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ หลายประการ จึงมีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้นในขั้นตอนใดหรือไม่ กรณีจะทำให้ผลแห่งการคัดเลือกเสียไปหรือไม่ พิเคราะห์แล้วมีข้อต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตาม ๒.๒ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ให้การคัดเลือกเป็นไปในรูปคณะกรรมการเพื่อคัดเลือก และให้ผู้ประสงค์จะเข้ารับการคัดเลือกยื่นใบสมัคร โดยผู้มีสิทธิสมัครจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามที่ ก.พ. กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน หรือผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง หรือส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ กรณีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าในส่วนของกรมสรรพากร มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่ง (นักบริหาร ๙) รองอธิบดี จำนวน ๑๐ คน ขาดคุณสมบัติ ๑ คน เหลือ ๙ คน ในจำนวน ๙ คนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับแต่งตั้งนี้ เป็นผู้ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกถึง ๕ คน ปรากฏตามหนังสือ

กรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๐๓/๒๗ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ และรายงานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ การดำเนินการเสนอชื่อข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรสมัครเข้ารับการคัดเลือก จำนวน ๕ คน ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้น ที่กำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ เท่านั้น มิใช่ตำแหน่งละ ๑-๒ ชื่อ ดังจะเห็นได้จาก ส่วนราชการอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงการคลังอีก ๓ ส่วนราชการก็ได้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเสนอรายชื่อเพียงส่วนราชการละไม่เกิน ๒ ชื่อ ทั้งนี้เพราะหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้ ผู้มีคุณสมบัติแสดงความจำนงส่งหรือยื่นใบสมัครด้วยตนเองเป็นหลัก ส่วนที่กำหนดให้ส่วน ราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกนั้น เป็นข้อยกเว้น จึงมี การกำหนดจำนวนข้าราชการที่ส่วนราชการระดับกรมจะเสนอชื่อไว้เพียงส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว คือ จะรับรายชื่อข้าราชการกรม สรรพากรเสนอมาเพื่อคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดีกรมสรรพากร) ได้ เพียงไม่เกิน ๒ รายชื่อเท่านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อ ปฏิบัติการเรื่องนี้ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง กลับรับเอาบัญชีรายชื่อข้าราชการ จำนวน ๕ ราย ที่กรมสรรพากรเสนอมาเข้าสู่กระบวนการพิจารณาแต่งตั้ง สำหรับข้าราชการที่ กรมสรรพากรเสนอชื่อ ๕ คนดังกล่าวเป็นผู้ที่ไม่มีรายชื่อในบัญชีผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะ หลักทางการบริหาร ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ตามประกาศสำนักงาน ก.พ. ที่ได้แจ้งกระทรวงการคลัง ทราบตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗/๐๑.๑๐/๒๖๔๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๔ จำนวน ๒ คน คือ นาย ช.นันท์ เพ็ชฌัญญไพศิษฐ์ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งข้าราชการทั้งสอง รายนี้ก็ยังเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ตามหลักเกณฑ์ที่เปิดช่องไว้ คือเป็นผู้ที่ส่วนราชการเสนอชื่อ

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตาม ๒. ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗/๐๑/ว๙ ลงวันที่

๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ กำหนดว่า เมื่อจะมีการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งไม่เคยดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้ดำเนินการตาม ๒.๑ คือส่วนราชการระดับกรมแจ้งชื่อตำแหน่ง เลขที่ตำแหน่ง และข้อมูลต่าง ๆ สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อส่งต่อให้คณะกรรมการคัดเลือก และกำหนดในส่วนกระบวนการเลือกสรร ตาม ๒.๒ ให้คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ดำเนินการโดยวิเคราะห์งานในตำแหน่งที่ว่างหรือจะว่าง กำหนดความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ สมรรถนะหลักทางการบริหาร กำหนดสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ความประพฤติ ประวัติการรับราชการ และคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน แต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการในส่วนนี้แต่อย่างใด

หลักเกณฑ์และวิธีการ ตาม ๒.๒.๒ กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างให้สอดคล้องกับหนังสือเวียนฉบับนี้ และประกาศให้ทราบทั่วกันเกี่ยวกับเรื่องกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรรว่า แต่ละพฤติกรรม หรือคุณลักษณะต่าง ๆ นั้น ควรจะพิจารณาจากข้อมูลใดประกอบการพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถ ทักษะของผู้บริหารกำหนดวิธีการที่ใช้ในการประเมินโดยอาจใช้วิธีสัมภาษณ์ หรืออาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะแสดงออกถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของบุคคลในตำแหน่งที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง และกำหนดขั้นตอนในการคัดเลือก

กรณีนี้ ศาลได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริงตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เรื่องรับสมัครคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ฉบับลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ที่กำหนดรายละเอียดของตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่จะแต่งตั้งตาม ๑. คือ ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงและตำแหน่งรองอธิบดี (มีรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศ) ซึ่งในส่วนของกรมสรรพากร ตำแหน่งนักบริหาร ๙ (ตำแหน่งรองอธิบดี) ว่างที่จะแต่งตั้งจำนวน ๔ ตำแหน่ง กำหนดเอกสารที่ต้องส่งในการสมัคร ตามข้อ ๗ ได้แก่ ใบสมัคร แบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการ (ถ้ามี) และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ความคาดหวัง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ ของงาน

ในตำแหน่งที่แต่งตั้งไม่เกิน ๓ หน้ากระดาษเอ ๔ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง ตามข้อ ๘ ว่า คณะกรรมการคัดเลือกจะดำเนินการคัดเลือกโดยประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดตามที่คณะกรรมการคัดเลือกเห็นสมควร เพื่อให้ได้ผู้เหมาะสมที่สุดจำนวน ๓-๕ คนต่อ ๑ ตำแหน่งแล้ว เห็นว่าประกาศดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลตามตัวอย่างประกาศรับสมัครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้เป็นแนวทางในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ห้ายหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกสรร วิธีการในการประเมิน และขั้นตอนการคัดเลือก ตาม ๒.๒.๒ ซึ่งเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งของหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องประกาศให้ทราบทั่วกันล่วงหน้าเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครทุกคน ในอันที่จะเตรียมความพร้อมในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งการเตรียมเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์ประกอบใบสมัคร เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคัดเลือกให้ได้บุคคลที่มีทักษะความรู้และความสามารถเหมาะสม สมควรจะได้รับพิจารณาแต่งตั้งเสนอต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต่อไป ตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ระบบ ขั้นตอน และวิธีดำเนินการคัดเลือกมีความโปร่งใสและเป็นธรรมยิ่งขึ้น อีกทั้งจากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการที่ให้การประกอบเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งอ้างความเห็นที่ประชุมว่าจะคัดเลือกโดยการประเมินจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๗ หรือวิธีการอื่นใดเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ไม่จำเป็นต้องประกาศให้ผู้สมัครรับทราบ จึงต้องฟังว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้ดำเนินการในส่วนนี้ให้เป็นไปตามรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่กำหนดดังกล่าว

หลักเกณฑ์และวิธีการตาม ๒.๕ กำหนดให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งเกี่ยวกับสมรรถนะหลักทางการบริหาร สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับงาน ผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในอดีตด้านการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ รวมทั้งความประพฤติและคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติงาน อันเป็นกระบวนการ

ขั้นตอนเลือกสรรผู้เหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้จากรายงานการประชุมคณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ สังกัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้เวลาในการประชุม ๔ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐-๒๐.๐๐ นาฬิกา การประชุมครั้งนี้ที่ประชุมต้องพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังถึง ๔ ส่วนราชการ มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทั้งเป็นผู้ที่สมัครเองและผู้ที่ยื่นรายชื่อจำนวนทั้งสิ้น ๓๖ คน เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ ๘ คน จึงเหลือผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องพิจารณาเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง จำนวน ๒๘ คน ในการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กรรมการแต่ละคนมิใช่อยู่นในส่วนราชการเดียวกันทั้งหมด มีทั้งที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง สังกัดกรมสรรพากร สังกัดสำนักงาน ก.พ. กรรมการบางคนก็เป็นข้าราชการที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว ในการดำเนินการเรื่องนี้จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่จะต้องจัดทำเอกสารของผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกทุกคนส่งให้กรรมการแต่ละคนเพื่อศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนผู้สมัครจำนวนมาก โดยในส่วนของการสรรพากรจะต้องส่งเอกสารของผู้สมัครจำนวน ๙ คนให้แก่กรรมการแต่ละคน ฉะนั้น การจัดประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ได้ประชุมในวันถัดจากวันปิดรับสมัครและที่ประชุมได้ใช้เวลาพิจารณาผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกของทั้ง ๔ ส่วนราชการจำนวน ๒๘ คน ในเวลาเพียง ๔ ชั่วโมง ย่อมขัดต่อความเป็นจริงในการพิจารณาหาผู้เหมาะสมในระบบการบริหารงานบุคคลของนักบริหารระดับสูงที่กรรมการแต่ละคนจะต้องพิจารณารายละเอียดอย่างรอบคอบโดยเปรียบเทียบความเหมาะสมของผู้สมัครแต่ละคนตามความมุ่งหวังที่ต้องการให้กลุ่มนักบริหาร ๙ เป็นกลุ่มพิเศษ อีกทั้งการลงมติเห็นสมควรให้แต่งตั้งโดยระบุดำเนินการที่ให้อำนาจแก่รองอธิบดีกรมสรรพากรตามที่มีตำแหน่งว่าง แล้วมีหนังสือเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาโดยจัดลำดับไว้ โดยไม่คำนึงถึงผลของคะแนนในการประเมินบุคคล เนื่องจากอ้างว่าถึงอย่างไรก็เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้ได้รับคัดเลือกอยู่แล้ว เป็นการกระทำเพื่อให้สอดคล้องกับการเสนอรายชื่อบุคคลของกรมสรรพากรที่เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือที่ กค ๐๘๐๓/๒๗ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๔ มีลักษณะเป็นการ

เจาะจงตัวบุคคล โดยเสนอให้นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช. นันท์ เพ็ชฎีไพศิษฐ์ และ นายวิชัย จิรรักเกียรติ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๒, ๔ และ ๕ กับเสนอให้นายพิชาติ เกษเรือง รักษาราชการแทนรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ไว้ก่อน แล้วต่อมาก็ได้มีการเสนอรายชื่อบุคคลในลักษณะเป็นการเปลี่ยนตัวบุคคลตาม หนังสือกรมสรรพากรที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เข้ารับการคัดเลือกในตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ตำแหน่งเลขที่ ๓ ซึ่งเป็นการ เสนอรายชื่อบุคคลและกำหนดเลขที่ตำแหน่งก่อนที่จะมีการพิจารณาข้อมูลของผู้สมัครแต่ละคน ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดตัวบุคคลไว้ล่วงหน้าอันเป็นการไม่ถูกต้อง ในที่สุด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็มีมติให้เสนอรายชื่อบุคคลทั้งสี่ที่กรมสรรพากรเสนอชื่อมาให้ผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๒ พิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยเจาะจงหนึ่งชื่อต่อหนึ่ง ตำแหน่งเป็นการไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม ๒.๖ ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาเลือก ผู้เหมาะสมจำนวนไม่เกิน ๓ ชื่อต่อ ๑ ตำแหน่ง พร้อมระบุความเหมาะสมของบุคคลในแต่ละ ตำแหน่งต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาต่อไป จึงฟังว่าการดำเนินการประเมินและการพิจารณา มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในส่วนนี้ไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการไม่แสดงเหตุผลของความเหมาะสมในการพิจารณามติ ที่เสนอให้แต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากรทุกคนในการคัดเลือกครั้งนี้ ถือเป็นการดำเนินการ โดยมีชอบและโดยไม่โปร่งใส ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ว่าการที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้บันทึกรายละเอียดคำชี้แจงในรายงานการประชุมและคัดเลือกผู้ ที่เหมาะสม โดยไม่ระบุเหตุผลความเหมาะสมของแต่ละบุคคลเพราะเห็นว่าผู้สมัครทั้ง ๙ ราย เป็นผู้ที่เหมาะสมทั้งหมด แต่การแต่งตั้งจะต้องแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมที่สุดลดหลั่นกันมานั้น ศาลเห็นว่าเป็นข้ออ้างที่รับฟังไม่ได้ ไม่มีเหตุผล และเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการโดยไม่อาจใช้ดุลพินิจที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติใน บางตำแหน่งเช่นนี้ได้ เป็นการดำเนินการที่ไม่โปร่งใส

นอกจากนี้ ในส่วนการสมัครซึ่งตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดให้ ผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกส่งใบสมัครและเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย ใบสมัคร แบบแสดงผล

งานด้านบริหารจัดการ (ถ้ามี) และข้อเสนอเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้สมัครที่กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง นั้น ก็ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าหน่วยงานการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังได้รับเรื่องเมื่อใด เพียงปรากฏตามใบสมัครว่าผู้สมัคร ลงชื่อเมื่อใด ผู้บังคับบัญชามีความเห็นในแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการเมื่อใด และ เลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงชื่อตรวจสอบคุณสมบัติเมื่อใดเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในรายชื่อของนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งลงชื่อในใบสมัครวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ อธิบดี กรมสรรพากร ผู้บังคับบัญชาลงชื่อให้ความเห็นในแบบแสดงผลงานด้านบริหารจัดการเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ เลขานุการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงชื่อตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครราย นี้เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันเวลาหลังจากที่ได้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การแก้คำฟ้องว่า รายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา นั้น ฝ่ายเลขานุการได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรว่า กรมสรรพากรเสนอ ชื่อข้าราชการผู้นี้มาเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรม สรรพากรเพิ่มเติม จึงได้ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นว่าเป็นผู้มีคุณสมบัตินักบริหารหรือไม่ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงหรือหลักสูตรที่ ก.พ. รับรองหรือไม่ ปรากฏว่า นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน ต่อมา กรมสรรพากรได้มีหนังสือเสนอ ชื่อนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตามหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๓/๓๗๑ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ พร้อมใบสมัครคัดเลือกและปลัดกระทรวงการคลังได้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการคัดเลือก ฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าได้ตรวจสอบคุณสมบัติราย นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา แล้ว ปรากฏว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน คำให้การแก้คำฟ้องนี้จึงแสดง ให้เห็นว่าฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับรองต่อที่ประชุมว่ามีการตรวจสอบคุณสมบัติ แล้ว โดยที่ยังไม่ได้รับใบสมัครของข้าราชการผู้นี้ ซึ่งเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ และเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายนี้ โดยดำเนินการให้อย่างไม่เป็นทางการ หากข้อเท็จจริง เป็นไปตามคำให้การแก้คำฟ้องของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อย่างไรก็ตามพยานเอกสารที่ปรากฏในสำนวนคดีก็คือฝ่ายเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ลงลายมือชื่อตรวจสอบคุณสมบัติของ นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้พิจารณามีมติให้นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ได้รับการคัดเลือกเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร

แล้วตั้งแต่วันที่มีการประชุม คือวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งศาลเห็นว่านอกจากจะเป็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะเอื้อประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการปฏิบัติโดยข้ามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญของการพิจารณาอีกด้วย

เรื่องนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือที่ นร ๑๐๑๐.๑/๔๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ตอบผู้ฟ้องคดีว่า ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์และเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการแล้ว รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้องทุกข์ โดยเห็นว่าการที่คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามข้อ ๒.๖ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ไม่มีผลให้การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากรครั้งนี้เสียไป จึงให้ยกคำร้องทุกข์และให้แจ้งเป็นข้อสังเกตไปยังกระทรวงการคลังว่าการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องดำเนินการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะจะต้องระบุเหตุผลของความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการพิจารณาไว้ด้วย เพื่อข้าราชการที่เกี่ยวข้องจะได้รับทราบผลประเมินความเหมาะสมของบุคคลโดยเปิดเผย สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารก็เห็นว่าการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน เพียงแต่เห็นว่ายังไม่ถึงขนาดที่จะทำให้ผลการพิจารณาคัดเลือกดังกล่าวเสียไป ซึ่งศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าการปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ และข้อ ๒.๖ หลายประการดังกล่าว ถือเป็นสาระสำคัญของกระบวนการสรรหาเป็นการเลือกปฏิบัติในลักษณะที่เอื้อประโยชน์แก่ข้าราชการบางราย และไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกรายอื่น ๆ ตามที่ได้พิเคราะห์มาแต่ต้นแล้วนั้น ซึ่งหากจะพิจารณาว่าการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องในสาระสำคัญและมีลักษณะเป็นการไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครรายอื่น ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น เป็นเพียงความผิดพลาดบกพร่องเล็กน้อยที่ไม่มีผลทำให้การคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ เสียไป ก็เท่ากับ

เป็นการยอมรับให้มีการดำเนินการคัดเลือกโดยไม่โปร่งใสและยังคงมีการอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นในระบบราชการได้ต่อไป ทั้ง ๆ ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ข้อสั่งเกิดในเรื่องนี้ไว้แต่ต้นแล้ว และหากผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกยังคงดำเนินการในลักษณะเช่นนี้อยู่ การนำระบบการคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารเพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงโดยกำหนดวิธีการคัดเลือกให้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการคัดเลือกข้าราชการระดับ ๙ โดยทั่วไปมาใช้ในระบบราชการก็จะไม่เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ในเรื่องนี้แต่อย่างใด

ประเด็นหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ บัญญัติให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีอำนาจและหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน และการจัดระบบราชการพลเรือน ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตราอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น สำหรับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง อันได้แก่ การย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งใดไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกรมเดียวกัน ตามมาตรา ๕๗ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นตามมาตรา ๕๘ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๘ สำหรับผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้หรือผู้ได้รับคัดเลือกตามมาตรา ๕๙ และการโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง ทบวง กรม ตามมาตรา ๖๐ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบัญญัติให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับเรื่องนั้น ๆ ได้ สำหรับเรื่องการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นนั้น เดิมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ลงมา และตำแหน่งระดับ ๙ ระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามหนังสือ

สำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมีผลให้ภาครัฐต้องปรับบทบาทภารกิจให้เหมาะสมและทันการณ์ โดยอาศัยนักบริหารระดับสูงที่มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ราชการและสังคม จึงได้นำเรื่องระบบนักบริหารระดับสูงเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามีมติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเสนอ ซึ่งการพัฒนาาระบบนักบริหารระดับสูงเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูปดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้จัดทำข้อเสนอและแผนดำเนินงานของระบบนักบริหารระดับสูงเสนอคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการมีมติเห็นชอบและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ลงมติเห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยในระยะแรกให้ใช้บัญชีเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปพิจารณาด้วยว่า กระบวนการและกลไกในการเลือกสรรนักบริหารควรต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่มีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น นอกจากนี้คุณสมบัติที่สำคัญของนักบริหารระดับสูงควรเน้นในเรื่องการกล้าตัดสินใจและมีความรับผิดชอบ มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้แจ้งไปยังสำนักงาน ก.พ. ในฐานะเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๕/ว (ล) ๑๑๑๕๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๓ อันเป็นการกำหนดกรอบแห่งนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนและการจัดระบบราชการพลเรือน เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการที่ นร (ปรร) ๐๗๐๗/๓๐๓๙ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ นำส่งบันทึกเสนอคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการมีระบบนักบริหารระดับสูง การสร้างระบบนักบริหารระดับสูง และองค์ประกอบของระบบนักบริหาร

ระดับสูง ซึ่งตามองค์ประกอบของระบบนักบริหารระดับสูง กำหนดแนวทางดำเนินการไว้ว่า ระบบนักบริหารระดับสูง (Senior Executive Service หรือ SES) คือระบบการบริหารงานบุคคลของนักบริหารระดับสูง ประกอบด้วย การสรรหาและเลือกสรร การพัฒนา การแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง การโอนย้าย การกำหนดค่าตอบแทนและการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดองค์ประกอบของระบบคือ โครงสร้างตำแหน่งนักบริหารระดับสูง การจัดทำบัญชีนักบริหาร กระบวนการเลือกสรรเพื่อการแต่งตั้ง กลไกในการเลือกสรรเพื่อแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง (นักบริหาร ๙) อำนาจในการแต่งตั้ง การโยกย้ายสับเปลี่ยนนักบริหาร ๙ การพัฒนานักบริหารระดับสูง การประเมินผลการปฏิบัติงาน การกำหนดค่าตอบแทนของนักบริหารระดับสูงและแผนการนำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนไทย

สำหรับการจัดทำบัญชีนักบริหาร กำหนดให้ สำนักงาน ก.พ. จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารกลุ่มที่ ๑ (นักบริหาร ๙) จากผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ในการบริหาร การบริหารอย่างมีอาชีพ การบริหารคนและการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้ผ่านการประเมินจะมีชื่ออยู่ในบัญชีนักบริหารบัญชีมีอายุ ๒ ปี ส่วนกระบวนการเลือกสรรนักบริหารเพื่อการแต่งตั้ง กำหนดว่า เมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง กระทรวงแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งไปยังสำนักงาน ก.พ. แล้วให้สำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีอื่นเพื่อสรรหาชื่อผู้ที่เหมาะสมได้อีกเป็นการเพิ่มเติม เช่น รับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกกระบบราชการให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ของกระทรวง ทำการคัดเลือกและจัดอันดับ ๓ รายชื่อต่อการแต่งตั้ง ๑ ตำแหน่งเสนอกระทรวงพิจารณา ส่วนกลไกการเลือกสรรเพื่อแต่งตั้งนักบริหารระดับสูง (นักบริหาร ๙) กำหนดให้เป็นไปในรูปคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.พ. แต่งตั้งเป็นประธาน อ.ก.พ. กระทรวงผู้ทรงคุณวุฒิ (ที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ) อ.ก.พ. กระทรวงที่มาจากการเลือกตั้ง (ที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ) หัวหน้าส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่างและผู้แทนสำนักงาน ก.พ. คณะกรรมการมีวาระ ๑ ปี หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสรรต้องมีการประกาศให้ทราบทั่วกันเป็นการล่วงหน้า

หลังจากคณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือนตามกรอบนโยบายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสนอพร้อมทั้งข้อสังเกตแล้ว สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ โดยเสนอความเห็นว่าการออกเป็นกฎ ก.พ. ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีข้อสังเกตว่าการประเมินเพื่อขึ้นบัญชีนักบริหาร นอกจากประเมินจากผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมนักบริหารระดับสูงของ ก.พ. แล้ว ควรประเมินจากผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอื่นที่ ก.พ. รับรอง หรือหลักสูตรของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ ก.พ. เห็นว่าเทียบได้กับหลักสูตรนักบริหารระดับสูงด้วย แล้วได้มีมติเห็นชอบในหลักการของร่างกฎ ก.พ. จากนั้นให้สำนักงาน ก.พ. นำเสนอ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการซึ่งทำการแทน ก.พ. เพื่อพิจารณาตรวจร่างแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปโดยไม่ต้องนำเสนอ ก.พ. เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งนั้น สำนักงาน ก.พ. ได้เชิญผู้แทนระดับอธิบดีของส่วนราชการต่าง ๆ ทำร่วมคิดพิจารณาในเรื่องการสรรหานักบริหารระดับสูงอีก ๔ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แล้วก็ได้ประมวลความเห็นเรื่องดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงพิจารณาให้ความเห็นอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ซึ่งที่ประชุมมีมติสรุปว่า ผู้สมัครไปดำรงตำแหน่งทางการบริหารจะต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร อันเป็นคุณสมบัติที่กำหนดเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์เดิม เป็นการย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า ผู้ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งนักบริหารจะต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารตามกรอบนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หลังจากนั้น สำนักงาน ก.พ. จึงมีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗/๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้กระทรวง ทบวง กรม และจังหวัดเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับนี้ในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ก.พ.

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับนี้ใน ๒.๓ กำหนดรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ประสงค์จะเข้ารับการคัดเลือกว่า ให้ยื่นใบสมัคร โดยผู้มีสิทธิสมัคร นอกจากต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามที่ ก.พ.กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งแล้ว จะต้องมีความดีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน หรือ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ.รับรอง หรือ ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑ - ๒ ชื่อ กรณีมีข้อพิจารณาต่อไปว่า การกำหนดคุณสมบัติข้างต้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน ได้ใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบายให้นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำยุคใหม่ที่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้มีผู้นำเพียงพอที่จะขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนระบบราชการได้ และเพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใสเป็นธรรม ในการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีได้เน้นย้ำกระบวนการและกลไกในการเลือกสรรนักบริหาร ต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่มีระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น ควรเน้นในเรื่องการกล้าตัดสินใจและมีความรับผิดชอบ สำคัญในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวตามข้อเสนอให้เน้นที่กระบวนการแต่งตั้งและพัฒนา นักบริหารระดับสูงกลุ่มที่ ๑ (นักบริหารระดับ ๙) ซึ่งหมายถึง ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า โดยแยกกระบวนการให้แตกต่างจากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ตำแหน่งอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิมที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ ข้อเสนอตามหลักเกณฑ์ใหม่ที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม ถือปฏิบัติ มีสาระสำคัญว่า ให้สำนักงาน ก.พ. ในฐานะเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้จัดทำบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้ง

ตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับสูงกลุ่มที่ ๑ นี้จากผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรเตรียม
นักบริหารระดับสูง และผ่านการประเมินสมรรถนะของนักบริหารใน ๔ ด้าน คือ ความรอบรู้ใน
การบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กระบวนการ
เลือกสรรเพื่อการแต่งตั้ง กระทำเมื่อตำแหน่งนักบริหาร ๙ ว่างลง โดยกระทรวงแจ้งจำนวน
ตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้งไปยังสำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ. ส่งรายชื่อข้าราชการของ
กระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณา การเลือกสรรกำหนดในรูปคณะกรรมการ
คัดเลือกและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติมเพื่อสรรหาชื่อผู้
เหมาะสมได้อีก เช่นรับสมัครจากภายนอกกระทรวง หรือคนภายนอกกระบบราชการ หลักการ
คัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นี้ เป็นไปตามข้อเสนอของผู้ถูก
ฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งให้ข้อสังเกตบาง
ประการดังกล่าวแล้ว สำนักงาน ก.พ. ก็ได้นำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นควรออกเป็นกฎ ก.พ.
และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็เห็นชอบในหลักการของร่างกฎ ก.พ. แต่ระหว่างนั้นสำนักงาน ก.พ.
ก็ได้จัดทำร่วมคิดพิจารณาแล้วนำความเห็นเสนอที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการปลัดกระทรวง
หรือเทียบเท่า ซึ่งมีมติของที่ประชุมก็ยังคงเป็นตามหลักการเดิม คือ ผู้ประสงค์จะเข้าสู่ตำแหน่ง
นักบริหาร ๙ ต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับ
คณะรัฐมนตรีในฐานะเป็นองค์การสูงสุดในราชการบริหารมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ย่อมมีอำนาจทั้งการกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลและ
เห็นชอบหรืออนุมัติในเรื่องนโยบายที่องค์กรฝ่ายบริหารเสนอ ตลอดจนกำหนดระเบียบแบบ
แผนในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐรูปคณะกรรมการ
ในฝ่ายบริหาร และสำนักงาน ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของผู้ถูกฟ้อง
คดีที่ ๑ มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ หากเห็นควรจะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงก็จะ
ต้องขอทบทวนไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าสำนักงาน ก.พ. ได้ออก
หนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งหลักเกณฑ์
และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ให้กระทรวง
ทบวง กรม และจังหวัดเพื่อทราบและถือปฏิบัติ โดยเพิ่มคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการ

คัดเลือกซึ่งเดิมได้เสนอเป็นหลักการว่านอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินแต่สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพิ่มขึ้นตาม ๒.๓.๒ คือ ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง และ ๒.๓.๓ ส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้สมัครเข้ารับการคัดเลือกซึ่งสามารถเสนอได้ส่วนราชการละ ๑-๒ ชื่อ ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ารับการคัดเลือก เพื่อดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตาม ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ มีผลเป็นการยกเว้นหลักการที่กำหนดตาม ๒.๓.๑ กล่าวคือ แม้ผู้เข้ารับการคัดเลือกจะไม่ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร และได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมินก็ยังสามารถเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ ถ้าเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรอง หรือโดยทางได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่าง ซึ่งในกรณีนี้ตาม ๒.๓.๓ นี้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการดังกล่าวไม่จำเป็นต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหารและได้รับการขึ้นบัญชีผู้ผ่านการประเมิน รวมทั้งไม่ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองอีกด้วย เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เป็นข้อยกเว้นไว้เพียงว่าได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการระดับกรม ที่มีตำแหน่งว่างเท่านั้น ผลของการกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติเพิ่มเติมเช่นนี้ ทำให้ข้าราชการผู้มีเพียงคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยไม่ต้องผ่านการประเมินสมรรถนะทางการบริหารและไม่ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง มีสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ได้ หากได้รับการเสนอชื่อจากส่วนราชการที่มีตำแหน่งว่าง การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติไว้เช่นนี้ สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นเอง หลังจากการประชุมหัวหน้าส่วนระดับปลัดกระทรวงประชุมแสดงความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ เน้นย้ำในเรื่องนี้ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ได้พิจารณายืนยันไว้โดยไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่าสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทบทวน แต่อย่างไรก็ตาม แม้การออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. จะกระทำใน

นามของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อสำนักงาน ก.พ. ไม่มีอำนาจเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับการคัดเลือกเช่นนี้ถือเป็นหลักการสำคัญ มิใช่เป็นรายละเอียด การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. จึงเป็นการไม่ถือปฏิบัติตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และขัดต่อหลักการที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีที่มีเจตนารมณ์จะกำหนดเงื่อนไขในการแต่งตั้งนักบริหาร ๙ ให้มีลักษณะพิเศษกว่าการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ โดยทั่วไป การกำหนดข้อยกเว้นไว้เช่นนี้ย่อมทำให้กระบวนการและกลไกในการคัดเลือกนักบริหารเป็นไปด้วยความไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เกิดระบบอุปถัมภ์และการวิ่งเต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ข้อสังเกตไว้แล้วโดยตรง

การเพิ่มหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว เป็นการเปิดโอกาสให้มีการอุปถัมภ์และการวิ่งเต้นเพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกได้ จะโดยการเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรองโดยไม่ต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลัก หรือโดยการไม่ต้องผ่านการอบรมและไม่ต้องผ่านการประเมินใด ๆ เพียงแต่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเช่นนี้ ทำให้การคัดสรรบุคคลที่กำหนดไว้เป็นหลักการตาม ๒.๓.๑ คือเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับรองและต้องผ่านการประเมินสมรรถนะหลักด้านการบริหารและมีชื่ออยู่ในบัญชีที่สำนักงาน ก.พ. จัดทำขึ้นเพื่อสร้างระบบการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรมไม่อาจดำเนินการไปได้เพราะมีการกำหนดข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการตามช่องทางที่ปรากฏในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในข้อ ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการอุปถัมภ์และวิ่งเต้นได้ โดยข้อกำหนดที่เพิ่มเติมขึ้นจากหลักการเดิมที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและให้ข้อสังเกตไว้แล้วด้วยดังกล่าว

ด้วยเหตุผลดังที่วินิจฉัยข้างต้น จึงพิพากษาดังนี้

๑. ให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร ตามคำสั่งกระทรวงการคลังที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง

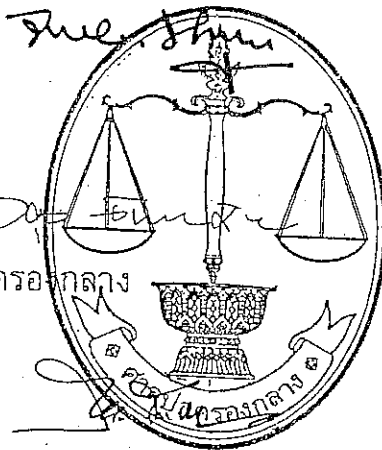
๒. ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตาม ๒.๓.๒ และ ๒.๓.๓ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป

นายจรรย หนูคง
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายอดุล จันทรศักดิ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นายสุพจน์ สาทรกิจ
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายสมิง พรตระกูลพิพัฒน์

ดำเนินถูกต้อง

(นายถนอมพร วงศ์สารศรี)

พนักงานคดีปกครอง

๕-1 ต.อ. 2546

○ คำสั่ง

(ด. ๒๑)

คำร้องที่ ๘๒๒/๒๕๕๐

คำสั่งที่ ๘๓๐ /๒๕๕๐

นางสาวปณิธิ ชื่นใจ
พนักงานอัยการ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

๒๘ ส.ค. ๒๕๕๐

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { นายไพรัช สหเมธาพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี
นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ผู้ร้องสอด
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ที่ ๑
ปลัดกระทรวงการคลัง ที่ ๒
คณะกรรมการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ (กระทรวงการคลัง) ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(คำร้องอุทธรณ์คำสั่งให้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด)

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๐๐/๒๕๔๕
หมายเลขแดงที่ ๑๓๓๙/๒๕๔๖ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

โดยที่คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙
ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา

/และให้เพิกถอน...

และให้เพิกถอนคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) จำนวน ๔ ราย ย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นต้นไป

ต่อมาข้อเท็จจริงปรากฏว่า ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการ ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) จำนวน ๔ ราย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นอีก กล่าวคือ

๑. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ระดับ ๑๐ วช.) เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ และภายหลังจากที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีนี้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการผู้นี้ไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ อีก

๒. นาย ช.นนท์ เพ็ชฌัญญุ์ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ ๑๐ ชช.) เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๖ และภายหลังจากที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีนี้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการผู้นี้ไปดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐ และตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพาสमित เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ อีก

๓. นายวิชัย จีงรักเกียรติ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง ระดับ ๑๐ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ตามลำดับ แต่ภายหลังจากศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีนี้แล้ว ข้าราชการผู้นี้ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

๔. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง

ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง ระดับ ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และตำแหน่งอธิบดีกรมบัญชีกลาง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ตามลำดับ และภายหลังจากที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาคดีนี้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการผู้นี้ไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง ระดับ ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ อีก

อันเป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองชั้นต้นจึงได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการ จำนวน ๓ ราย คือ นางจันทิมา กลับไปดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๔ ระดับ ๙ หรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม นาย ช.นันท์ กลับไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภาษี ระดับ ๙ หรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม นายวิชัย กลับไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ระดับ ๙ หรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม และนายบุญศักดิ์ กลับไปดำรงตำแหน่งสรรพากรภาค ๒ ระดับ ๙ หรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม ซึ่งเป็นตำแหน่งเดิมก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ส่วนนายวิชัยซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว ไม่ต้องดำเนินการแต่อย่างใด โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งและรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้ศาลทราบด้วย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดสรุปได้ว่า การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติ เป็นการดำเนินการนอกเหนือและเกินไปกว่าคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจศาลปกครองชั้นต้นที่จะออกคำสั่งข้างต้นได้ เพราะคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่แก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นเพียงการให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตำแหน่งนักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา มีผลเป็นการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งให้นางจันทิมา สรรพากรภาค ๔ นาย ช.นันท์ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภาษี นายวิชัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย และนายบุญศักดิ์ สรรพากรภาค ๒ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เท่านั้น โดยคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดก็ได้กำหนดคำบังคับให้

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการที่เป็นเหตุฟ้องคดีทั้ง ๔ ดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในระดับ ๑๐ ทุกคนแล้ว กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับ ๙ เทียบเท่าตำแหน่งเดิม ก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) และก็ได้กำหนดเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการ เพื่อเป็นข้อสังเกตให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษา ตามมาตรา ๖๙ (๗) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจดำเนินการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นได้

นอกจากนี้ คำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ได้ดำรงสถานะเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายมาโดยตลอดไม่ถูกเพิกถอนจนสิ้นผลไปแล้ว เนื่องจากได้มีคำสั่งใหม่ต่อมาอีกให้แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ อีกหลายตำแหน่ง ก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งทั้งสองฉบับ จึงไม่มีคำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวที่จะถูกเพิกถอนโดยคำพิพากษา กรณีจึงต้องถือว่าข้าราชการทั้งสี่ได้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ตามคำสั่งทั้งสองฉบับ โดยชอบด้วยกฎหมายจนพ้นตำแหน่งไป ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่น จึงไม่มีเหตุที่จะถือว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหลังจากที่มีคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ซึ่งศาลปกครองสูงสุดพิพากษาว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้วนั้น เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัย เพราะหากเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม จะเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ทำให้ข้าราชการทั้งสี่ได้รับความเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องรับผิดชอบทางอาญาและแพ่งได้ ทั้งคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ก็ไม่มีผลผูกพันข้าราชการทั้งสี่ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกไม่ได้เข้ามาในคดีและไม่มีโอกาสโต้แย้งต่อสู้ในคดีนี้ และลักษณะของคำพิพากษาคดีนี้ก็ไม่เข้ากรณียกเว้นผูกพันบุคคลภายนอก ตามมาตรา ๗๑ (๑) ถึง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาให้แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐

/จำนวน...

จำนวน ๓ ราย และพ้นจากราชการไปแล้ว ๑ ราย กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมได้อีก ประกอบกับข้าราชการทั้งสี่ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ ในทางปฏิบัติผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ได้อยู่แล้ว หากมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ถ้าดำรงตำแหน่งระดับ ๙ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ถึง ๔ ปี โดยไม่จำเป็นต้องดำรงตำแหน่งรองอธิบดีแต่อย่างใด ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด อันเป็นการแต่งตั้งโดยกระบวนการพิจารณาทางปกครองที่ถูกต้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น นอกจากจะมีผลกระทบเสียหายต่อสิทธิในการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของข้าราชการทั้งสามแล้ว ยังจะเสียหายต่อสิทธิของข้าราชการอื่น ๆ ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนต่อเนื่องกันมาตลอดจนสิทธิอื่น ๆ เกี่ยวกับการปรับลดเรียกคืนเงินเดือน ค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ อันเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสามกลับไปดำรงตำแหน่งเดิม เนื่องจากต้องเสนอโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการทั้งสามพ้นจากตำแหน่งด้วย ทั้งการกระทำดังกล่าวก็ไม่มีผลเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้องคดีเพราะขณะนี้ผู้ฟ้องคดีได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ความเดือดร้อนหรือเสียหายจึงหมดสิ้นไป ไม่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดอีก จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และให้มีคำสั่งระงับการดำเนินการตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นข้างต้น เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดแล้ว

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ เห็นว่า คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น เป็นคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดียังไม่ถึงที่สุด ซึ่งมีใช้คำสั่งระหว่างพิจารณาและไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบกำหนดให้ถึงที่สุด จึงอุทธรณ์ได้ตามข้อ ๑๐๐ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยจะต้องยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งตามข้อ ๔๙/๑ แห่งระเบียบดังกล่าว ดังนั้น เมื่อคดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

/และผู้ถูกฟ้องคดี...

และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ฉบับลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ต่อศาลปกครองสูงสุดในวันเดียวกัน จึงเป็นการยื่นภายในกำหนดเวลา คำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ศาลปกครองสูงสุดจึงมีอำนาจรับไว้พิจารณาได้

ประเด็นที่สอง การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งข้าราชการทั้งสาม คือ นางจันทิมา นาย ช.นันท์ และนายบุญศักดิ์ กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิมก่อนที่ข้าราชการทั้งสามจะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) จะถือว่าเป็นการดำเนินการนอกเหนือและเกินไปกว่าคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๓ ให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในการแต่งตั้งนักบริหารระดับสูงที่อยู่ในระบบนักบริหารระดับสูง กลุ่มที่ ๑ คือ นักบริหารระดับ ๙ (ตำแหน่งรองอธิบดี) โดยให้ ก.พ.เป็นผู้จัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเสนอให้กระทรวงนั้นพิจารณาแต่งตั้งจากผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะหลักทางการบริหาร ๔ ด้าน ได้แก่ ความรอบรู้ในการบริหารอย่างมืออาชีพ การบริหารคน และการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ กระบวนการเลือกสรรเพื่อการแต่งตั้ง ส่วนการจะแต่งตั้งนั้น ให้กระทำเมื่อมีตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ว่าง โดยกระทรวงจะต้องแจ้งจำนวนตำแหน่งที่ต้องการแต่งตั้ง ไปให้สำนักงาน ก.พ. และให้สำนักงาน ก.พ. แจ้งรายชื่อข้าราชการของกระทรวงที่มีอยู่ในบัญชีให้กระทรวงพิจารณาภายหลังจากคณะกรรมการได้พิจารณาคัดเลือกให้เหลือจำนวน ๓ คน ต่อหนึ่งตำแหน่งและจัดอันดับแล้ว ซึ่งในการคัดเลือก คณะกรรมการคัดเลือกอาจใช้วิธีการอื่นเพิ่มเติม เพื่อสรรหาผู้ที่เหมาะสมได้อีก เช่น รับสมัครจากข้าราชการสังกัดกระทรวงอื่น หรือบุคคลภายนอกซึ่งมิได้เป็นข้าราชการเป็นต้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับนำหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ข้างต้น กล่าวคือ ให้ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงที่ ก.พ. รับรอง ตามข้อ ๒.๓.๒ หรือส่วนราชการระดับกรมที่มีตำแหน่งว่างเสนอชื่อให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกส่วนราชการละ ๑ ถึง ๒ ชื่อ มีคุณสมบัติที่จะเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๓๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ มาใช้ในการแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งแทน อันเป็นการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามมติของคณะรัฐมนตรี จึงเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์

/และวิธีการคัดเลือก...

และวิธีการคัดเลือกไม่ชอบ เป็นผลให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย ศาลปกครองสูงสุด จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่พิพากษาให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว ย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป เป็นให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการข้างต้น นับตั้งแต่วันที่ที่มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คือ ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นซึ่งพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้งเช่นนี้ จึงเท่ากับว่าในส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาแล้วว่า หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่อาจนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งเป็นตำแหน่งนักบริหาร ระดับ ๙ ได้ จึงให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่แต่งตั้งเป็นต้นไป

การที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้างต้น ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาก็ทำให้หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวที่มีได้ถูกเพิกถอนย้อนหลังไปตั้งแต่วันดังกล่าวจนถึงวันออกหลักเกณฑ์และวิธีการ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ก็ยังเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อไป เพียงแต่ว่าศาลปกครองสูงสุดมิได้พิพากษาให้มีผลเป็นการเพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวย้อนหลังไป ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อข้าราชการพลเรือนรายอื่นที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งโดยอาศัยหลักเกณฑ์เดียวกัน โดยมีได้มีส่วนได้เสียในคดีนี้ และกระทบต่อการบริหารราชการโดยรวมเท่านั้น แต่กรณีพิพาทนี้ถือได้ว่า มีเหตุที่ศาลปกครองสูงสุดจะเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่แต่งตั้งได้ เพราะหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) โดยให้แต่งตั้งข้าราชการทั้งสาม คือ นางจันทิมา นาย ช.นันท์ และนายบุญศักดิ์ กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่ากับตำแหน่งเดิมก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) จึงสอดคล้องกับคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดไม่เป็นการดำเนินการนอกเหนือหรือเกินกว่าคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดแต่อย่างใด

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างมาในคำร้องอุทธรณ์คำสั่งว่า กรณีนี้ไม่ใช่คำบังคับของศาลปกครองชั้นต้นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดเพราะศาลปกครองสูงสุดมิได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการเช่นนี้ไว้ในคำพิพากษาเพื่อเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ตามมาตรา ๖๙ (๗) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ตาม ก็เห็นว่าเป็นความเข้าใจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เอง เพราะการที่ศาลจะมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษามาตรา ๖๙ (๘) หรือไม่ เห็นว่า เป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิพากษาเป็นกรณี ๆ ไป สำหรับกรณีพิพาทนี้ เหตุที่ศาลมิได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ก็เพราะเห็นว่าคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่สั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งข้าราชการทั้งสามกลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิมก่อนที่จะแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสามดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) มีข้อความแจ้งชัด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ย่อมจะเข้าใจได้ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งก็เห็นว่ามีอยู่หลายวิธีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถกระทำได้ เช่น แต่งตั้ง (โอน) กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิมทางส่วนราชการในสังกัดกรมสรรพากรที่ว่างที่ข้าราชการทั้งสามมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งแล้วแต่กรณี และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ หากไม่มีตำแหน่งว่างก็สามารถขออนุมัติ ก.พ. พิจารณากำหนดตำแหน่งเป็นการเฉพาะตัว เพื่อแต่งตั้ง (โอน) ข้าราชการทั้งสามกลับมาดำรงตำแหน่งต่อไปได้โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าราชการรายอื่นที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนข้าราชการทั้งสี่แต่อย่างใด ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าว และที่ว่าหากปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นแล้ว จะทำให้มีผลกระทบต่อข้าราชการรายอื่นที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนต่อเนื่องกันมา จึงฟังไม่ขึ้น เพราะศาลปกครองสูงสุดเพียงแต่มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่

/ให้ดำรงตำแหน่ง...

ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เป็นการเฉพาะรายเท่านั้น ส่วนการแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม ก็เป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องปฏิบัติให้เป็นตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีใช้เป็นกรณีปกติตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจอ้างได้ว่าไม่มีกฎหมายเปิดช่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งข้าราชการดังกล่าวกลับมาดำรงตำแหน่งเดิมได้ และไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่าคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ที่แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ได้ดำรงสถานะเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายมาโดยตลอด โดยไม่ถูกเพิกถอนจนสิ้นผลไปแล้ว เนื่องจากได้มีคำสั่งใหม่ต่อมาอีกหลายคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ไปดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ อีกหลายตำแหน่งก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งทั้งสองดังกล่าว จึงไม่มีคำสั่งทั้งสองฉบับที่จะถูกเพิกถอนโดยคำพิพากษาได้ และไม่อาจกล่าวอ้างได้อีกว่า ข้าราชการทั้งสี่ได้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ตามคำสั่งทั้งสองฉบับโดยชอบด้วยกฎหมายจนพ้นจากตำแหน่งไปตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่น เพราะกรณีนี้ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษา ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) แล้ว เพียงแต่ขณะนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด จึงต้องรอการปฏิบัติตามคำบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไว้ก่อนจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดเท่านั้น กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ต้องมีคำสั่งให้ข้าราชการทั้งสามกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม แต่คำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวยังคงมีสภาพบังคับอยู่ และต่อมาคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวที่แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่แต่งตั้งตามที่ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาข้างต้นแล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หยิบยกเอา มาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มากล่าวอ้าง จึงไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในคดีนี้ ไม่อาจรับฟังได้

/ปัญหาที่จะต้อง...

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไป ก็คือ การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพิกถอนคำสั่งที่แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) แล้วจะมีผลทำให้คำสั่งที่แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ต่อมาในภายหลังต้องถูกเพิกถอนไปด้วยหรือไม่ เห็นว่า เมื่อศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) แล้ว ย่อมมีผลตามกฎหมายให้คำสั่งนั้นสิ้นผลลงนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งเป็นต้นไป ถือเสมือนว่าข้าราชการทั้งสี่ไม่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมาก่อน และเมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ถูกเพิกถอนเพราะออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ก็มีผลให้คำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น และตำแหน่งอื่น ๆ ในภายหลัง เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย เนื่องจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ และย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นอีกหลายตำแหน่งในภายหลัง จำต้องอาศัยฐานจากคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั่นเอง และกรณีเช่นนี้ ก็เห็นว่า คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ย่อมมีผลผูกพันข้าราชการทั้งสี่ แม้ข้าราชการทั้งสี่จะมีได้ร้องสอดขอเข้ามาในคดีนี้ก็ตาม เพราะกรณีนี้เป็นการฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ใช้อำนาจในการออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและผู้ฟ้องคดีขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ คู่กรณีในคดีนี้จึงได้แก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งถูกระทบจากคำสั่งดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยตรง กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) เท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องเรียกให้ข้าราชการทั้งสี่เข้ามาเป็นผู้ร้องสอดในคดี คงมีแต่เพียงนางจันทิมาคนเดียวเท่านั้น ที่ได้ยื่นคำขอเข้ามาเป็นผู้ร้องสอดในฐานะคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาเท่านั้น แต่ศาลปกครองสูงสุดก็ไม่อาจรับคำขอดังกล่าวได้ เพราะการที่บุคคลภายนอกจะร้องสอดเข้ามาในคดีได้จะต้องมีคำขอร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในระหว่างการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเท่านั้น จะร้องสอดเข้ามาเป็นคู่กรณีในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุดไม่อาจกระทำได้ ตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ว่า คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

/ที่พิพากษา...

ที่พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวทั้งสองฉบับไม่มีผลผูกพันข้าราชการทั้งสี่ เพราะไม่ได้เข้ามาในคดี และไม่มีโอกาสโต้แย้งต่อสู้ในคดีนี้ จึงไม่อาจรับฟังได้

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวอ้างว่า กรณีของข้าราชการทั้งสี่ไม่จำเป็นจะต้องแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ก็สามารถดำเนินการแต่งตั้งจากตำแหน่งอื่นที่ข้าราชการทั้งสี่เคยดำรงตำแหน่งในระดับ ๙ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ถึง ๔ ปีเศษได้ ซึ่งที่ผ่านมากกระทรวงการคลังก็เคยพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จากผู้มีได้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีมาแล้ว เช่น ตำแหน่งนิติกร ๙ เจ้าหน้าที่ประเมินอากร ๙ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๙ รองศาสตราจารย์ ระดับ ๙ นั้น เห็นว่า การจะพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการรายใด ให้ดำรงตำแหน่งใด ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากจะต้องพิจารณาแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามที่มาตรฐานกำหนดตำแหน่งกำหนดไว้แล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการอย่างอื่นที่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเพิ่มเติมให้เป็นคุณสมบัติในภายหลังอีกด้วย สำหรับกรณีที่พิพาทนี้เห็นว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหารระดับ ๙ ตำแหน่งรองอธิบดีเพิ่มเติม ไปจากคุณสมบัติที่ ก.พ. ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ส่วนราชการทุกแห่งไม่เฉพาะแต่กระทรวงการคลัง จึงต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย กรณีจึงอาจแตกต่างไปจากแนวทางการพิจารณาแต่งตั้ง ข้าราชการรายอื่น ๆ ที่ผ่านมาของกระทรวงการคลัง ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าว จึงไม่อาจนำมาเป็นตัวอย่างเปรียบเทียบกับกรณีนี้ได้ ซึ่งเมื่อข้าราชการทั้งสี่ต้องพ้นจาก ตำแหน่งดังกล่าวไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการทั้งสี่ก็ยังสามารถ แต่งตั้งข้าราชการรายอื่นในสังกัดที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสม มาดำรงตำแหน่งแทนได้ หรือจะพิจารณาข้าราชการทั้งสาม ยกเว้นนายวิชัยกลับไป ดำรงตำแหน่งเดิม ก็ย่อมสามารถกระทำได้เช่นกัน หากเป็นผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด ส่วนกรณีที่ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสามกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมหรือ ตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิมแล้ว จะมีผลทำให้ข้าราชการทั้งสามต้องเสียสิทธิ ไปในระหว่างดำรงตำแหน่งอย่างใดบ้าง นั้น ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายหรือระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกำหนด ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีบังคับจะนำเรื่องความยากลำบากหรือไม่ ที่จะเสนอเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการทั้งสี่พ้นจากตำแหน่งระดับ ๑๐

/มาเป็นข้ออ้าง...

มาเป็นข้ออ้างเพื่อให้ตนไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะถือว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายและระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อยู่แล้ว และทราบโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมีคำสั่งแต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสามกลับไปดำรงตำแหน่งในระดับ ๙ ตามเดิมก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร (นักบริหาร ๙) ก็ยังถือว่าผู้ฟ้องคดียังเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหาย เพราะผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น เพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า ขณะนี้ผู้ฟ้องคดีได้ออกจากราชการเพราะเกษียณอายุราชการไปแล้ว จึงถือว่าความเดือดร้อนหรือเสียหายตามคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีหมดสิ้นไปแล้ว ไม่มีสิทธิที่จะกลับมารับราชการไม่ว่าตำแหน่งใด ๆ อีก จึงไม่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ด้วยวิธีการตามคำสั่งของศาลปกครองกลางอีก จึงรับฟังไม่ได้อีกเช่นกัน คำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงฟังไม่ขึ้น

จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และให้ยกคำขอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ขอสั่งให้ระงับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

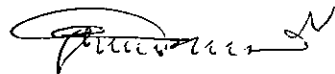
นายเจริญ หัตถกรรม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายธงชัย ลำดับวงศ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

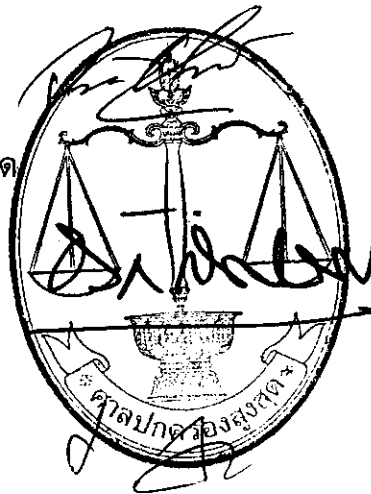
นายเกษม คมสัต์ยธรรม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายชาญชัย แสงศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

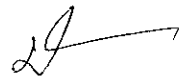
มีความเห็นแย้ง/

ตุลาการเจ้าของสำนวน

สำนักงานอัยการ

นางสาวปาริณี รัตนวิทย์
พนักงานอัยการปกครอง

28 S.A. 2550

Vinay Kumar

/ความเห็นแย้ง...

○ ความเห็นแย้ง

คำร้องที่ ๘๒๒/๒๕๕๐

ข้าพเจ้า นายชาญชัย แสวงศักดิ์ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ซึ่งเป็นตุลาการเสียงข้างน้อยในองค์คณะที่ ๒ ไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของตุลาการเสียงข้างมากในองค์คณะที่ได้พิจารณาคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขดำที่ อ.๒๑๒/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๘๘/๒๕๔๘ แล้ว มีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ข้าพเจ้าจึงขอลำดับความเป็นมาของคดีนี้ และขอความเห็นแย้งไว้ดังต่อไปนี้

๑. ลำดับความเป็นมาของคดีนี้

๑.๑ ในคดีดังกล่าวข้างต้น ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นใบสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และปลัดกระทรวงการคลัง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ต่อศาลปกครองชั้นต้นขอให้พิพากษา ดังนี้

(๑) เพิกถอนหลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุดที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ และกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ต้องมีรายชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมติคณะรัฐมนตรี

(๒) เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ กับคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ (ที่แต่งตั้งบุคคลอื่นให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร) และให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรใหม่

๑.๒ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ดังนี้

(๑) ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุดที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ของหนังสือดังกล่าวโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ออกหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวเป็นต้นไป

/(๒) ให้เพิกถอน...

(๒) ให้เพิกถอนการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง
นักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากรตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔
ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕
โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่ง

๑.๓ ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้พิพากษากลับ
คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง

๑.๔ ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ดังนี้
พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้เพิกถอน
หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักบริหาร ๙ ข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ส่วนที่
ที่ นร ๐๗๐๑/ว ๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ตั้งแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา
นอกจากที่แก้ ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

๑.๕ สำนักงานศาลปกครองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗๗ (๓)
แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ในการ
ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง ได้ดำเนินการในเรื่องนี้ ดังนี้

๑.๕.๑ ในส่วนของคำบังคับที่ให้เพิกถอนหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก
ข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ นั้น สำนักงาน
ศาลปกครองได้ส่งประกาศสำนักงานศาลปกครอง เรื่อง ศาลปกครองพิพากษาถึงที่สุด
ให้เพิกถอนกฎเพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต่อมาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ได้มีหนังสือแจ้งว่าได้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๓
ตอนที่ ๗๕ ก วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ จึงเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ วรรคสาม
แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว

สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๓/๘๗๕ ลงวันที่ ๑๒
กันยายน ๒๕๔๙ รายงานผลการดำเนินการให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง ดังนี้

(ก) สำนักงาน ก.พ. ได้นำเรื่องคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด
เสนอ ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๙ วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ ซึ่ง ก.พ. ได้มีมติ
เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ. ออกหนังสือเวียนแจ้งยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก
ข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ ๒.๓.๒ และข้อ ๒.๓.๓ ให้ส่วนราชการ
ทราบและถือปฏิบัติ

/(ข) สำนักงาน ก.พ....

(ข) สำนักงาน ก.พ. ได้ออกหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๓/ว ๑๑ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ เรื่อง การคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบริหาร ๙ และแจ้งเวียนให้ส่วนราชการทราบ

๑.๕.๒ ในส่วนของคำบังคับที่ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร นั้น สำนักงานศาลปกครองได้แจ้งผลแห่งคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบ พร้อมกับได้สอบถามการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำบังคับด้วย ซึ่งต่อมาได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าได้มีการดำเนินการดังนี้

(๑) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๐๕/๑๓๐๔๖ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙ แจ้งว่า ได้ประสานงานกับสำนักงาน ก.พ. ในการปฏิบัติตามคำพิพากษาดังกล่าวมาโดยตลอดโดยได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๔.๔/๑๐๘๓๕ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๙ หรือไปยังสำนักงาน ก.พ. ความว่า คำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอนมีผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง จำนวน ๔ ราย และต่อเนื่องอีก ๔ ราย นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังได้มีคำสั่งแต่งตั้งผู้อื่นให้ดำรงตำแหน่งในตำแหน่งเดิมของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้ง ๔ ราย ก่อนที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรด้วยแล้ว และในปัจจุบันผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้ง ๔ ราย ก็ได้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว จึงขอหารือสำนักงาน ก.พ. ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดอย่างไร

(๒) สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๑๐๐๑/๓๔๐ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ตอบข้อหารือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติมอบให้ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการ พิจารณาให้ความเห็น ซึ่ง อ.ก.พ. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

(๒.๑) ในประเด็นที่ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดี ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายตามคำพิพากษาให้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันหรือไม่

อ.ก.พ. เห็นว่า โดยที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งทั้งสองฉบับ กรณีจึงเป็นผลให้คำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวถูกเพิกถอนโดยคำพิพากษาดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแต่อย่างใดอีก

/สำหรับคำสั่ง...

สำหรับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของข้าราชการทั้งสี่จะได้รับผลกระทบหรือไม่นั้น อ.ก.พ.พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีจะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบหลัก ๒ ประการ คือ

(ก) กระบวนการคัดเลือกถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดหรือไม่

(ข) ข้าราชการทั้งสี่มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันหรือไม่

ดังนั้น หากการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันของข้าราชการทั้งสี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการคัดเลือกโดยถูกต้องตามกระบวนการคัดเลือกที่ ก.พ. กำหนด และผู้ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวมีคุณสมบัติครบถ้วนตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งแล้ว คำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันของข้าราชการทั้งสี่ ก็จะเป็นคำสั่งที่มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องดำเนินการกับคำสั่งนั้นแต่อย่างใด

(๒.๒) ในประเด็นที่ว่า การงานใดที่ข้าราชการทั้งสี่ได้กระทำไปตลอดจนการรับเงินเดือน สิทธิประโยชน์อื่นที่ได้รับไปหรือมีสิทธิที่จะได้รับจากทางราชการจะได้รับผลกระทบหรือไม่

อ.ก.พ. เห็นว่า การที่ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีทั้งสี่รายนั้น ไม่กระทบถึงการงานหรือการใดที่บุคคลทั้งสี่ได้กระทำไปรวมถึงเรื่องของเงินเดือนหรือประโยชน์อื่นใดที่ข้าราชการทั้งสี่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการในระหว่างที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำหนังสือตอบข้อหารือของสำนักงาน ก.พ. ตาม (๒) เสนอ อ.ก.พ. กระทรวงการคลังในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๙ เพื่อทราบ และ อ.ก.พ.กระทรวงการคลังได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น ๑ ชุด เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกตำแหน่งระดับ ๑๐ ของข้าราชการทั้งสี่รายที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งที่ ๗๙๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกตำแหน่งระดับ ๑๐ ของข้าราชการทั้งสี่รายดังกล่าว และขณะนี้อยู่ระหว่างคณะกรรมการฯ กำลังตรวจสอบกระบวนการคัดเลือกข้าราชการทั้งสี่รายให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐

/(๔) ผู้ถูกฟ้องคดี...

(๔) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๒๐๔.๔/๑๖๔๔๗ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ขอรื้อสำนักงาน ก.พ. เพิ่มเติม ดังนี้

(๔.๑) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องบันทึกลงในสมุดประวัติและแฟ้ม ก.พ. ๗ โดยใช้ความการเพิกถอนตามตัวอย่างที่ส่งมาด้วยในตัวอย่างข้อใด และถูกต้องหรือไม่ ต้องเพิ่มเติมหรือลดข้อความประการใดบ้าง

(๔.๒) เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ต้องมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีทั้งสี่รายเพราะมีผลตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดแล้ว จะทำให้ข้าราชการทั้งสี่รายไม่เคยดำรงตำแหน่งรองอธิบดี แต่คงดำรงตำแหน่งเดิม ซึ่งจะเบิกจ่ายในอัตราเลขที่ตำแหน่งเดียวกันกับผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน จะไม่ถูกต้องกับระบบการจ่ายเงินเดือน จึงขอหารื้อดังนี้

(ก) ข้าราชการทั้งสี่จะอาศัยเบิกในตำแหน่งรองอธิบดีตำแหน่งเลขที่ ๒-๕ กรมสรรพากรได้หรือไม่

(ข) ถ้าอาศัยเบิกในตำแหน่งเลขที่ดังกล่าว ข้าราชการทั้งสี่รายจะใช้ชื่อตำแหน่งว่าอย่างไร และต้องทำคำสั่งอย่างไร

(๕) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๔.๔/๑๖๕๐๑ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๙ ไปยังกรมบัญชีกลางขอรื้อการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายในอัตราเลขที่ตำแหน่งเดียวกันกับผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน และข้าราชการทั้งสี่รายจะขออาศัยเบิกในตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ตำแหน่งเลขที่ ๒-๕ กรมสรรพากรได้หรือไม่ อย่างไร

(๖) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๔.๔/๒๑๕๒ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แจ้งสำนักงาน ก.พ. ว่า อ.ก.พ. กระทรวงการคลังได้พิจารณากระบวนการคัดเลือกแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ของข้าราชการทั้ง ๔ รายแล้ว เห็นว่าข้าราชการทั้งสี่รายมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ดี อ.ก.พ. กระทรวงการคลังได้มีมติให้หารื้อสำนักงาน ก.พ. ว่า เนื่องจากในการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ (ผู้ตรวจราชการกระทรวง อธิบดี ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ และที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาของกระทรวงการคลังจะพิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ในสังกัดกระทรวงการคลัง ซึ่งการแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ดังกล่าวในครั้งนั้น

/ก็ได้พิจารณา...

ก็ได้พิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในขณะนั้น โดยมีกระบวนการคัดเลือกข้าราชการขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ รายนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา นายวิชัย จีรรักเกียรติ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ และที่ นร ๐๗๐๘/ว ๑๑ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๒ ส่วนรายนาย ช. นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และรายนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๔/ว ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๘ และเป็นการแต่งตั้งก่อนศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีทั้งสี่รายตั้งแต่วันที่ ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง ทำให้ข้าราชการทั้งสี่รายไม่เคยดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ดังนั้น การแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายซึ่งไม่เคยดำรงตำแหน่งรองอธิบดีโดยผลจาก คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดจะทำให้กระบวนการในการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ ของข้าราชการทั้งสี่รายก่อนวันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาจะถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่

(๗) สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๑๐๐๑/๘๙ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอรบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

(ก) ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าในการพิจารณาคัดเลือกการแต่งตั้ง ข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ (ผู้ตรวจราชการกระทรวง อธิบดี หรือที่ปรึกษาระดับ ๑๐ ขช.) กระทรวงการคลังจะพิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ในสังกัดกระทรวงการคลังนั้น ขอรบข้อเท็จจริงว่ามีการกำหนดแนวทางปฏิบัติดังกล่าวไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ อย่างไร หากมีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ก็ขอให้ จัดส่งเอกสารดังกล่าวมาด้วย

(ข) ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา กระทรวงการคลังเคยมีการพิจารณาแต่งตั้ง ข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ จากข้าราชการที่ไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง รองอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีชื่อรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือไม่ อย่างไร ถ้ามี โปรดระบุชื่อตำแหน่งที่แต่งตั้งและตำแหน่งเดิมของผู้รับการแต่งตั้งนั้นด้วย

(ค) ในครั้งที่ดำเนินการคัดเลือกข้าราชการทั้งสี่รายเพื่อแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งระดับ ๑๐ ได้มีการประกาศรับสมัครคัดเลือกหรือไม่ หากมี ในประกาศรับสมัคร คัดเลือกดังกล่าว มีการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัคร หรือกำหนดให้คัดเลือกจาก ข้าราชการในสังกัดกระทรวงการคลังผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ ขอให้ ส่งประกาศรับสมัครคัดเลือก (ถ้ามี) มาให้ด้วย

/(๘) ผู้ถูกฟ้องคดี...

(๘) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๒๐๔.๔/๒๘๖๕ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ชี้แจงสำนักงาน ก.พ. ดังนี้

(๘.๑) ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ที่ว่า กระทรวงการคลังจะพิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) ในสังกัดกระทรวงการคลังนั้น ขอเรียนว่า มิได้มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด

(๘.๒) ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา กระทรวงการคลังเคยมีการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑๐ จากข้าราชการที่ไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีใช้รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมาแล้ว อย่างน้อย ดังนี้

(ก) แต่งตั้งจากตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านให้คำปรึกษา กฎหมาย (นิติกร ๙) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย ประจำกระทรวง (นิติกร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (รายนายโมรา บุญผล)

(ข) แต่งตั้งจากตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านให้คำปรึกษา กฎหมาย (นิติกร ๙) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ให้ดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ให้คำปรึกษากฎหมาย (นิติกร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (รายนายมานิต วิทยาเต็ม) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเป็นที่ปรึกษากฎหมาย (นิติกร ๑๐ ชข.) สำนักงานปลัด กระทรวงการคลัง

(ค) แต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก (เจ้าหน้าที่ ประเมินอากร ๙) สำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กรมศุลกากร ให้ดำรงตำแหน่งที่ พิจารณากฎหมาย (นิติกร ๑๐ ชข.) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (รายนายเสียม สันทัด)

(ง) แต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๙ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๑๐ ชข.) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (รายนายศุภชัย จงศิริ)

(จ) แต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ระดับ ๙) ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงาน เศรษฐกิจการคลัง (รายนายนริศ ชัยสูตร)

(ฉ) แต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก (นิติกร ๙) สำนักกฎหมาย กรมศุลกากรขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย (นิติกร ๑๐ ชข.) สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (รายนายมานะ หลีกทอง)

/(๘.๓) ในครั้งที่...

(๘.๓) ในครั้งที่ดำเนินการคัดเลือกข้าราชการทั้งสี่ราย เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ มิได้มีการประกาศรับสมัครคัดเลือกแต่อย่างใด เพียงแต่ในกรณีคราวแต่งตั้งนายวิชัย จึงรักเกียรติ เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวง ระดับ ๑๐ ได้มีการออกหนังสือแจ้งเวียนให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลังพิจารณาส่งรายชื่อ ข้าราชการที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง จำนวน ๑ - ๒ ชื่อ

อนึ่ง กระทรวงการคลังขอเรียนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ก่อนการพิจารณา คัดเลือกข้าราชการทั้ง ๔ ราย ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) นั้น ข้าราชการ ดังกล่าวได้ดำรงตำแหน่งในระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่า (ระดับ ๙ บส.) มาแล้ว ดังนี้

- (ก) นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา เป็นเวลา ๔ ปี ๒ เดือน ๕ วัน
- (ข) นายวิชัย จึงรักเกียรติ เป็นเวลา ๒ ปี
- (ค) นาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญญไพศิษฐ์ เป็นเวลา ๒ ปี ๑ เดือน ๒๕ วัน
- (ง) นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ เป็นเวลา ๒ ปี

(๙) สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๑/๑๘๔ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๐ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ก.พ. ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วเห็นว่า เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงการคลังพิจารณาเห็นว่า ข้าราชการทั้งสี่รายมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง รวมทั้งกระบวนการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการ ทั้งสี่รายดังกล่าวเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในครั้งนั้น ก็ได้พิจารณาจาก ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในขณะนั้น และถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ หนังสือ นร ๐๗๐๘/ว ๑๑ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๒ และหนังสือ ที่ นร ๐๗๐๘.๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๘ ดังนั้น กรณีนี้จึงมิได้ขัดต่อหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด แต่ประการใด

๑.๖ ในระหว่างนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำแถลงต่อศาลปกครองชั้นต้น ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด และตุลาการเจ้าของสำนวนในศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งให้รวมสำนวนคดีและให้สำนักงานศาลปกครองดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

๑.๗ สำนักงานศาลปกครองได้มีหนังสือ ที่ สป ๐๐๒๑.๕/ธ ๓๑๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๐ รายงานผลการดำเนินการที่ผ่านมาและเสนอความเห็น เกี่ยวกับการดำเนินการต่อไปต่อตุลาการหัวหน้าคณะในศาลปกครองชั้นต้น

/๑.๘ ศาลปกครอง...

๑.๘ ศาลปกครองชั้นต้นได้นัดไต่สวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ เพื่อทราบผลการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด แล้วมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนี้

ตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คำพิพากษาของศาลปกครองย่อมมีผลผูกพันผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และที่ ๒ ให้ต้องปฏิบัติตามคำบังคับของศาลนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษา จึงเป็นหน้าที่ของคู่กรณีที่จะต้องดำเนินการตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าวโดยศาลอาจจะบุข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาไว้ในคำพิพากษามาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือในคำสั่งของศาลในชั้นบังคับคดี ดังนั้น เมื่อศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้ง ๔ ราย ให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ย่อมมีผลตามกฎหมายให้คำสั่งนั้นสิ้นผลลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมก่อนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรหรือให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการดังกล่าว จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด สำหรับคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่รายดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหลังจากที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนแล้ว นั้น ก็เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน เนื่องจากเป็นการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะแต่งตั้งนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา นาย ช. นันท์ เพ็ชฌัญไพบิษญ์ และนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดในกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติในการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นของกระทรวงการคลังทุกประการ ส่วนกรณีของนายวิชัย จีรภักเกียรติ ซึ่งพ้นจากราชการไปแล้ว ไม่ต้องดำเนินการแต่อย่างใดต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งศาล และรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้ศาลทราบหลังจากที่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวแล้ว

/๑.๘ ผู้ถูกฟ้องคดี...

๑.๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวของศาลปกครองชั้นต้น ต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้มีการสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

๑.๑๐ ศาลปกครองสูงสุดโดยองค์คณะที่ ๒ พิจารณาคำร้องอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว มีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

๒. ความเห็นแย้ง

ข้าพเจ้าได้พิจารณาคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นตาม ๑.๘ และคำร้องอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว เห็นว่า ยังมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับผลทางกฎหมายของคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดและการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าวโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงขอตั้งข้อสังเกตทางวิชาการและขอแสดงความเห็นแย้ง ดังนี้

๒.๑ ข้อสังเกตทางวิชาการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ผลทางกฎหมายของคำพิพากษาดังกล่าวตามหลักกฎหมายปกครองและแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองของต่างประเทศที่มีศาลปกครองมาเป็นเวลานานแล้ว พอสรุปได้ดังนี้

(๑) คำพิพากษาของศาลปกครองที่ให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองย่อมมีผลบังคับเป็นการทั่วไป (erga omnes) มิได้มีผลจำกัดอยู่แต่เพียงคู่กรณีในคดีเท่านั้น และมีผลย้อนหลังโดยถือเสมือนหนึ่งว่าไม่เคยมีคำสั่งทางปกครองนั้นมาก่อน หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่จำเป็นต้องยกเลิกคำสั่งทางปกครองนั้นอีก และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครอง

(๒) ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองของต่างประเทศในระยะเริ่มแรกนั้น ถือเคร่งครัดว่า การดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองที่ให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองโดยให้มีผลย้อนหลังก็คือ การย้อนเวลากลับไปในอดีต โดยถือเสมือนหนึ่งว่าไม่เคยมีการออกคำสั่งทางปกครองที่ถูกเพิกถอนนั้นมาก่อน เช่น ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้เพิกถอนบัญชีการจัดลำดับอาวุโสของข้าราชการเพื่อการเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่ง หน่วยงานทางปกครองก็ต้องจัดทำบัญชีการจัดลำดับอาวุโสเสียใหม่โดยให้มีผลย้อนหลัง แล้วพิจารณาทบทวนคำสั่งเลื่อนขั้นหรือคำสั่งเลื่อนตำแหน่งที่ได้กระทำไปแล้วเสียใหม่ตามที่เหมาะสม หากมิได้เกิดการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขึ้น หรือในกรณีที่ศาลปกครองพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งให้เจ้าหน้าที่พ้นจากตำแหน่งโดยให้มีผล

/ย้อนหลัง...

ย้อนหลัง ผลทางกฎหมายที่ตามมาก็คือ เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งจะต้องกลับเข้าสู่ตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผลใช้บังคับโดยถือเสมือนหนึ่งว่าเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งไม่เคยพ้นจากตำแหน่งนั้นเลย ซึ่งหน่วยงานทางปกครองจะต้องดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งกลับคืนสู่สถานภาพเดิมโดยจะต้องคืนตำแหน่ง เงินเดือน สิทธิในการเลื่อนขั้นเงินเดือน สิทธิในการเลื่อนตำแหน่ง อายุราชการ ฯลฯ ทั้งนี้ โดยพิจารณาตามกฎหมายเกณฑ์ทางกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เดิม

(๓) อย่างไรก็ตาม หน้าที่ของหน่วยงานทางปกครองในการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่กลับสู่สถานภาพเดิมและการดำเนินการให้กลับเข้าสู่ตำแหน่งในทางนิตินัยนั้น มิได้หมายความว่า หน่วยงานทางปกครองมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เจ้าหน้าที่กลับเข้าสู่ตำแหน่งในทางพฤตินัยจริง ๆ หากคำสั่งที่ให้เจ้าหน้าที่พ้นจากตำแหน่งถูกศาลพิพากษาให้เพิกถอนเพราะได้มีการพิจารณาโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอน หน่วยงานทางปกครองก็สามารถพิจารณาใหม่ให้ถูกต้องตามขั้นตอน แล้วมีคำสั่งใหม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งพ้นจากตำแหน่งได้อีก แต่ไม่อาจให้มีผลย้อนหลังได้ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ขาดคุณสมบัติที่จะกลับเข้าสู่ตำแหน่งในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล เช่น ทุพพลภาพ มีอายุเกินกำหนด เช่นนี้ การกลับเข้าสู่ตำแหน่งในทางพฤตินัยย่อมไม่อาจกระทำได้แล้ว การดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองก็คือ การดำเนินการทางนิตินัย (ทางเอกสาร) แทนการดำเนินการทางพฤตินัยและการชดเชยความเสียหายเป็นเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีซึ่งชนะคดี

(๔) ในกรณีที่จะต้องมีการกลับเข้าสู่ตำแหน่งในทางพฤตินัย ก็ไม่จำเป็นต้องกลับเข้าสู่ตำแหน่งเดิมเพราะในระหว่างการพิจารณาคดี ตำแหน่งเดิมนั้นย่อมมีการแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ดำรงตำแหน่งแทนไปแล้ว หน่วยงานทางปกครองจึงอาจแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ผู้ชนะคดีกลับเข้าสู่ตำแหน่งที่มีระดับตำแหน่งเทียบเท่ากับตำแหน่งเดิมแทนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมได้

(๕) การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองโดยคำพิพากษาของศาลปกครองอาจมีผลกระทบต่อคำสั่งทางปกครองอื่นได้ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงหลักความมั่นคงทางกฎหมายและการได้รับสิทธิประโยชน์จากคำสั่งทางปกครองของบุคคลอื่นซึ่งสุจริตด้วย ดังนั้น แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองของต่างประเทศในปัจจุบัน จึงพยายามประนีประนอมหลักการมีผลย้อนหลังของคำพิพากษาของศาลปกครองกับหลักความมั่นคงทางกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่นซึ่งสุจริต ดังนี้

/(๕.๑) ในกรณีที่...

(๕.๑) ในกรณีที่เป็นการศึกษาให้เพิกถอนกฎใด หากคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยอาศัยฐานทางกฎหมายของกฎนั้น ได้ให้สิทธิแก่บุคคลอื่นไปแล้ว คำสั่งทางปกครองนั้น ย่อมมีผลใช้บังคับต่อไปได้

(๕.๒) ในกรณีที่เป็นการศึกษาให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองฉบับหนึ่ง คำสั่งทางปกครองฉบับอื่นที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากคำสั่งทางปกครองที่ถูกเพิกถอน ย่อมไม่ได้รับผลกระทบ ถ้าคำสั่งทางปกครองฉบับอื่นนั้นได้ให้สิทธิแก่บุคคลและเป็นคำสั่งทางปกครองที่เป็นที่สุดแล้ว (เนื่องจากมิได้ถูกโต้แย้งคัดค้านภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด) ซึ่งเป็นการยอมรับว่าความเป็นจริงมีผลเหนือการสมมุติที่ให้การเพิกถอนมีผลย้อนหลังและเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลซึ่งได้รับสิทธิจากคำสั่งทางปกครองฉบับอื่นนั้นไปแล้ว เช่น ในกรณีที่ศาลปกครองพิพากษาให้เพิกถอนมติของคณะกรรมการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ หากมีการออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ซึ่งผ่านการสอบแข่งขันไปแล้วและคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนั้นเป็นที่สุดเพราะมิได้ถูกโต้แย้งคัดค้านภายในระยะเวลาที่กำหนด คำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนั้นก็ย่อมมีผลใช้บังคับต่อไปได้

(๕.๓) การพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองฉบับหนึ่งอาจมีผลให้มีการพิพากษาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องกันได้ ก็ต่อเมื่อได้มีการนำคำสั่งทางปกครองฉบับอื่นนั้นมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้พิพากษาเพิกถอนด้วย หากไม่มีการนำคำสั่งทางปกครองฉบับอื่นมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองและศาลปกครองก็ได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองฉบับอื่นด้วย คำสั่งทางปกครองฉบับอื่นก็ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปได้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า การมีผลย้อนหลังของคำพิพากษาของศาลปกครองที่ให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองจะมีผลกระทบต่อคำสั่งทางปกครองอื่น ๆ ที่มีได้มีการนำมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้พิพากษาเพิกถอนด้วย ซึ่งการที่จะเพิกถอนคำสั่งทางปกครองอื่นด้วยนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อหลักความมั่นคงทางกฎหมาย การคุ้มครองสิทธิของบุคคลอื่นซึ่งสุจริตและเกิดผลกระทบต่อการใช้ปฏิบัติราชการได้ การดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลปกครอง จึงต้องคำนึงถึงผลกระทบดังกล่าวความเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติและควรกระทำเท่าที่จำเป็น

๒.๒ ความเห็นแย้งเกี่ยวกับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นตาม ๑.๘

(๑) ในคดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นมิได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา และในชั้นการพิจารณาพิพากษาคดี

/ในศาลปกครอง...

ในศาลปกครองสูงสุดนั้น ข้าพเจ้าร่วมเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนี้ด้วย ก็ได้เสนอแนะต่อองค์คณะในขณะนั้นว่า ควรมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาไว้ด้วย แต่องค์คณะในขณะนั้นเห็นว่าไม่จำเป็น

(๒) จากลำดับความเป็นมาของคดีนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้หารือไปยังสำนักงาน ก.พ. ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดอย่างไร ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ก็ได้ตอบข้อหารือว่าได้หารือ ก.พ. และ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการแล้ว ควรดำเนินการดังนี้

(ก) โดยที่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวอีก

(ข) สำหรับคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่ราย ให้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันนั้น หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการคัดเลือกโดยถูกต้องตามกระบวนการคัดเลือกที่ ก.พ. กำหนด และผู้ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวมีคุณสมบัติครบถ้วนตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งแล้ว คำสั่งดังกล่าวก็เป็นคำสั่งที่มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องดำเนินการกับคำสั่งดังกล่าวแต่อย่างใด

(ค) เมื่อ อ.ก.พ. กระบวนการคล้งพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้าราชการทั้งสี่ราย มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งรวมทั้งกระบวนการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการทั้งสี่รายดังกล่าว เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ในครั้งนั้น ก็ได้พิจารณาจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีในขณะนั้นและถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด ดังนั้น กรณีนี้จึงมิได้ขัดต่อหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดแต่ประการใด

แต่เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมีได้รายงานผลการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาล่าสุดให้สำนักงานศาลปกครองทราบ และการพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาก็มุ่งเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับผลกระทบที่จะมีต่อข้าราชการทั้งสี่รายเพียงอย่างเดียว โดยที่ยังมิได้มีการดำเนินการใด ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดีเลย ผู้ฟ้องคดีจึงได้มายื่นคำแถลงต่อศาลปกครองชั้นต้น ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด (ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดี) ศาลปกครองชั้นต้นจึงได้มีคำสั่งตาม ๑.๘ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์และศาลปกครองสูงสุด โดยองค์คณะที่ ๒ (เสียงข้างมาก) เห็นควรมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

/(๓) การดำเนินการ...

(๓) การดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควรแยกพิจารณาเป็น ๒ ส่วน คือ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดีและในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการทั้งสี่รายและข้าราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓.๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดีได้มีคำขอทนายคำฟ้องไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร และขอให้มีการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรใหม่ ซึ่งในส่วนนี้ เมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ยืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่ง (วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔) ผลทางกฎหมายที่ตามมาในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ฟ้องคดีก็คือ ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าข้าราชการทั้งสี่รายไม่เคยได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรมาก่อนเลย และตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากรที่ข้าราชการทั้งสี่เคยดำรงตำแหน่งอยู่ยังว่างอยู่ เมื่อเป็นเช่นนั้น การดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองที่จะคืนความเป็นธรรมให้แก่ผู้ฟ้องคดีในทางนิตินัยก็คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องย้อนกลับไปพิจารณาแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากรใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้ซึ่งยื่นใบสมัคร (รวมทั้งผู้ฟ้องคดีด้วย) และจะต้องเป็นผู้ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนและถูกต้อง (ตามที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยไว้) ด้วย โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น หากผู้ฟ้องคดีหรือผู้สมัครรายอื่นผ่านการคัดเลือกก็ให้ดำเนินการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ (เงินเดือน ค่าตอบแทน ประวัติการรับราชการ ฯลฯ) โดยให้มีผลในทางนิตินัยเท่านั้น เพราะตามความเป็นจริงไม่สามารถย้อนเวลาให้กลับไปปฏิบัติหน้าที่เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรได้จริงอีกแล้ว กรณีใดที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ก็ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาชดใช้เป็นเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือข้าราชการรายอื่น ซึ่งได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรในขณะนั้น

(๓.๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการทั้งสี่รายและข้าราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ข้าพเจ้ามีความเห็นดังนี้

(ก) เมื่อศาลปกครองมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งที่แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ผลทางกฎหมายที่ตามมาจึงมีอยู่ ๒ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง

/ต้องถือว่า...

ต้องถือว่าข้าราชการทั้งสี่รายยังคงดำรงตำแหน่งที่ครองอยู่เดิมก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรและไม่เคยได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรมาก่อน ดังนั้น ในทางนิตินัยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งที่แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่รายเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรอีก และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็ไม่จำเป็นต้องออกคำสั่งให้ข้าราชการทั้งสี่รายกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมอีก ซึ่งการออกคำสั่งประการที่สองนี้ นอกจากจะไม่มีผลในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้วยังมีผลกระทบต่อสิทธิของข้าราชการทั้งสี่รายและข้าราชการอื่นอีกอย่างน้อยสี่รายซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งแทนข้าราชการทั้งสี่รายในตำแหน่งเดิมนั้นด้วย ซึ่งศาลปกครองก็มีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต้องออกคำสั่งเช่นนั้น ดังนั้น การออกคำสั่งเช่นนั้นจึงมิได้เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครอง

(ข) การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และได้พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้ว ก็มิได้หมายความว่าข้าราชการทั้งสี่รายซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากคำสั่งดังกล่าวเป็นผู้มีส่วนร่วมในการออกคำสั่งดังกล่าว จึงสมควรได้รับผลกระทบเพื่อเป็นการลงโทษด้วยแต่อย่างใด ดังนั้น ความเห็นของศาลปกครองชั้นต้นที่เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ต้องออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิมก่อนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการดังกล่าว จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด นั้น ข่าพเจ้ายังไม่เห็นพ้องด้วย

(ค) สำหรับความเห็นของศาลปกครองชั้นต้นที่ว่า สำหรับคำสั่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่งตั้งให้ข้าราชการทั้งสี่รายดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นหลังจากที่แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนแล้วนั้น ก็เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน เนื่องจากการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย นั้น ข่าพเจ้าเห็นว่าน่าจะไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังนี้

(ค.๑) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งแต่งตั้งนางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นาย ช.นนท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ และนายวิชัย จึงรักเกียรติ ให้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร

/โดยให้มีผล...

โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และแต่งตั้งนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ให้เป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖ ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดขอให้พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง กรณีจึงเป็นไปตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นการพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้รอการปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ให้รอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด และในระหว่างการพิจารณาคดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุดก็มิได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากรดังกล่าว ดังนั้น ในระหว่างการพิจารณาคดีนี้ โดยศาลปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจที่จะแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้

(ค.๒) คำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ นั้น เมื่อมิได้มีผู้ใดนำมาฟ้องคดีต่อศาลปกครองและศาลปกครองก็มิได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย จึงยังไม่อาจวินิจฉัยได้ว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพียงเพราะเป็นการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และยังไม่อาจวินิจฉัยได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วยโดยอาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๒ วรรคสอง คำสั่งทางปกครองย่อมมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอน ซึ่งการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้น หากเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๕๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติว่า จะกระทำได้นเฉพาะเมื่อมีกรณีหนึ่งกรณีใดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓ วรรคสามเท่านั้น ส่วนการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้น หากเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติว่า อาจกระทำได้ แต่จะต้องคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน และผู้ได้รับผลกระทบจากการ

/เพิกถอนคำสั่ง...

เพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายเนื่องจากความเชื่อโดยสุจริตในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองได้

ก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ให้ยื่นตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งรองอธิบดีกรมสรรพากร คู่กรณีในคดีนี้จึงยังไม่ทราบผลการพิพากษาคดีนี้ว่าจะเป็นอย่างไร และข้าราชการทั้งสี่ราย ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นก่อนที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษา ก็ย่อมได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

(ค.๓) จากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นและจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองของต่างประเทศตามที่ได้อ้างแล้วในข้อ ๒.๑ (๕) จะเห็นได้ว่าการที่จะเพิกถอนคำสั่งที่แต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นหรือไม่นั้น มิใช่จะพิจารณาโดยอาศัยเหตุผลแต่เพียงว่า เนื่องจากการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วย

(ง) การดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการทั้งสี่รายนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะพิจารณาดำเนินการเท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยควรจะพิจารณาว่าในเมื่อในทางนิตินัยถือเสมือนหนึ่งว่าข้าราชการทั้งสี่รายไม่เคยได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรมาก่อนและยังคงดำรงตำแหน่งเดิมก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีฯ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงต้องพิจารณาว่า การพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายจากตำแหน่งเดิมก่อนที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นรองอธิบดีฯ ให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นในตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งไปแล้วนั้น สามารถกระทำได้หรือไม่เพียงใด ถ้าอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นที่ไม่ขัดแย้งกับคำพิพากษาของศาลปกครอง หากไม่อาจแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นที่ได้รับการแต่งตั้งไปแล้วได้ ก็ควรจะพิจารณาขอกำหนดตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าให้เป็นกรณีพิเศษ แล้วแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นแทน ซึ่งการทำเช่นนั้นนอกจากจะเป็นการเคารพคำพิพากษาที่ถึงที่สุดของศาลปกครองที่ให้เพิกถอน คำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากรแล้วยังจะไม่มีผลกระทบต่อการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในเวลาต่อมาของข้าราชการทั้งสี่รายและการดำรงตำแหน่งของข้าราชการรายอื่นอีกด้วย

/โดยสรุป...

โดยสรุป ข้าพเจ้าเห็นควรที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำสั่งแก้คำสั่งของ ศาลปกครองชั้นต้นเสียใหม่เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ของศาลปกครองสูงสุดโดยดำเนินการตามแนวทางที่ข้าพเจ้าได้เสนอไว้ตามข้อ ๒.๒ (๓) โดยให้ดำเนินการกับกรณีของนายวิชัย จึงรักเกียรติ ด้วย ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งศาล แล้วรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว ให้ศาลทราบด้วย

Yhy HANNAH

(นายชาญชัย แสงศักดิ์)

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

คำสั่งกระทรวงการคลัง

ที่ ๑๔ / ๒๕๕๑

เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการผู้ที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร กลับไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม

.....

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ได้แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดกรมสรรพากรให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร อันประกอบด้วย นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ นายวิชัย จิรรักเกียรติ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ ตามลำดับ นั้น

เนื่องจากศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ อ ๒๑๒/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดง ที่ อ ๘๙/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และคำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ ๘๒๒/๒๕๕๐ คำสั่งที่ ๘๓๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง นักบริหาร ๙ (รองอธิบดี) กรมสรรพากร จำนวนสี่ราย อันประกอบด้วย นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ นายช.นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์ นายวิชัย จิรรักเกียรติ และนายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา ตามคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๒๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง ทั้งนี้ ให้ออกคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการทั้งสี่รายดังกล่าวกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมก่อนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นรองอธิบดีกรมสรรพากร หรือให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน-สามัญ พ.ศ. ๒๕๓๕ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๒/๑๐๓๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จึงแต่งตั้งข้าราชการให้กลับไปดำรงตำแหน่งอื่นที่มีระดับเทียบเท่าตำแหน่งเดิม จำนวน ๔ ราย ดังบัญชีรายละเอียดแนบท้ายนี้

สั่ง ณ วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายสุภรัตน์ วัฒนกุล)

ปลัดกระทรวงการคลัง

บัญชีรายละเอียดการแต่งตั้งข้าราชการให้กลับไปดำรงตำแหน่งระดับเดิม แนบท้ายคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ 17 /2551 ลงวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2551

ลำดับที่	ชื่อ	วุฒิ	ตำแหน่งและส่วนราชการเดิม		เงินเดือน		ตำแหน่งและส่วนราชการที่แต่งตั้ง		เงินเดือน		ตั้งแต่วันที่	หมายเหตุ
			ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น	ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น		
1.	นางจันทิมา ศิริแสงทักษิณ 3 1024 00028 83 8	บัญชีบัณฑิต บัญชีมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	รองอธิบดี (นักบริหาร 9) กรมสรรพากร	2	ท.9	40,790	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน 9 กรมสรรพากร	ฉ.4	ท.9	40,790	1 ต.ค. 44	

ลำดับที่	ชื่อ	วุฒิ	ตำแหน่งและส่วนราชการเดิม		เงินเดือน		ตำแหน่งและส่วนราชการที่แต่งตั้ง		เงินเดือน		ตั้งแต่วันที่	หมายเหตุ
			ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น	ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น		
2.	นายช.นันท์ เพ็ชรญ โปศิษฐ์ 3 1006 02971 02 4	บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	รองอธิบดี (นักบริหาร 9) กรมสรรพากร	4	ท.9	40,100	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน 9 กรมสรรพากร	ฉ.1	ท.9	40,100	1 ต.ค. 44	

ลำดับที่	ชื่อ	วุฒิ	ตำแหน่งและส่วนราชการเดิม		เงินเดือน		ตำแหน่งและส่วนราชการที่แต่งตั้ง		เงินเดือน		ตั้งแต่วันที่	หมายเหตุ
			ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น	ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น		
3.	นายวิชัย จิ้งรักเกียรติ 3 1009 03627 55 1	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์	รองอธิบดี (นักบริหาร 9) กรมสรรพากร	5	ท.9	35,960	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน 9 กรมสรรพากร	จ.3	ท.9	35,960	1 ต.ค. 44	

ลำดับที่	ชื่อ	วุฒิ	ตำแหน่งและส่วนราชการเดิม		เงินเดือน		ตำแหน่งและส่วนราชการที่แต่งตั้ง		เงินเดือน		ตั้งแต่วันที่	หมายเหตุ
			ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น	ตำแหน่ง/สังกัด	เลขที่	อันดับ	ขั้น		
4.	นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา 3 2099 00409 90 9	บัญชีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย M.B.A. University of Santa Clara U.S.A.	รองอธิบดี (นักบริหาร 9) กรมสรรพากร	3	ท.9	42,860	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน 9 กรมสรรพากร	ฉ.2	ท.9	42,860	7 ธ.ค. 44	

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ
ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร
กระทรวงการคลัง ให้ดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
(นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๑๐ วช) กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ตั้งแต่วันที่ ๒๙
มิถุนายน ๒๕๕๗

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

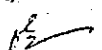
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นายชัยเปลา พงษ์อำริ)

อธิบดี ๑๖

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัด
กระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จำนวน ๔ ราย
ดังนี้

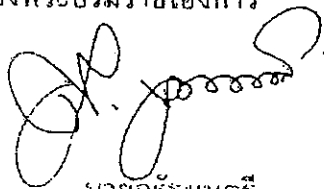
๑. นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมศุลกากร
๒. นายช. นันท เพ็ญไพฑิษฏ์ พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต
๓. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร (นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๑๐ วช.) กรมสรรพากร และให้
ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง
๔. นายเชิดชัย ชันธนะภา พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาการคลัง
(นักวิชาการคลัง ๑๐ ชช.) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

นายกรัฐมนตรี

เลขาธิการ

เลขาธิการ

เลขาธิการ

สำเนา

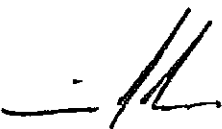
ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง นาย ช. นันท์ เพ็ชฌุไพศิษฐ์
ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร
ให้ดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ ชช)
กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

ประกาศ ณ วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

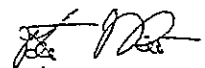
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานกตง

(นายชัยพร พงษ์จินดากร)

อธิบดี ๗๐

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ
สังกัดกระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐
จำนวน ๖ ราย ดังนี้

๑. นายศานิต รุ่งน้อย พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมสรรพากร

๒. นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมธนารักษ์ และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมสรรพสามิต

๓. นางพันธ์ทิพย์ สุรทินท์ พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี
(นักบริหาร ๑๐) กรมธนารักษ์

๔. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมศุลกากร และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงาน
ปลัดกระทรวง

๕. นายชาลิต เศรษฐเมธีกุล พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี
(นักบริหาร ๑๐) กรมศุลกากร

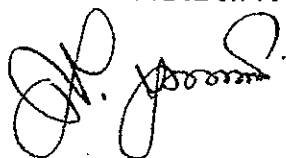
๖. นายช. นันท เพ็ชฌุไพศิษฐ์ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ ชช.) กรมสรรพากร และให้ดำรงตำแหน่ง
รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นายชัยเปลว พงษ์อารี)

อธิการบดี ๘๖

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัด
กระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จำนวน ๔ ราย
ดังนี้

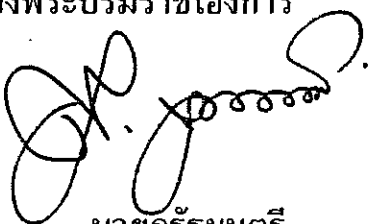
๑. นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมศุลกากร
๒. นายช. นันท์ เพ็ชฌุฬพิศุทธิ์ พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต
๓. นางจันทิมา สิริแสงทักษิณ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร (นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๑๐ วช.) กรมสรรพากร และให้
ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง
๔. นายเชิดชัย ชันธนะภา พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาการคลัง
(นักวิชาการคลัง ๑๐ ชช.) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(พลเอก เปรม ติณสูลานนท์)

อาลักษณ์ ๘๖

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวง
การคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จำนวน ๗ ราย ดังนี้

๑. นายสุทธิพันธุ์ นิมมานเหมินท์ พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๒. นายวิสุทธิ์ มนตรีวัต พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐)
สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมบัญชีกลาง

๓. นางพันธ์ทิพย์ สุรทินนท์ พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๔. นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมบัญชีกลาง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจ
การคลัง

๕. นางลีนา เจริญศรี รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมธนารักษ์ ดำรงตำแหน่ง
ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๖. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร
ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

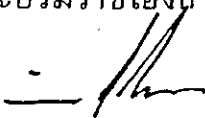
๗. นางพรณี สถาวโรดม รองผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๙) สำนักงานเศรษฐกิจ
การคลัง ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นายชัยพล พงษ์อารี)
อัครราชทูต

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวง
การคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จำนวน ๖ ราย ดังนี้

๑. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๒. นายวิสุทธิ์ มนตรีวัต พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมบัญชีกลาง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐)
สำนักงานปลัดกระทรวง

๓. นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐)
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมธนารักษ์

๔. นายศานิต รังน้อย พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมบัญชีกลาง

๕. นายศิโรตม์ สวัสดิ์พาณิชย์ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ ชช) กรมสรรพากร และให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๖. นายวิชัย จิ๊งรักเกียรติ รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร
ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

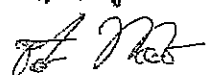
ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

ผู้แทนถูกต้อง

(นายชัยพร พงษ์จินดากร)

อธิบดี ๗๗

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ ระดับ ๑๐ สังกัดกระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง จำนวน ๘ ราย ดังนี้

๑. นายวิสุทธิ มนต์วิวัฒน์ พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง
๒. นางลีนา เจริญศรี พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. นายศานิต ร่วงน้อย พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมบัญชีกลาง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง
๔. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมบัญชีกลาง
๕. นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมสรรพสามิต และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมศุลกากร
๖. นายอุทิศ ธรรมวาทิน พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมสรรพสามิต
๗. นายศิโรตม์ สวัสดิ์พาณิชย์ พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมสรรพากร

๘. นายชวลิต เศรษฐเมธิกุล พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) 'กรมศุลกากร และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

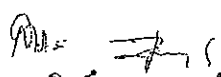
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นายสาริทธิ์ บุญญฤทธิ์)

อาลักษณ์ ๑๖

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ
สังกัดกระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง จำนวน ๙ ราย และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ระดับ ๑๐ จำนวน ๑๐ ราย ดังนี้

๑. นายศานิต รังน้อย พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต

๒. นายอุทิศ ธรรมวาทิน พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพสามิต และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงาน
ปลัดกระทรวง

๓. นายปิยพันธุ์ นิมมานเหมินท์ พ้นจากตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมบัญชีกลาง

๔. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมบัญชีกลาง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐)
สำนักงานปลัดกระทรวง

๕. นางสาวสุภา ปิยะจิตติ พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๖. นายชวลิต เศรษฐเมธิกุล พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๗. นายนริศ ชัยสูตร พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐)
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๘. นางพรรณิ สลาวโรตม พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๙. นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการคลัง (เศรษฐกิจ ๑๐ ชช.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

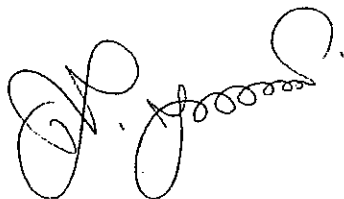
๑๐. นายเทวัญ วิชิตะกุล รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมธนารักษ์ ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

นายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นายชัยเปลา พงษ์อวรี)

อาลักษณ์ ๘๖

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จำนวน ๖ ราย ดังนี้

๑. นายบุญศักดิ์ เจียมปรีชา พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๒. นายวิสุทธิ์ มนตรีวัต พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมบัญชีกลาง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๓. นายวิสุทธิ์ ศรีสุพรรณ พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมธนารักษ์

๔. นายศานิต รังน้อย พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐) กรมบัญชีกลาง

๕. นายศิริโรตม์ สวัสดิ์พาณิชย์ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ ชช) กรมสรรพากร และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๖. นายวิชัย จิริงเกียรติ รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมสรรพากร ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

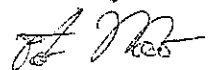
ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

ผู้แทนถูกต้อง

(นายชัยพร พงษ์จินดากร)

อธิบดีกรม ๔๖/๐

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ
สังกัดกระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐
จำนวน ๕ ราย ดังนี้

๑. นายปิยพันธุ์ นิมนานเหมินท์ พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง
(นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๒. นางพันธ์ทิพย์ สุรทิมต์ พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ
นโยบายรัฐวิสาหกิจ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และให้
ดำรงตำแหน่ง รองปลัดกระทรวง (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๓. นายเสียม สันทัด พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษากฎหมาย (นิติกร ๑๐ ชช)
สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐)
สำนักงานปลัดกระทรวง

๔. นางเบญจา หลุยเจริญ พ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาฐานภาษี
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๑๐ ชช) กรมสรรพากร และให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ตรวจราชการกระทรวง (ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง

๕. นายวิชัย จิรรักเกียรติ พ้นจากตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวง
(ผู้ตรวจราชการ ๑๐) สำนักงานปลัดกระทรวง และให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงาน
คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (นักบริหาร ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย
รัฐวิสาหกิจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท

นายกรัฐมนตรี

ลงนามถูกต้อง

(นายชัยพล พงษ์อารี)

อาลักษณ์ ๑๖

สำเนา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง ให้ข้าราชการพลเรือนพ้นจากตำแหน่ง

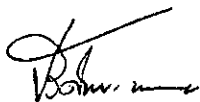
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ
สังกัดกระทรวงการคลัง พ้นจากตำแหน่ง จำนวน ๒ ราย ดังนี้

๑. นายศิริโรตม์ สวัสดิ์พาณิชย์ พ้นจากตำแหน่ง อธิบดี (นักบริหาร ๑๐)
กรมสรรพากร
๒. นายวิชัย จิ๊งรักเกียรติ พ้นจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (นักบริหาร ๑๐)
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

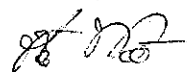
ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

รองนายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

นายชัยพร พันธ์จินดาภะ
อธิบดี ๘๖

แผนภาพแสดงช่วงเวลาการดำรงตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญทั้งสี่ราย

